

308614

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2, } చెన్నపట్టణము 1915 సం. నవంబరు నెల 13 వ తేది శనివారము } No 192
సంప్రదింపు. } రా. జ. స. నా. మ. స. వ. త్ప. ర. కా. ర్తీ. క. శు. ద్ధ. స. త్త. మ. 2. } సంచిక ౧౯౨

మోటారుబండ్లు నడుచుచున్నవి

టయరుల పరివరము

కాకినాడనుండి ప్రతిదినము ఉదయం 7 గంటలకు బయలుదేరి కోటిపల్లి 9 గంటల 30 నిమిషములకు చేరును. తిరిగి కోటిపల్లిలో 10 గంటలకు బయలుదేరి కాకినాడ 11 గంటలకు చేరును. మిగిలిన యీ నెల 20 తేదీన, హైదరాబాదు నుండి 10-30 గంటలకు బయలుదేరి ద్రాక్షరామము కే. సే. రి. 1 గంటలకు తిరిగి ద్రాక్షరామమునుండి కోటిపల్లికి 11 గంటలకు బయలుదేరి 12 గంటలకు కాకినాడ చేరును. ఉదయమున కోటిపల్లికి వెళ్లుబండికి 10-20 చార్జీ వసూలు చేయబడును. త్రోవలో యెక్కడ ఎక్కినను దిగినను అదే చార్జీ చేయబడును. మధ్యాహ్నం ద్రాక్షరామములోనుండి 10-30 చార్జీ చేయబడును. త్రోవలో యెక్కడ ఎక్కినను దిగినను అదియే చార్జీ చేయబడును. ప్రతిరోజున బయలుదేరు బండ్లకు కాకినాడ లో పావురకోడ్డున కంటెనర్ సమీపముగా నున్న ఆచంట

సుబ్బారాయుడుగారి పేరికిలప ఆఫీసునకు 20 గంటలకు ముందుగా టెక్సెట్టులు అప్పజేరును. మరిన్ని ప్రాతమున 10 వల్ ఆఫీసు ఎదుటగానన్న మోటారు ట్రాన్సిలుకంపెనీ కడ్ల బండి బయలుదేరు కా బయలుదేరు 1 గంటముందుగా టెక్సెట్టులు విక్రయించబడును. నలుగురు కూరుచోనే సామాన్య మోటారుకార్లు అద్దెకు తీర్చబడుచున్నవి. ఇందుకు 10 నిమిషములకు రెడీకర సంఖ్యాయిషినిగాని కోరువాడు అరణా పోస్టేజీస్టాంపు పంపిన బడెయ్యవలెను.

ఇంగ్లీషు మోటారు ట్రాన్సిట్టు కంపెనీ, కాకినాడ
The English Motor transit Company,
Automobile Engineers
Proprietor, A. SUBBARAYADU
COCANADA.

Amrutanjana
Best Indian Pain Balm.
అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీతో నవా సీసా 1-కి వెల 0-8-0
తలనొప్పులమూర్చును, వాయువుబోట్ల బోగొట్టును
పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పొట్టబోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
ప్రతిఇంటనుండదగిన చౌకయైన వైద్యసహాయము
సువాసన గలిగియుండును.
అమృతాంజనం డిపో, 109, ప్రేమోద్ధ, బొంబాయి.
7, రంజనెట్టిపాళె తరవాడు.

శ్రీకృష్ణకర్ణామృతశ్లోకములు సంపూర్ణముగా గలిగిన

5 ఉభయపక్షముల పాటలుగల 10 అం. గీతఫలకములు.

డి. శ్రీనివాసాచార్య వారివలన పాడబడినవి.

ఒక్కొక్కటి రు. 3

{ 12-12401 తృప్తాశోచే 2-12402 హేలోకా శృణుతి	రాగమాలిక	{ 12-12406 నమామి-నారాయణ 12-12407 శ్రీరసాగర-తరమ్	రాగమాలిక
{ 12-12398 యువ్య-కె.యస్య-నగర 12-12399 నాశాశర్యేణ	"	{ 12-12404 అమ్మా-యాభ్యుపస 12-12405 మదన-పరిహర స్థితిమ్	"
{ 12-12400 కరచరణ 12-12403 హే-గోపాలక-హేకృపా	కాంభోజి రాగమాలిక		

మాయొక్క దరలపట్టిక కొరకు వ్రాయుడు.

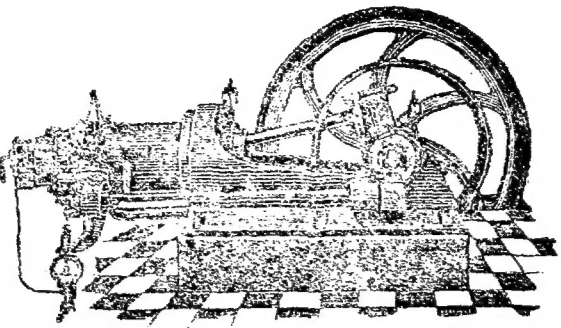
స్పెన్సరు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు

Sole Distributors for Southern India & Hyderabad

Spencer & Co. Ltd., Madras.

రాజుసన్ సెమిడి సెల్ కూడా యిలు (కిరసనాయిలు) యింజనులు

కి మొదలు 60 గుట్టుముఠ వరకు వలకు స్పేరు సామానులు సహా స్టాక్ లో ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, పిఠాపురము, తణుకు, శాఖపట్టణము, పాలకొల్లు, భీమవరం, కుంభకోణం, తంజావూరు, బళ్లారి, రామ్మూరు, కారికాళు, నాగపట్టణము, కోయంబూరు, చెంగల్పట్టు, వగైరా పట్టణములలో, మాయింజనులు తృప్తికరముగను అతి సులభముగను పనిచేయుచున్నవి.

దేవీపాక్సును స్త్రీము యింజనులు, గ్యాసుయింజనులు, బోయిల్ డ్ల సెంట్రీఫ్యూగలు (నల్లగుల్ల నీళ్ల కంపులు, కంకి పంపులు, చేతితో చుంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు, యేలాటి కర్రనైనను గ్యాసుయింజను వగైరాల కు యోగించు బొగ్గుగామాపు, ట్యాంకులును, బియ్యముచేయు హుల్లల షేల్ టర్బైనులు, సాప్టింగులు, ఫ్యాక్టరీలకు కావలసిన అనేక విధములైన సామానులు మానద్య విరివిగాను, సరసమైన వెలలకును దొరకును. తప్పిలు తెలిసికొనువారు దయచేసి మాకు వ్రాయుడు.

ఇండియన్ కామర్సు అండు ఇండస్ట్రీ కంపెనీ, (బాంబే ఆఫీసులు:— బెజవాడ, తంజావూరు.) ఇంజనీయర్లు మెషనరీ వర్తకులు, మద్రాసు

తేలుమందు:— తేలు కాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధగలను. తేలు కాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించున బాధనరముల వెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన చోటును మొదలగుటలు చేసిన బాధ తగ్గును. వెల సీసా 1-కి 8 అ. అప్పుతాంజనండిపో, బొంబాయి

ఎల్. యు. గం. నస్యము

70 సంవత్సరములుగా ప్రఖ్యాతి జెందబడి లోక ప్రసిద్ధి బడసినది. 12 తులములు 0-9-0 అణాలు. 24 ,, 1-0-0 రూపాయ. ఆర్. కే. పరిమళనస్యము 3 phisla 12 అణాలు బాక్సు నెం. 140 (యు) మదరాసు

రజస్థానీ చీస్ బారెల్ మార్కు సుపీరియరు లీవరు గడియారము దీనికి 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాది పత్రం యివ్వబడును.

ఈ గడియారము చాలా కాలము నడిచేటందుకు సీమలో మాకంపె దీనిని గట్టితరమైన సామాను లతో చేయుచున్నది. దీనిలో నూకం వెలిపేటప్పుడు సీసాయి మార్కు చేయించును. ఈ సుపీరియరు లీవరు గడియారము మానద్య తప్పు అంతర కంటే రెండు రోజులకు యాది నడమైన కాలము మాత్ర సదియు నిండా నుండగలుగున అంతయు అద్దపు మూలకలదియు.

మాకంపె దీనిని ఎచ్చటను ప్రబలుము కావుట కొరకే ఈ గడియారములో మాకంపె చేసిన జిప్సం పథరకు అచ్చునున్నా చునుపటి కలగు 3-9-0. ఇప్పుటి కల గొనుగోళే ,, 3-0-0-0 విక్రొదీయా వాచ్ కంపెనీ, పాకానపేట, నుడరాసు.

మదన కామేశ్వర లేహ్నం

ఇది మేమము, విశాఖ, కుక్కనపల్లె, అతిమాత్రము, హంబి ఒక్కటి బలమును ధాతువుత్వీ, రక్తకృత్తిని, యావన ముఖమును, సంతాన ప్రాప్తిని, నరములకు తుల్యమును కలిగించు కరత్రసాదము. 2 డబ్బులు చాలును. 20 స్కూ డబ్బులకు. 1-0-0 ఘనసారచందిని:— ఎరువు, తెలుపు, పసుపు, అంటు పెగరగలను మూత్రపుండుకు, తక్షణమే మాన్యును. 2 సీసాలు చాలును. సీసా రు. 1.4-0 ని పి చార్జి వేరు. ఆయుర్వేద సుమత్, పాంపూరు, గుంటూరు జిల్లా.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[వద్య కావ్యము.] వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏయేవనముల నెట్టి పరిణామముల బొందినది? మనుజులసీతి మొదల నెట్లుండె? తలభేదములేలకలిగి? ధర్మము తెప్పడెట్లు మార్పుబొందె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రో? ఈ మొదలగు విషయము లన్నియో యిందు పుష్టముగ వివరింపబడియున్నది. పరశురామచరిత్రము, కరవచక్రకర్త మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే ప్రపంచ నిర్మితములు ముందెట్లుండెనని యూహించి నిరపజ్ఞులైన విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచియుభిప్రాయము నిచ్చియున్నారు. శైలినిశులు శుభధము. సుమచికాగితములపై ముద్రింపబడి నిండు కాగితములై యందు 5-0-0 కన్నులు జేతే. గలయువారి చిత్రశామాద్య ప్రాయశచ్చును. (4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, తెలుగువాడితును. ముద్రినిపేట హైస్కూలు, కడప.

ప్రకటన.

మ॥ రా॥ రాజశ్రీ శ్రీమంతు రాజా ఏర్లగడ్డ అంకినీడు ప్రసాద్ బహదరు బి. ఏ. కుమారరాజా ఆఫ్ చల్లపల్లి గారు దేవరకొట వరగణాధిపతు లకు తెలియపరిచే దేవునగా:—

1904 సంవత్సరం రెండవ నెంబరు అవిభాజ్యపు ఎస్టేటు ఆక్టు, పిడ్యూలులో చేర్చబడియున్న దేవరకొట జమీందారి ప్రస్తుతపు అనుభవదార్లు అయిన మాతండ్రిగారు మ॥ రా॥ రాజశ్రీ శ్రీమంతు రాజా ఏర్లగడ్డ మల్లికార్జున ప్రసాదనాయుడు బహదరు జమీన్ దారు గారు మాయందలి ద్వేషమువల్లే మాకున్న, ఎస్టేటుకున్న, నష్టము కలుగలగాన, వైన పుడవారిని ఆక్టులోని నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగాను, అనవసరముగాను, సదరు జమీన్ చేరిన స్వంత కముతము (ప్రయివేటు) భూములకు నజరానాలు పుచ్చుకుని వాట్లయందు రహితులకు జిరాయిటీ హక్కులు కలుగచేయడము, మామూలుగా సదరుకముతపు భూములమీదను వచ్చుచున్న ఆదాయముకంటె చాలాతక్కువ రేట్లతోను, విరుద్ధపు వరకులతోను, పట్టాలు యివ్వడము మొదలగు ఏర్పాట్లు జరిగించినట్లున్ను ముందున్న అజే ప్రకారము జరిగించబోవు చున్నట్లున్ను ప్రకటిస్తున్నది.

కాత్రాల్ గారు మాతండ్రితో ఆలాటి వడంబడికలు కు చేసుకున్న, ముందుచేసుకొన బాయ్యెవారు మాకున్న, ఎస్టేటుకున్న, కలిగేనష్టముకు వారు నష్టపడవలసినవారే కాని ఆ యేర్పాట్లు ఏ విధముగాను మమ్మునుగాని, ఎస్టేటునుగాని, బాధించబలవనిన్ని, అట్టి వారిపైన సంగతిని దర్భములనుబట్టి లాప్రకారము చర్యలు జరుపబడునని యిందు మూలముగా తెలియపరచడ మైనది.

గోవిందబాగ్ } శ్రీ-రా-ఏ. అంకినీడు, బచ్చపేట, బండరు } ప్రసాద్ బహదర్. 5-11-15.

మహామహిమపాధ్యాయ బ్రహ్మ శ్రీ కొక్కొండ వెంకటరత్నకవి విరచిత గ్రంథములు కొద్దిక్రతులు గలవు. వలయువా రీక్రింది విలాసమునకు వాసికొనవలెను.

- 1. లీల్లీశ్వరీయము 2-0-0
2. కొక్కొండ మాహాత్మ్యము 0-10-0
3. సింహాచల యాత్ర 0-10-0
4. గోదావరి కర్మ వనం 0-10-0
5. కయోగి దీక్షితచరిత్రము 0-10-0
6. సరకాసురవిజయ వ్యాయోగము 0-10-0
పోస్తుఖస్సులు ప్రత్యేకము
కొక్కొండ కుమారనరసింహం,
రాజమహేంద్రవరము

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

మనుష్యులకు వరప్రసాదము దోమలు, నల్లులు, చీమటలు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల బాధల నుండి నొలగింపబడుదురు ప్రపంచప్రసిద్ధి వడిసిన జపాను వారిచే తయారు చేయబడినది.

కాటోల్ పాడరు స్వల్పము, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిముల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టీజా 1-కి అ. 0-5-0 కాటోలు వత్తులు దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును 240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ 12 మీ ఆ రకరకములకు చీమలును పడక టిండ్లయందు నల్లులును, దోమలును, పుస్తకపేటికలను చిమటలనుండి కాపాడును ప్లేగు, టైఫాయిడ్ మలేరియా రోగములు రాజుండ కాటోలు నిన్ను కాపాడు చుండును. ఒక ఫారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నినిమ మైన నుండ నేరరు. అనేక భర్తృప్రదనములనుండి అనేక బంగారుపతకములను గొప్ప బహూకములను బొందిన వి. ఆజామి అండు కంపెనీ, బిపాక, జపాన్ వారిచేత తయారు చేయబడినది. పాడరుపొట్టములు మాదిరిమామటకుగాను అర్థజాన్సికి పంపిన నంపబడును. పట్టెల్లాల్లనుండి వ్యాపకాద తమ విశుశామా పోస్టు, టెల్గ్రా, విడిదిడిగా వ్యాపించవలయును. పోలు ఏజెంట్లు:— టి. హరతిండు కో, చెనాబాబు గోష్ఠి, మదరాసు.

అపారమ్యము (శ్రీమహాదేవీభాగవతము)

ఇందు రాధుక యావక పాండవాది సత్కథలు మిగుల మనోహరముగ ప్రతిపాదించబడియున్నవి. విద్యుత్తీవరులగు సకల మనుష్యజనులకు నుపయోగములగు పారమార్థిక విషయములను ప్రకృతినిరతు లగువారికి వాదత్యకములగు వెక్కిరి ధర్మములను సందర్భముగ వర్ణింపబడినవి. మరియు భరతేశ్వర తాత్వము సాకల్యముగ నుపదేశించబడినది. ఇట్టి సర్వోత్తమ గ్రంథములను చెన్న పురలోని శ్రీ గవర్న మెంటువారి ఓరియంటల్ మేన్యూస్క్రిప్ట్ లైబ్రరీలోని పుతి ననుసరించి సమధికధనము నిచ్చి వ్యాపించి మహా పండితులచే సంశోధింపించి సకల లోకోపకారార్థముగ హంద్రెస్కోలో మేలికాగితములపై మహా గాజీరాజా శ్రీమదంకితము వెంకట జగ్గారావు బహుధూరువారు శ్రీమేరుమహమ్మదపురం జమీన్ దారువారిచే స్వక్రీయ నక్షత్రీకోధనము వ్యాపయమున ముద్రింపబడినది. ఈ మహాగ్రంథ ముద్రితాదికమునకు దయచే వదలిన సొమ్ములో సగ బాటు మాత్రము కర్మయూతమున రాజుట్టదలచి వెల సులభము చేయించిరి. గారబట్టతో బ్రెయిండు చేయించిన పుస్తకము 1కి రు 1-0-0 మాట్టిలు కాగితముతో బ్రెయిండు ,, ,, రు 0-14-0 అబ్జరువేటరీమిషన్ ప్రెస్ విశాఖపట్టణం వారే దరయిల్వోస్తు

వ్యతంత లేఖలు

బంగోలువార్తలు.
(వ్యతంత లేఖరి యొద్ద నుండి)

కాలమానము.

సంఖ్య 8: — మొట్టటి గాలివాన గాక; నేడుదును మున సముతము బాగుగా వుండినది. ఈ వానవలం ప్రయోజన మేమియులేదని కర్షకులనుచున్నాడు. వరిగ, జొన్న, వాళ నమయినది.

హిందూపాతకాల

పాతకాలము నూతనభవనము లింతవరకును కట్టబడక, రావుసాహెబుగారి గృహములో నుంచబడినది. ఇచ్చట విద్యాధులకు తగిన యాటలస్థలములేదు. వారు బాగుగా తమతరగతులలో గూరుచుండుటకు సముతము స్థలములేదు. దీనిని కానిటో ఆఫీసుగారు అంగీకరించ లేదట. క్రొత్తభవనములు కట్టినగాని లక్షణములేదని వదించిపాటం కాన ఈ పాతకాలాధికారులు, సాధ్యమైనంత త్వరలో నూతనభవనమును కట్టించెదరుగాక యని కోరుచున్నాము.

ఒక ధర్మకార్యము.

మాపురవాసులు చీమకుర్తి సాంబశ్యగారు కాశీవిశ్వేశ్వరయాలయముకొరకు మిక్కిలి పాటుపడుచున్నారు. నెమలి హంసవాసాముల నిర్మాణమునకు గాను చందాను చేయుచున్నారు. రావుసాహెబుగారు ఆదేశాలయమునకు ముందు గాలిగోపురము కట్టించుటకు కొంతకాలము క్రిందట సంకల్పించు కొనినారు. మున్నము రాళ్లు పెడియెరుట నుంచినారు. దయచేసి రావుసాహెబుగారు త్వరలో నీధర్మకార్యమును చేయించెదరిన నమ్మెదము.

ఒక యువకారము

మానల్లి నుద్యోగియాలలో నొకనికి వ్యాధి సంభవించినది. ఒకవైద్యుడా వ్యాధికి నెన్నియో మందులిచ్చెనుకాని లాభములేక వ్యాధి యెక్కువయ్యెనుక బీభత్సమైనదాని బంధుగులకు ఆశలేకపోయినది. ఈ సమయమున మాపురవాసులు ఉపాధ్యాయులు, తిరువర్తి వారాయణరావుగారు ఆకోగి నీతి చూచి భయపడి తమకు వైద్యశాస్త్రము బాగుగా తెలియును. కనుక కొంతమంది యాంగ్లేయు వైద్యులసాయమున ఎంతయో కష్టపడి యీ వ్యాధిని కుదిర్చిరి. ఇట్టిధీనలేకదా నిజముగా డేకోపకారులు, బీరలపాటిలి వైరములు.

పశువైద్యశాల.

అక్కరాజు కుమారస్వామిగారు మాపురములో నున్న పశువైద్యశాలను డాక్టరుగా నున్నారు. వీరితర డాక్టరుల వలె ఊరక అరచుచుండక పశువులను చికిత్సకొరకు తెచ్చుచున్న కష్టముతో నెమ్మదిగా చూటలాడుచువారి పశువులను బాగుగా చికిత్సచేయుచు అందరచే, పుంచివారిని యోగింపి కొనుచున్నారు. పశువైద్యశాలలను పూర్వమువలె గాక అనుదినము దూరమునుండి సయితము పశువులు వచ్చుచున్నది.

మునిసిపలు విషయము.

మునిసిపలు సభ్యుల ఎన్నికలు జరిగి రెండుమాసముల వైగా కయినది. కాని ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుల వాసులు లింత వరకును గెజెటులో ప్రచురింపబడలేదు. ఇందులకు కారణము లనేక విధములుగా జరుగు చెప్పుకొనుచున్నారు. కొందరు జరిగిన ఎన్నికలు వ్యాధివిరుద్ధముగా నున్న వని దొగతనమువారికి తెలిపినది జరుగు తలచుచున్నారు.

ఒక సానుభూతిసభ.

నిన్నటిదినము సాయంకాలము బంగోలులోని ఆంధ్రపురోభివృద్ధిసంఘము పక్షమున, కీర్తిశేఖరుని సర్ ఫిరోజ్ సా మెహతాగారి మరణమునకు చింతించు బంగోలువారు కేళవాలయములో నొక సానుభూతిసభను సమావేశపరచిరి. కొప్పరపు వేంకటకృష్ణగారు ప్రభుత్వముగారు అధ్యక్షతనహించిరి. మెహతాగారి యాత్మికాంతికోరకు దైవస్మృతిన చేయబడినది. అంతట సంఘకార్యదర్శి ఎం. వి. ఎన్. శర్మగారు మెహతాగారి నిర్మాణమునుకురించి సభ్యులకు విశదపరచిరి. వారి శతశేవనుకురించి విప్రులుగా నుడిచిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాధిపతులు ప్రాసినట్లు మెహతాగారి జీవితములను “ఆత్మగౌరవము, ఆత్మికాంతి” అను రెండు గొప్పయాదర్శములను మన మౌదయములలో నుంచుకొన గోరె. అనంతరము మెహతాగారి కుటుంబమునకు సానుభూతి తెలుపుటకు తీర్మానింపబడినది. తరువాత ఆగ్రాసమాధిపతిగారు బొంబాయి పురపాలకుధ్య సంఘమునకు మెహతాగారు 50 సంవత్సరములు చేసిన సేవను తెలిపిరి. వారి జీవితములను ప్రతిచారును నేర్చుకొనవలసిన విషయములను ని వదించిరి.

భీనువరము వార్తలు

(ఒకవిలేఖరుని వద్దనుండి.)

అఫీషియల్.

సంఖ్య 11: — కృష్ణజిల్లా బ్రజర్ డిప్యూటీ కలెక్టరు గారు దయచేసి మా సబ్బుటబర్ తనిఖీచేయుచున్నారు. ఈసంవత్సరాంతమునుండి ఇచ్చట రివిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసు ఉంచెదరనియూ, ఇప్పుడు తయారగుచున్న ప్రైవేట్ సబ్బుటబర్ డిప్యూటీ కలెక్టర్ భవనములో డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి ఆఫీసునుంచి మేజిస్ట్రేటు కలెక్టర్ మటికొంతకాలము అద్దెయింటిలో నీ ఉంచెదరనియూ తెలియచున్నది. వెంటపాడులోని డిప్యూటీ తహశీల్దారువారి ఆఫీసుతాలూకాచేసి, వెంటపాడు తాలూకాను భీనువరము తాలూకానకు ఒక డిప్యూటీ కలెక్టరును నియమించెదరని కృష్ణజిల్లా కలెక్టరు మే. ట్యూరింగుగారు ఈసల మొదటివారములో దయచేసినపుడు కొందటి పెద్ద ముఖ్యులతో ముచ్చటించినట్లు తెలియుచున్నది. వారుకు నరసాపురము డివిజన్ సబ్బుకలెక్టరు స్మిత్ గారును కలసి భీనువరము ఏవైపునవృద్ధిచేసి పేటలు నిర్మించుట అవసరమోయి రెండు మాడు స్థలములను దర్శించిరి. ఏమి యేర్పరప నిశ్చయించికో తెలియక.

తహాల కలెక్టర్.

ఈసల 1 వ తేదీనుండి హోస్టాఫీసు తాలూకాకలెక్టర్ కి దగ్గరగనన్న పాలూచి వారాయణముగారి యింటికి మార్చినారు.

ఎడ్వర్డు మెమోరియల్ చెలువు.

భీనువరము గ్రామములో దాహమునకును మట్టి యితర పనులకును చెలువునలే ఆధారము. ఈ పాటియిన నూతులు పడవు. తడినను చాల లోతున చేసినీరే పడును. అందుచేత బోరింగు వీలగునేమో యని యు. డి. డి. చెయిర్ మేన్ బు. సోమసుందరము పంతులుగారు తమ సొంతసొమ్ము కొన్నివల దలరూపాయలు వెచ్చించియు కృత్యమనోరథులయిరి. వీరన్న చెలువు ఒక్కటే ఆధారము అయియున్నది. అందుచేత అన్ని కచేరీలకును సమీపముగా కొన్ని సంవత్సరములకు పూర్వము వైశేసు ఒక చెలువును త్రవ్వించుకొనిరి. కాని ఆచెరువునకు నీరు పెట్టుటకును, చెలువునుండి నీరు విడగొట్టుటకును అనువులేదు. అందుచే నాచెలువు నిష్ప్రయోజనమాయెను. అప్పటినుండియు తాలూకా బోర్డువారిని వేదగా నుమాను ౬ ఫర్మాగుల మారమునాండి చెలువులోనికి తూరము వెట్టించుటకును చెలువులోని నీరు మురుగు కాల్వలోనికి విడగొట్టు నేర్పాటు చేయుటకును యెస్టి మేట్లు తయారు చేయించినది తెలియుచున్నది. ఈచెలువును తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు స్వయముగా దర్శించిరి. ఈ సంవత్సరము బడ్జెటులోనే ఈవిషయ సువాలోచించి ఈకారతను తీర్చినయెడల భీనువరము ప్రజలను, కచేరీలకు రచ్చ ఇతర పురవాసులను స్మిత్ గారికి మిక్కిలి కృతజ్ఞులము యుండును.

యునియన్.

భీనువరము మేజర్ యూనియన్ వారు చెయిర్ మేన్ గారి విడిచుంతట కంకర చేయించుటకు ౧౨౦౦ రూపాయలను కాంక్షను చేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఈ గ్రామము గరవ గ్రామమునుటచేతను తదుపరి ఈవిధి పాటిచట్టిది గనుక రాయకంపెను గట్టిగా నుండుటచేతను సోదృశనగము లేదు సరేగాదా, గ్రామమునకు వస్తువుకూడవై యున్నది. వీరన్న చెలువునుండి గ్రామకచేరకు రాత్రివేళ పోయినయెడల

క్రొత్తవానికి నడుముగావీ పెట్టకమాను. దీనికి కారణిస్తో యూనియన్ వారు చేయించినోడ్డుకు మరబ్బులు లేకపోవుట యే.తరుచు గా మొదటోడ్డు చేయించుటలోనుండు నుత్సాహము దానిని సరియైన స్థితి నుండునుండునుండును. అందుచేత చెయరు మేన్ గారి వీధి వెంబడి కోడు చేయుటకు వెచ్చింప నన్ను. మొత్తమున ఇదివరకున్నోడ్డును సరియైన స్థితి నుండునుండునుండును. ఇదిగో ఈవిధిచేరు మేన్ గారును, ఒకరిద్దలు గృహములను మాత్రమే కాపురమున్నారు. మిగిలిన వన్నియు బోడిగోడలు. అందుచేత ఈకోడు గ్రామమునకంతకును నిరుపయోగము.

లోకల్ ఫండు.

ఈసంవత్సరము యేటలు మొదలు ఉండి గ్రామమున దొడ్డిపట్ల ఆక్టి. కోడు ౨౭ మొలు 3 ఫర్మాగుల నొకటోల్ గేటు పెట్టుటకు జిల్లాబోర్డువారు వేలం చేసినారు. గేటు పెట్టిన కొన్ని మాసములకు కంట్లాక్తురారు నుంచి పలుకుబడి గలవారగుటచే అచ్చట వంతెన కావలవైపు ఆక్టినుండి గణపరము పోవు రోడ్డున గూడ నింకొక గేటు పెట్టి వాడుగ వనూలు చేయుచుండ, ఈ అక్రమమునకు విచారించి కొందఱు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారికి తెలియపరచగ, అట్లు రెండవగేటు ఏర్పాటుచేయకూడ దనియు తీసికేయవలసిన దనియు కంట్లాక్తురారును తెలియపరచుచు ఆసంబంధమైన కాగితముల నన్నిటిని లహరికీదారువారికి విచారణిమిత్తము పంపించినారు. తహశీల్దారుగారు ఏ కారణముచేతనో ప్రజలందఱి యిబ్బందుల నాలోచించక ఆక్టిను గణపరమరొడ్డున మంచినస్తా గలదనియు అచ్చట గేటులేనయెడల కంట్లాక్తురారు నకు నష్టమునవచ్చు ననియు రెండు గేటులను ఉండితీరవలయు ననియు అభిప్రాయపడి జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారికి తెలియపరచగా, వారు తమ వెకటి ఆర్డరును వ్యతిరేకముగ రెండు గేట్లు. త్రవ్వ తీర్చివారు. పొట్లకాలమున రెండు గేట్లు తెలియ పరచినవో, బోర్డువారికి రెండింతలు లాభము వచ్చెడిది. అట్లుగాక ప్రజలకు ఇబ్బంది కలుగజేసి ప్రభుత్వమునకు లాభము లేకండ కంట్లాక్తురారును బాగుచేయుట కూడ వింతగా నున్నది. ఈ విషయమును తిరిగి విచారించుటచే కలెక్టరుగారిని వేదగా వారు స్వయముగా దయచేసి మాచెదమని ఇందార్ను మెంటు దయచేసి యి అట్లు చేయరైరి. తాలూకాలో కరణములు విశేషముగా డిస్కీసగుచుండుట గమనించెదగి విషయము.

ద్రావదీ స్వయంవరము

అర్జునుకు మత్స్యము, త్రయ తేక వేము చిత్రపటం

చిత్రలేఖకమున ఆసహసాంధ్యము సంపాదించి ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఎ.యస్. గామగారిచే వ్రాయబడినది. ఇందు సవరసములు అద్దము కట్టినట్లు చూపుకొనెడి. వేదాల నిది ప్రతియుండు తప్పక నుండవలసినది చెప్పుటగా సతిశయోక్తి యంతకాత్రము లేదు.

ప్రాసెస్సుపటము ౦-౬-౦ పాటోగ్రాఫు ౧-౦-౦
వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము
కె. యల్. యస్. సోమయాజులు అందుసచ్చు,
బుక్ సెల్లర్స్, రాజమండ్రి.

The Fascinating Perfume

OTTO DILBAHAR (REGD)

అందరి ముగన్మును ఏమిలపడేయ

ఆటో దిల్ బహారు

మనోరమ్యముగా నా కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వవాసనమును కలదు. ఆటో దిల్ బహారు సారము మొదలగువాటియొక్క సంబంధము బాధ్యుగాలేదు. చేతిగుడ్డలో నొచ్చుచు నైననావి 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందనము మధ్యలోనుండు యెడల గుఱుచు వాసనను అనుభవించు కచ్చునో అంతఅనుభవించును. ఇతర వాసనలు యేవోయెడల నా ఆటో దిల్ బహారు యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈవిషయం ఒకబుద్ధికి ప్రాసంగికము నెల $\frac{1}{2}$ ద్రాము 1-కిరూ. 0-8-0
,, 1 ద్రాము 1-కి ,, 0-12-0 వి. పి. చార్జి యా. 2-4-0 ప్రత్యేకము.
,, $\frac{1}{2}$ అవున్సు 1-కి ,, 2-0-0

టోటోదిల్ బహారు ముగంధకాను ఒకటికి నెల 0-1-0.
వీటినితీ ముగంధము ఓట్టోదిల్ బహారు పేరును వేసింది తీ యులెను. ఈముగంధ వ్రంగ్యము ప్రతి ముగంధము ౬ పు గొప్ప పేరుగల ముగంధములలో దొరకును. అట్లు మౌర్యముడల సోలోపిజెంట్లు సోలోపిజెంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 15, హా హా మురే యి. బా. హా. ముద్రాను వివరించు:—మహతా పురుషోత్తమ మూర్తి, నెం 29, వైసాబాబ్ కోడ్, పూలంగడిపానా, ముద్రా

అందరును దీనిమాటయే చెప్పుకొనుచున్నా
రు. స్వేచ్ఛరుకంపెని వారి వార్షిక సంవత్సరం 25-11-15
వ తేదీకి సిద్ధమగును. వెల 8 అణాలు మాత్రమే.
టపాలుబిళ్లలు పంపవలెను. దీనిని ముఖ్యముగా
కొనుడు.

ప్రస్తుతమునందు ఈశాఖల కలసి ముండిన నీతి ౧౮౭౨ సంవత్సరమునుండి మొదలు వచ్చుచున్నది. అప్పటినుండియు ఆ నేత కారణములచేత అధికార విభజనయొక్క తత్వము ఇప్పటి యంత యవసరములేకుండెను. అలాటి సాంప్రదాయములను బట్టి ప్రజాపాలనము నుభయముగా ఏక రాజపాలిత నీతియందుండెడిది. పన్నులను వసూలుచేయువాడును, నేరములను బట్టుకొని నేరస్థులవై ఫిర్యాదుచేయువాడును, న్యాయవిచారణ చేసే నేరస్థుల శిక్షించువాడును వేరువేరుగ నుండవలసివచ్చి యవసరములేక, సర్వాధికారమును వృద్ధిపతి గతులము నటులైన బడుచుండెను. అప్పటి పరిస్థితులలో రాజ్యాధికారములకు ఏలాటును రానుండునట్లు రివిన్యూ ఊన్యోగస్తులకు న్యాయవిచారణ జేయునది కారణముకాదు మండలసభ వచ్చెను. ప్రత్యక్ష కార్యాచరణములో రివిన్యూ ఊన్యోగస్తులు తమ శాఖవిధ్యుక్తమగు రివిన్యూ ర్యవహారములనై శ్రద్ధతో నిర్వహించుకొనుచుండిరి. కాని న్యాయవిచారణము ముందర తగాదలిపించి బాంసంచేడివారు కాదు. అందుచేత న్యాయ విచారణ శాఖయు చెనుచుండెను ఈలాటు అయిదారేండ్లలోనే న్యక్షమయ్యెను. ౧౮౯౩ సంవత్సరములో న్యాయవిచారణ శాఖయొక్క తత్వములను తప్పించి వీరివలన కలెక్టరుల అధికారమునకు భంగమునచ్చెను. ఆనవకు తమ రేపర్వాయకు నడపి దానివైతమలే తీర్చును చెప్పుచుండెడివారు ౧౮౯౩ సంవత్సరపును సుగ్రహముతో రెండునల న్యాయతీర్పులకు బద్ధులకావలసి నచ్చిరి అందుచేత హాయియొక్క కారణమునూడవీసికొను తలంపున కలెక్టరులు న్యాయవిచారణ అధికారముకొనుటకై ప్రయత్నించిరి. అప్పుడు మనదేశము ఈస్తుతియొక్క కంపెనీ వారి పాలనమున నుండెను. తుట్టుకుడుకు 18 వత్సరములయిన తరువాత కంపెనీ యధికారులు కలెక్టరుల విజ్ఞాపనలకు నుచ్చించి 1821 సంవత్సరములో తిరిగివారికి మేజిస్ట్రేటు అధికారములు ఈయనకుండెను. అధికారులు కొంత ఆసించి యెట్టెలులలో వారిని సంగడింపవచ్చును గాని, తదధికారములను నిర్దుష్టముగా నెరవేర్చుట అంత నుకువైనది కాదుకదా! రివిన్యూ అధికారమును మేజిస్ట్రేటు అధికారమును నుంజరములు కావలయు అప్పటి అధికార పరిధియులే సాక్షి 1837 సంవత్సరములో కంపెనీ డైరెక్టరులు (కార్యాధికారులు) సంకతి పరిదర్శకులు నాలొందిరి. 1821-న సంవత్సరపు తీర్మానములు తిరిగి పునఃసంగ్రహించుకొనిరి. మతియొకపర్వాతము కలెక్టరులకు మేజిస్ట్రేటు అధికారము తొలగింపబడెను. అప్పటినుండి మొత్తము పాలనములు సరిగా జరుగుచుండెను. కాబట్టియు యొక్క పునరావస్థను నిర్వహించుటగా నున్నవడెను. కాని 1857 సంవత్సరము వాటిని గాముల తిరుగుపాటును సంగ్రహములలో ప్రస్తుత కాభాసము క్తనీతి తిరిగి సాంప్రదాయమయ్యెను. కలెక్టరుల చేతుల నుండరాధికార మంతయు నిర్విచ్ఛిన్నముగా నుంచిననే కాని బ్రిటీషు సామంతులను తిరిగి పునాదిమేర్పడటం! అందుచేత కలెక్టరులు తమతమ జిల్లాలలో న్యాయ, కార్యనిర్వాహకానికాఖల కన్నిటికిని అధికారులు నుండవలయునట! ఉత్పత్తిలో కలెక్టరులనగా వసూలుచేయు వారిని యధియు. ఈ సాంక నామమునను నిపుడు అధికారవిభజనముచేత అర్ధవిభజనముకాన గల్గినది

మొత్తము మాద ఈలస్కాగమునకు మైసూరు
సంస్థానము వారును మరయభికాములకూ వనోత్ప
కొనుచున్నారనియు మొద్యోగస్థానములను హెచ్చించవలసి
విచ్చుననియు, తదుద్యోగస్థుల వేతనములనును క్రమ ధనవ్యయ
సాధికనుననియు, అందుచేత ఈలస్కాగమున సాధించుట
కష్టమగుననియు అభికారులు వాదించుచున్నారు. దీనికి
ఎస్. ఎస్. సర్మొనజుబావి విచ్చుచున్నారు. సివిలు విచారణ
యంతయు నిపుడు జరుగుచున్నదై జరుగదచ్చును సివిలు
విచారణ విచరుడుగా కాఖాసంయోగ మేమియు లేదు.
క్రమినలు (దండార్థికారసాలనము) లోనెవం
స్కాగము అనక్కమైయున్నది. కలెక్టరుయొక్క సేవజ్యేటు
అభికారులతో ప్రతిజిల్లాగాను మేలముక మొద్యోగమును
కల్పించవలసి ఎస్. ఎస్. యొక్క ముఖపాదనము. ఈక్రమము
నంతకు మైసూరుసంస్థానమునకు వర్తించునట్లుగా లెక్కవేసి
మొత్తముమాద 2½ లక్షల రూప్యములకంటె యదనముగ
ఖర్చునదదని తేల్చివారు. మేలము, ఈసంస్కరణముగలనగలును
అభికారపరివర్తనములలో ఇదివరకు ఎక్కడుగ బాధ్యతలను
మోసి వదిలేయుచుండువారికి కొంతపరిత్యక్తుగనుక, వారి
అభికార వైకాల్పమును హెచ్చించి, అట్టి మునోహరులను
కొంతవరకు స్తవీకరించవచ్చును. ఈస్థవీకరణములను
ములో కొంతభాగమునకు ధనముచేతురును. ఇట్టిసద్దుపాటు
వలన అంతగా లాభముండేను లేకపోయినను, నిశ్చయార్థమున
విజిషు సామ్రాజ్యమున కంతకు మకుటలతోయ మరు
ధగ్యవ్రత్యోపనమునకును వ్యయముబుద్ధికిని ఏలోయను రాకుండ
కాపాడవలసి యున్నది. ఇందుకొరకు కాఖానిధిజన మత్సర
నగలు. ఈ అవసరమును బాగుగ నెరింగివారిముందు అభి
కారులుతమ సేవజ్యేటు అభికారులను వదలలేక చెప్పు ప్రతి
వాదములుగాని, ధనవ్యయ చరముమాటలు గాని కొరకగు.

హై. సీ. స్థాపకుగాది మరణము.

క్రమి కాస్త్రమును పేరుపొందిన ఎం. హైలీఫాబరు గారు మృతిచెందిన తెలియజేయుట కుంతయు విచారించుచున్నాము. వీరు పదాను దశీయులు, 92 సంవత్సరములు జీవించి, వీరు జన్మించి కాస్త్రమునందే వాదాపున జీవితమును గడపి వీరి తల్లిదండ్రులు భాగ్యవంతులు గారు. ఆక్షరజ్ఞానము లేదు. అందుచే బాల్యమున విద్యాభ్యాసము చేయుటకు వీరికంత యవకాశము లేకుండెను. కొద్దిగనే వచనభూరి. తరువాత వీరు పాఠశాలలో పాఠ్యాదులుగను, ప్రాధికరణములను పఠింపిరి. బాల్యమునండియు వీరికి ప్రకృతికాస్త్రమునందలివియెచ్చున. వీరు తమ అనుదన యేటినుండియే కీటకములను సంబోధించిన పరిశోధనల నొనర్చించిరి. ఈ పాఠ్యాదులుగ వ్రాసిన వీరు క్షయించుచును పోషించుకొనిరి. తీరక మూడినప్పుడెల్లయు వీరు తనతోటగాని కీటకములను పరీక్షించి నూతనములనునులగు కను వెట్టుచుండిరి. చివరకు వీరు కీటకములను గురించి తెలుగుగ్రంథములను రచించగలిగి, గ్రంథరచనతో వీరిపేరు ముందుకువచ్చినది. దార్శినియున్న వీరి కాస్త్రజేత్తులతో పఠనముయొక్క వీరిద్దరకు మణివర్తంతయు ఉత్తర ప్రకృతిగ్రంథములు జరిగినవి. ఫాబరు గారు రచనలను రంగురంగులులకు రచించి మూడవచ్చును. కీటకములను గురించి వీరు వ్యాసీకగ్రంథములలో నెన్నియో నూతనాంశములున్నవి. వీరు తిండిలేక మలమలమాడి పోవుచుండిరి రింగులక్రిందట పరాను ప్రతీకలలో గ్రాముల జీవించి. సాపేషుఫాబరు గారికి పొట్టవిను ఈ మై చింతయే లేకుండెను. ఎరికిని తెలియనిచ్చెడి వాడు కాదు ఇట్లుండ మట్టుపట్టుకుండిన మిట్టలు అను కవీశ్వరుడు, ఫాబరు కీటికి దుఃఖించి వారికి సహాయము చేయవలసినదని, తాను ప్రతీకలను నానెను. విజ్ఞానమున ప్రకటించిన మరుకాటికుండి ఫాబరు గారికి లెక్కలే నన్ని మనియూర్జులును, బొంకొనోట్లు, ఉత్తరములను మట్టు కొంటుచేను. అంతరకు తమను సాహాయ్యము కానలేదునని, ప్రతీకలలో పడిన సంగతియే వీరికి తెలియదు. ఇందులకై తాము చాల విచారించుచుంటిమనియు, కాగ్యములలో తమకీటి చిత్తులు లేకుండ చేయవలసినదనియు, వీరు ఉత్తరములను వ్రాసినవారికి తమయసమృత్తులను తెలియచ్చును తంపినా లలనపంపిరి. లేడు సంవత్సరములక్రిందట, వీరికి 90 వ సంవత్సరము వచ్చినప్పుడు, పదాను ప్రజాస్వామి కాగ్యములను పానుకొనే గారు వీరిని దర్శించి, గౌరవించిరి.

తొండై పోక మా పదుమడు.

కనువు కాళి ను కాని ముచినిద్ర పడుట.

“వోర్వొత్తన” అనుపత్రిక జర్మనీలో సాంఘికవాదులచే ప్రకటింపబడుచున్నది. ఇతరదేశములనుండి జర్మనీకి సామగ్రిలు రాకపోవుటచే, బీదప్రభలెట్లు బాధపడుచున్నది దీనిలోనిట్లు ప్రకటింపబడినది:—బెర్లిన్లో మాంసముకొరత ప్రతిదినము కలకొలిచి ప్రజలు కొట్టిమిట్టలులాడుచున్నారు. ఒక పౌరు మాంసమును కొనుగోతుటకై బురద బాడిలో, హోనుమి చలి గలి నీరుమావ, రాత్రితెల్లార్లు నందలకొలిచి నుకాణముల పొదగ నీరుల నాపి నుండవలసి వచ్చుచున్నది. ఇందరు ప్రతిదినము కలిపెట్టుకొని యున్న ఈ చాల మందికి మాంసము దొరకుటయే తీరు

మాంసము, ఆహారపదార్థములను క్రమమునకు ప్రత్యేకము గుణములు లేర్పాటుచేయుచున్నది. ఈ గుణముల నెప్పుడు తెలియదుగని గుంటును. ఇది ప్రజాల్లార కనిపెట్టుకొని యుండును. ఈ గుణము తెలియి చప్పుడునిపించినప్పుడు, ఒకటి చొక్కన త్రొక్కుకొని, విడుచుకొని యుండున పనుడును. తొందరలో కప్పు మూసికొని యుండు వుడుకుటయే పనిగాని వేరు లేదు. వీరులలో ఈ గుణము ధర్మకి మితిమేరలు లేవు. తెల్లనారు కాదుకొని యుండుట,

గురువారము ఉదయము 1 గంటల కెట్టువో దుకాణములకు తేరచెననని, బుధవారము శివధ్యానము నుండినా, రుద్రులొబడి శ్రీమం వీధులలో కనిపెట్టుకొని యుండిరి. కాని పోలీసువారు వీరి వక్రగత విచారవిద్యక నెరికివీరిని. సాయంకాల మగునరకు ఒకరినైనను చేరనియ్యలేదు. తెల్లవారు ఘంటా 3 గంటలవచ్చుచి. ఆనర్లు మహానానా వారం గంటలవచ్చి పోలీసువారు వేమియు లేరు. ఎట్లా చిలు... పల్లవారిని, ఎవ్వగంటలకు దుకాణములకు తేరచిరి. పది గంటల వరకు మాంసమును విక్రయించిరి. తిరిగి పోలీసువారు వచ్చి ఒక్కొక్కసారి కొందరు వంతున మెల్లగ సాగనది. ౯-30 గంటలకు మారుచుండినరకు దుకాణములలో మిగిలి యుండిరి. వీరికి అమ్మిక కరువకాక నరమెవరిని లోపలికి ఆదుగుపెట్టి నియ్యలేదు. అంతట వేయించినవరకు కనిపెట్టుకొని యుండిరి. రాత్రి తెల్లవారు కనిపెట్టుకొని పున్నది. ఈ దురదృష్టవంతులకు లాభములేకపోయినది. మేమి మూకదగ్గరకు వచ్చితిమి “ఇదిలేరు అదిలేదని” వారు కరుకస్తునుభుజులను వెళ్లబోయి నుండిరి. పురాణి కారి వీరియన న్ననుమాదిక వాగుండునని మేమనుకొంటిమి.

ఎంతకాలమైనా లాభము లేకపోవుట.
చాలాశుద్ధి శ్రీమత మామట్టు ముగిసి మామనామగర్
జులందుండి కనిపెట్టుకొనియుంటిమి గారి, కరుణయనవ మకాశ
ముగానికి వెళ్లేలేపోవునున్నామని చెప్పుకొనిపట్టిచేతులతో
నాకు ప్రతిపదం ఇంటికి వెళ్లవలసినద్యుద్ధి. ఆహారపదార్థములు
అందుకే అందువలె లేదని నామ చెప్పుకొని. పండితెట్టుట
అన్నాడును నగుగుమ్మకరియు చెప్పె.

బైరొటకు దక్షిణ భాగమున వేంట్రిగను జిల్లాయున్నది. బైక్రొట మాంసము మున్నగునది విక్రయించుటకు దుకాణములను వేటికిఁ బడిరింపింతు జనులొరక మూకుదురు. సాయంకాలము గంటల వరకు దుకాణములను తెరువరు. ఆముప్పుటికి గంటల తరువాత ముంజేవచ్చుచుండును. ఆముసంటలకు సముటికి జనసంఖ్య చొచ్చి పుకు. ప్రాణము విసిగేరకను వీరు కరవేట్టుకొని యుండెదలెను. కులార్పుగు స్త్రీలు మున్నగునారు ప్రాణము “కదంబి” పడినావుచుండురు. ఇంత ఆలస్యముగా దుకాణములను తెరుచుట ప్రజల ప్రాణముల కెంతయు అపాయముగ నున్నది.

ఏదో భయము జేసినట్లు ప్రజలు మకాములలో నూం
సలు నిలువ జేసిన గది దగ్గరకు పరుగెత్తుదును.
ప్రకాశమువలెనే మూంసవునప్పుడును, వీరచేయించేముము
స్పష్టమగుచులేదు. ఆ తొడి తొమ్మగడువా (స్త్రీ)లు నలిగిపోవు
దురుదురు. కొందరి కిలుగు గోపలకు కొట్టుకొనుచుండును. ఇంత
అల్పకల్పముగ నున్న ప్రాణధమును కలుగకుండుట శుభ
దాతుకముగ నున్నది.

ఈ దయను 2 గంటల వరకు గాని ముందుగా దుకాణములను
తెరువని ఇటీవల ప్రకటించబడినది. అక్కడేనా రెడ్డికి నీ సంగ
తి తెలియనే తెలియదు. సుధాకర్ను ముగ్గురు నప్పటికి మామూ
లుగా వచ్చినట్లుగానే వచ్చిరి. పూర్వమునలె దుకాణములను
తెరువని చెప్పినను వారు వెళ్ళినారేదు. ఎంతయో నేపు
కనిపెట్టుకొని ముందుకు వలస ఏదో దొరుకు నని
వారు ముద్దేశించి, అందుచే చాలనుడి సాయంకాలమునకే కని
పెట్టుకొని ముండిరి రాత్రిపూడ కదలలేదు. మరునాడు లేచి
వారినది, ఏడుగంటలయ్యెను. బ్రతుకు జీవుడాయని ముందుకు
వచ్చిరి. ఒకగంటలోను కాణములోని మాంసముంతయు అయి
పోయినది.

యుద్ధ వార్తలు

(అస్త్రీలియా పత్రికలనుండి)

సర్వీయా దేశపు సైనికులు.

పరాక్రమముతో పోరుచుండుట

జర్మనులు మెచ్చుకొనుట.

ఆంధ్రపత్రికా అక్టోబరు 21:- సర్వీయా దేశపు సైనికుల పరాక్రమము గురించి జర్మను దేశము దొకడు ముఖ్యముగా పత్రికలలో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— వీరతిపట్టుదలతో ఆస్ట్రీయా జర్మనీ సైనికులను విరోధించుచున్నాడు. మన మతి తీవ్రముగా పోరాడి గాని మొర్రావారాలోని స్థానమును పట్టుకొనలేక పోతిమి. సర్వీయా సైనికులు పరాక్రమవంతులగుటకు సందియము లేదు వారికి కొంచెము నాణాకు క్షుణ్ణ-నారికాయాధములు క్రతస్తమైనవి. వానిని గురించిమితి అనుటకు వీలులేదు. గురిమాది తుపాకులను వేయుటలో నిపు యాబులగునారు చా మంచి కొండలవెనుకనుండి తుపాకులను వేసి యునేట చాల వ్యయకలిగించినారు. ఇంగ్లీషువారువారికి చాల ఫిరంగులను పంపించిరి. కాని సర్వీయావారివద్ద అంత మంచి ఫిరంగులులేవు రష్యావారివలె వీరు ఔషకములనుగలవారు పరిశ్రమచేసి నిష్కముట్టించి వాటినియేయురు. అందువలన మనకు చాల ధాన్యమును, పశువులను దొరకించి. వనోరును గాలిపీచునున్నది. వర్షము తురియుచున్నది. రోడ్లును వాగుండ లేదు. అందువలన త్వరగా యుద్ధము వెళ్లలేకున్నాము.

సర్వీయా సాహాయ్యము.

అంగ్లేయు పత్రికాల్పన.

అందను అక్టోబరు 22:- మాసిడోనియా 2. యుద్ధము “చప్పు చప్పు”ని పోయియున్నది. చేయవద్దని ముఖ్యమంత్రి గార్హియాను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. సర్వీయానుగల్గిపోలితా మన సానములను రక్షించుటకు అధ్యము 2 లక్షల గిం పేల మంది సైనికులు పరిశ్రమచేయుటలో కావలసియుండునని వై పత్రిక నుడువుచున్నది.

గల్లిపోలి యుద్ధము.

సైనికులను ఆహారము కల్పించుటకు

శీతకాలపు యోర్పాటులు.

అందను అక్టోబరు 21:- కామస్సు సభలో నిన్ను హెచ్చి. జే. టెనెలుగా నిట్లు తెలియజేసిరి. దార్జిలింగ్ దగ్గర యుద్ధము చేయుచున్న సైనికులు యాభ్యయుగ గ్రహణిల న వాధపడిరి. ఈ కారణంబును నుండియు నీ వ్యాధి తగ్గిపోవుచున్నది. శీతకాలములో వీరుండుటకు గుడిసెలను వేసికొను నిమిత్తము ఇంగ్లాండు నుండి కలవ పంపబడుచున్నది. గుడిసెలకు కావలసిన సామగ్రిలన్నిటి ఇక్కడ తయారుచేసి పంపుచున్నాము. వారు అక్కడ ఆరువుకొందురు.

దార్జిలింగ్ యుద్ధము.

క్రొత్త సానిటరీ రియమిండుట

ప్రతికలు క్లాఫుముట

అందను అక్టోబరు 20:- మేజరు జనరలు మనోగారిని దార్జిలింగ్ సేనకు నాయకుగ నియమించిన సందర్భమున డెయిలీ కాలికత్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— యుద్ధారంభమునుండి స్కాట్లాండు దేశములెంత సాయకృత్యముతో సేనలను నడపుచున్నది సుక్రోగారు నిదర్శనముగనున్నాడు వీరు స్థూల కాయము పెద్దముఖము. సైనికుల లక్షణములన్నియు వీరియందు మూర్తిభవించి యున్నవి. నాలుగువరుల మాదిరి వంటనే మంచి చెడ్డలు నిర్ణయించు శక్తియుండవలెను. ప్రతిభిజ్ఞాపకమునుగొనవలెను. చలించు సైన్యముండవలెను. ప్రజలను తన వైపునకు ప్రేరేపించు ప్రజ్ఞ కావలెను. చాలినంత నిష్కృతము కలిగించవలెను. తలపక్షియు లన్నియు సుక్రోగారియందన్నది. ఫ్రాన్సునకువెళ్లి మెట్రోపోలిటు సేనలోని రెండవభాగమునకు వీరు నాయకులుగనుండి మాన్యు యుద్ధమునకు ప్రార్థన. వీరికి ఆసలు సేనలోని రెండవభాగమునకు నాయకత్వ మివ్వబడినది. మూడు నదివద్దకు సేనలను మరలించుకొని వెళ్లినట్లును, ఆయుధ నదికిటుమన జరిగిన యుద్ధములోను, ఎంతయో పరాక్రమమును మాపుటచే ఆయోహిటికి నాయకులుగ నియమింపబడిరి.

గ్రీను దేశపు కోరిక.

ఒకవిశేషముని విశ్లేషించుట.

రోము అక్టోబరు 20:- ఇటలీదేశపు పత్రికయొక్క ఎథెన్స్ విశేషముడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— మిత్రమండలి వారు 3 లక్షల సైనికులను మాసిడోనియాకు తీసికొనవచ్చునని, గ్రీను యుద్ధములో నిగ్రహించు. ఇంతసేను తీసికొనవచ్చునట్లును గ్రీనువాడు ఎవరిప్రోత్సాహ మక్కురలేకనే మిత్రమండలితో చేరుదురు.

జర్మనుల ప్రాబల్యము.

అందను. 24:- డెయిలీ కాలికత్, టెలిగ్రాఫ్ ప్రతికల రోము విశేషము నిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. రాజనగరము జర్మనుల ప్రాబల్య మెక్కురగనున్నది. అందుచేతనే వారు మనలో చేసేటటు పరిశ్రమంబకముగ నున్నది. యుద్ధమునకు నిగ్రహించి రాజు పట్టుపట్టుకొని కూర్చున్నాడు. గ్రీనువయింకులు జర్మనులతో పోరాడుటకు పరికరాధునమున్నాడు ప్రజలు తటస్థముగా నుండవలయునని కోరుచున్నాడు.

పరాసు సేనాని మరల యుద్ధరంగమునకు వచ్చుట.

అందను నవంబరు 12:- జనరలు మార్చెంకు గారికి పూర్తిగా వారోగ్యము గలిగినది. త్వరలో యుద్ధరంగమునకు వచ్చెదరు.

పరాసువారి ప్రకటనము.

అందను నవంబరు 12:- పారిసు కొన్నిచోట్లపరాసు వారి ఫిరంగిదళము క్రొత్తలను ఫిరంగుల నవచేసి మందు గలలు ప్రేల్చబడినది. ఫిరంగులు కల్పబడినవి.

యొక నౌకనుటార్చెడోలో కొట్టుట.

అందను నవంబరు 12:- ఆల్జీర్షియానుండి వచ్చుచున్న నౌకను ఈజిప్టు నుడుద్రును టార్చెడోలో కొట్టిరి. గాని ఆకాడే ఆకాశ ముద్రోమును చేరినది 7 మంది మాత్రమే. 21 రుకి గాయములు తగిలినవి. 21 రు కనబడుట లేదు. మునిగిపోయి యుండురు.

రిష్యావారు జర్మనులను తరుముట.

అందను నవంబరు 11:- ఈ త్రేతమున రష్యావారియొత్తి డిహచ్చగుటలను జర్మనులు మిటోపవచ్చు భాగమునవేరి చాలచోట్ల రష్యాసేనలు బలపడినవి. ఈ నెల 4వ తేదీనుండి రిగాడ్వియ్యూ ప్రాంతమున జర్మనులు 78 మైళ్ల స్థలమును గోలుపోయిరి 20 గ్రామములు రష్యావారి స్వాధీనమైనవి జర్మనులు తమ సేనలు సర్వీయాకు పంపకుండ రష్యాసేనల టంకమును కలిగించుచున్నది. జనరలు ఇవాన్ ఓగారి సేనలు 10 వారములలో వల్షియాలో 120000 మంది జర్మనులను ధైర్యము చేసెను. ఈ ప్రాంతమున జర్మనులను గురిచే యుక్తి పయలగువారికి వాదనకు చాల నడుమల ప్రదము.

కచనాకు లోన.

అందను నవంబరు 12:- ఈలోగడ కాపిడుచున్న జనరలు బోయినిట్లు గారినేన తిరుమడినది. వారు మిటో విట్టాకు పోయిరిగాని పోత సర్వీయానుండి నాలుగు సర్వీయా సేనలు కీప్రు మూడువరకు సహాయపడినవి. వీరి సహాయమున జనరలు బోయినిట్లుగారు మరల బల్గరులను తలపడి ఆ లోగలో చాలభాగమును వశపరచుకొనిరి ఇది ఈస్టులు తుత్తరమునకున్నది. వీరిని స్వాధీన పరచుకొనుటలను బల్గేయా వారు కొన్నా వో మైదానము వంక కి గుట కభ్యంతరముకలుగును కివారమునాకు దొయరనుయొద్ద మొదటిసారి ఆంగ్ల బల్గరు సేనలకు పోరుజరిగినది. ఆంగ్ల సేనలో 15 శిరికి నష్టముకలిగినది ఆల్జీయాటికు సుడుద్రునునందలి సాగిటి క్యారంగా రేవునుండి మొనాస్త్రికు దెలికోలె స్కాల్లిలి కొట్టాల విడు గానున్న మార్గమును ఆంగ్లరాసు సముఖోద్యోములు పరీక్షించి ఆవారిని ఆహారపదార్థములను సేనలనుపంపుట యనుజూలముని నిశ్చయించిరి పరాసువారుకు ప్రాలు నా క్రమించిన వందలి కారధారములేవు.

నాటక ప్రదర్శనము, బహుమానము:— కడదిన దీపావలి వాటి రాత్రి కర్నూలు జిల్లా నర్సూలు గ్రామములో శ్రీ రామాంజనేయ నాటకమును ప్రదర్శించిన సందర్భమున గౌరవమును సంతసించి టి. పుల్లయ్యగారికి రు. 100-ల వెలుగల బంగారు కడియమును బహుమానము సొంతిరి.

భట్టాచార్య:— మునునూరు దొరతనమువారు ఉత్తర కన్నడమునందలి భట్టాచార్యులు రేవుగా నేర్పరచి పి. మోగానుండి యచటికి ఇరుపవారి వీయుటకు ఏర్పాటుచేసిరి. స్థలము లాక్రమించబడును. పం త్వరలో ముగింపబడును.

మైనూరు దొరతనమువారి కార్యరంగమునకు సభ:— ఈసభకు సర్ విశ్వేశ్వరయ్య గారధ్యక్షులు. హెచ్.వి.నంజం దయ్యగారును, సర్దురు కొంతరాజు ఉద్యుగానును యువరాజు గారును సభ్యులు. ఈవిధానము గామాయకముగు మాచనలు లేవు.

ఈజిప్టులో బల్గేరియావారికి నిర్బంధ వాసులు విధించుట:— బల్గేరియావారు యుద్ధము ప్రకటించగానే ఈజిప్టు లోనున్న బల్గేరియావారందరును నమోదు చేయించుకొనవలెనని సర్వసేనాని యాజ్హాపించెను బల్గేరియా రాజుబాబుల కలేరీల ఆయిధులన్నియు తీసికొనిపెడె. ఆప్పుడు ప్రధాన సహాయవారు లివురును గూడ ఈజిప్టులో లేరు. ఇరట బల్గేరియావారి పనులను నిర్వహించువారు మారకలను. ఆస్ట్రీనియనులు ఈజిప్టున ప్రస్తుతము వచ్చుటకేను. గాని పోర్టు నువరద్ద 10-12 వేల మంది యున్నాడు. వీరికి ఆంగ్ల దొర తనముగా రక్షణకును నుదారభావముతో సహాయము చేయుచున్నాడు.

అంచులు పుచ్చుకొని కేసు నడచివేయుట:— రాసు వాధు జిల్లాలో నొక స్వామివారి యొక కేసుమీద నన్యగ్రామ మునకు వెళ్లెను అచట వాడుక కోటనుంచి పోయినది ఆ సంగతి వాటిడు నలు ఇషిస్మేక్తర్ కేసుయొగారితో మేజ ప్రేట్టుగాం ఎటుట చెప్పెను నలు ఇషిస్మేక్తర్ కనిస్తేమును వాకబుచేయు మనెను. కనిస్తేము ఆ గాత్ర క్రిష్టును గొనించుడు నను వారిసొక ఇంటిలోపెట్టికొట్టెను. గోవిందునిఇంట వెతుకగ నందివారకలేదు. విరబుడను మరయొకనినూడబాధించ గానాను నందిని చూచెను నలుఇషిస్మేక్తర్ మనవాడానుంది క్షీడరు యొద్ద రసిరు పుచ్చుకొని ఇచ్చివేసెను గోవిందుని తల్లియొద్ద రు 2000 లు అంచ జుట్టి రు 1000 లు కనిస్తేము ఇషిస్మేక్తర్ కిచ్చి కేసు రద్దుచేసెను పోలీసు నువర్చెంకు 100కి సంగతి తెలిసి కేసుచేసిరి రాసువాధుగా వి. రామారావు వి. సి. ఎస్ గారి కేసు విచారా వేసు హోరంబించిరి.

మైనూరు విశ్వవిద్యాలయము:— ఈ యుద్ధమును ప్రారంభమై మూడు సంవత్సరములైనది. ఒక పాశ్చాత్యోద్యోగి యు నొక భారతీయోద్యోగి యు విశేషములనుపంపబడిరి. వారు యుద్ధాలోపు ఆమెరికా ఆస్ట్రీలియా దేశములయందున్న ప్రాచీన పవీన విశ్వవిద్యాలయముల పన్నీటిమా పిరచ్చి వివరములను వ్రాసియచ్చిరి దొరతనమువారు వానిని శ్రద్ధతోచూచుచున్నారు. ఇండియా దొరతనమువారికి పంపుటకొక విధానమును నిర్దేశయచున్నాడు ప్రజలును ప్రభుత్వమువారుగూడ చాల శ్రద్ధగలిగి యున్నారగాన త్వరలోనే ఇది పూర్తికావలను. నిర్దయున పిచ్చుట వావిధానము ప్రకటించబడును. శ్రీహర్షివిప్రభువు గారెడికి అనుమతి సొంతగగలుగుకట్టు శిష్యుముగనే దీనినినిర్వహింపవచ్చును.

అఖిల భారత మహామృదీయ సంఘము.

వై సంఘసహజేతము బొంబాయిలో జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఈ యుద్ధమునకు మొక అభ్యంతరపరచిన వారిలో నొకరగు ఎ. జి. నాగారావరావ్ పత్రికలలో నిట్లు వ్రాసిరి. మహామృదీయ సంఘసహజేతము బొంబాయిలో జరుగ నిశ్చయింపబడినది గాన మహామృదీయ ప్రజానాయకుల సంఘీభార బుద్ధితో సభకు జరుపుకొకగ జరుపుటకు తోడ్పడవలసివదని కోరుచున్నాడను. మన సాంప్రదాయ విధులు మనల బుధించుచున్నవి విజయమైన రాజకీయ పోరకత్వమును, స్వధరకాలమును బడచు మన ఉత్సాహుని చెప్పకొనుటకు ఆసాంప్రదాయ విధులకు మన గౌరవించి, వారి ప్రకారము మన ఆచరముట ఆరకత్వ మెన్నున్నది బొంబాయిలో ఈ సువత్సరము సంఘసహజేతమును కల్గియును నిర్వహించితిమేని యొకప్పుడు మంజులు వెల్లిడికావలవు. మనల్కాముల సంఘీభారము వెల్లిడియై స్వాతంత్ర్యముకల ప్రజలవందడి హుక్కులు మున్నగువాటికి వారి కర్మల నొనర్చును. మన హౌదగమిక్రియకు మనమెడల గౌరవ మధికమగును. ముఖ్యదేశముయొక్క అభివృద్ధికారకు వారితో బాహుబాహు మనమును పని చేయ నర్హులమని వారికి తట్టును స్వ రాజ్యమును మాకిచ్చుచి మేము కోరుట లో సాధ్యము గాని చందమామకు తెచ్చి యున్నది పోత వెట్టు పసిపిల్లనివలె మేము ప్రకర్తించుట లేను. మేము దీనిని పొందవర్తలము దీనిని పొందుటకు నిశ్చయమై యున్నాము. అది దీనివలన ఆంగ్లదేశపు ప్రజలు ప్రభుత్వముగాను అందరును గౌరవింతురు గాక మహామృదీయ లండన్ దేశభక్తుల కర్మమును గీతిని సంఘసహజేతమునకు విచ్చేసి సంఘమున మహామృదీ బాటికి అభిమాన మభివృద్ధి యగునట్లు ప్రకర్తించుట గాక.

కావలెను

ప్రతి గ్రామమునను ఏజెంటు కావలెను. లాభ కరమునకని. విశేషవరుంబడి. పూర్వపు అనుభవముతో బనిలేదు. తెలివి గలవారు తమకు విశ్రాంతిగలసమయములో పనిచేసి నెలకు 50, మొదలు 100 రూపాయలవరకు సంపాదించవచ్చును. విశేషముల చెలిసికొనుటకు „పోస్టు 513 మదరాసు” అని వ్రాయును.

వాతావరణ నిధి

1915 సం॥ నవంబరు నెల 18వ తేది.

ప్రదేశములు.	నవంబరు 18 తేదీ, ఉదయము 8 గంటలకు నామినేషన్లను అంగీకరించుటకు	కడలి 24 గంటల లోలో, నిదను ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.		
		అధికమైనది	అల్పమైనది	కడలి 24 గంటలలో	8 వ ఏ.పి.లకు ము. నెలకు	
గోపాలపురము	29.966	85.8	67.8	...	44.00	41.59
వాల్తేరు	29.988	85.0	75.7	...	45.77	38.26
కాకినాడ	29.908	84.4	75.6	...	37.55	35.69
బందరు	29.889	86.2	73.1	0.02	48.70	37.07
గుంటూరు	...	86.7	74.5	...	35.63	...
నెల్లూరు	29.859	84.9	73.9	1.80	22.20	25.89
మచిలీపట్నం	29.846	84.0	73.8	2.14	30.35	35.22
కడప
కర్నూలు	29.824	83.5	73.5	2.61	17.61	31.17
కొలహాపూ	29.874	83.2	73.3	1.89	69.85	68.62
తిరువనంతపురము	29.838	83.7	74.0	0.08	74.54	55.41
కొచ్చి	29.876	83.8	73.9	0.01	114.75	106.69
కల్లికోట	29.869	86.4	75.5	0.51	110.22	118.15
మంగళూరు	29.865	84.9	72.1	0.77	102.41	125.64
బొంబాయి	29.915	83.1	76.4	...	75.66	71.62
హైదరాబాదు	29.940	83.9	69.8	...	51.94	29.97
అనంతపురము	...	86.0	71.1	...	28.40	19.60
బళ్లారి	29.905	86.3	68.5	...	31.72	18.85
కర్నూలు	29.924	89.7	72.6	...	21.88	25.80
కడప	29.888	84.3	74.0	0.18	24.46	28.48
బెంగళూరు	29.876	78.9	64.5	...	32.74	33.40
కొడైకనాటి	22.771	88.4	50.9	0.61	37.28	46.71
ఉదకమండలము	22.998	62.8	51.8	0.25	55.48	49.78
కొయంబట్టూరు	29.881	84.9	70.0	0.30	17.42	18.17
నెల్లూరు	29.981	80.2	70.6	0.50	31.46	37.78
నీలము	29.867	80.4	70.4	...	37.67	36.64
తిరుచనాపల్లి	29.851	81.1	73.8	0.07	23.19	25.90
పుదుకోట	29.868	79.0	72.9	0.07	26.80	28.25
మధుర	29.856	81.9	75.2	0.05	31.14	29.37
తిరునల్వేలి	0.85	17.83	16.56

తూర్పుననుద్రీతమునందు కాకినాడకు దక్షిణమునకు కర్ణాటకములోను నాయుభారమునందు బంగాళాఖాతమునకు ఈ కాశ్యపాగమునందు మాత్రము తొడిగా పోవుచున్నది నైఋతి దిక్కున నాయువు చాల మట్టుకు తీసి దించుచున్నది. రాజధానిలోను బంగాళాఖాత ప్రాంతములందు గను గాల్గి బహుశురవడిగా వీచుచున్నది. తూర్పుననుద్రము అల్లకల్లోలముగా నున్నది. కొలహాపూ ప్రైవేటికల్లనుండి ఒక తేలికయైన గాలి వీచుచున్నది. మధ్యమోష్ణానికి చాల తక్కువగానున్నది. కర్ణాటకములో కొన్ని ప్రాంతములందు గేడిగిలవరకు తగ్గి యున్నది. కర్ణాటకమున నాయువునుగ నుండుదానికంటె చాలతక్కువగా ఉన్నది. కర్ణాటకములో కొన్ని ప్రాంతములందు రెడిగిలవరకు తగ్గి యున్నది. రాత్రి ఉష్ణానికి నాయువునుగ ఉండుదాని కంటె అధికముగా నున్నది. మలబారులో తప్ప యితర ప్రాంతములందు తేమ చాల అధికముగా నున్నది. ఆకాశమునందు మబ్బులు కమ్ముకొనియున్నవి. మైసూరులో తప్ప యితర ప్రాంతములందు వర్షము పొడుగా కురిసింది. దత్త ముండమునందును, సర్కాగులందును, చెన్నపురి సమీపమునందును వర్షము మోపుగా కురిసింది. రాజధాని చాలభాగమునకు ఒక గొప్ప ఋతుపవనము వ్యాపించి యున్నది. వాయు ఊణ ప్రదేశము ప్రైవేటి నిర్మించు అర గంటలలోగా మాయమై కనబడలేదు.

ఆర్. యల్. యల్. జోన్ను, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

సానిక వార్తలు

నవంబరు దినచర్య. మంగళవారము-16 వ తేది.

కార్పొరేషను సాధారణ సభ. సా. 5-15 గం. దీపముల వేళి:— శేష సాయంకాలము 9 గంటలకు శేష 6-8 గంటలకు దీపములు వెలిగింపబడును.

ఒక బాల్బెర్డుకు జుల్లానా వేయుట:— అక్టోబరు 28-వ తారీఖున చీటిబడిన తరువాత బాల్బెర్డు కొటి రెడ్డిగారు మెరినాలో ఈ మోటారు ట్రెన్సిటుమీద దీపము లేక వెలిగించుటగాను రాజధాని మేజిస్ట్రేటు సి. బి. యక్ వెల్లిగారు 5 రూపాయలు జుల్లానా వేసిరి.

చెన్నపురి భాషాభివృద్ధిసంఘము:— ఈ నెల 17-వ తేది సాయంకాలము 6 గంటలకు సెనెటుచానులో యన్. క్రిష్ణస్వామి అయ్యగారు గారు “విజయనగర రాజ్య చరిత్రములో మరుగుపడియున్న ఒక ప్రకరణము”ను గురించి ఆంగ్లభాషలో ఉపన్యసించెదరు. శ్రీ గవర్నరుగారు అధ్యక్షతను వహించెదరు.

పచ్చయప్పకళాశాల ద్రావిడసంఘము:— ఈ సంఘమువారి తరపున చెప్పి బోనువారము సాయంకాలము 4-15 గంటలకు కళాశాల భవనములో టి. జి. ఆరముడు అయ్యగారు బి. ఏ. గారు “నవీన ద్రావిడభాష”ను గురించి ఉపన్యసించెదరు. రావుసాహెబు టి. రామకృష్ణస్వామి బి. ఏ. యస్, యం. యం. గారు అధ్యక్షతను వహించును.

జేనిఫూమినను భవనము:— వచ్చేది సోనవాను సాయంకాలము 5-15 గంటలకు బ్రాడ్వేలోనుండు జేనిఫూమినను భవనమునందు సి. ఆర్. యస్. రంగాచారి బి. ఏ. యల్. టి. గారు చెన్నపురి మెట్రోపాలిటన్, స్కూలు ట్రైన్లు పరీక్షలను గురించి ఉపన్యసించెదరు. గౌ. రావు బహదరు బి. యక్. శర్మ. బి. ఏ. బి. యల్ గారు అధ్యక్షతను వహించును.

రంగూను మొయిలు ఓడ:— రంగూనుకు బోవు మొయిలు ఓడ యానెల 16 వ తేది సాయంకాలము 5 గంటలకు బయలుదేరును. ఆరోజున జనరలు పోస్టాఫీసులో రిజిస్టరు చేయబడని బాబులు సాయంకాలము 3-80 గంటలవరకు, రిజిస్టరు బాబులు 8 గంటలవరకు, బంగీలు మధ్యాహ్నము 1-80 గంటలవరకు పుచ్చుకొనుటకును. నలు ఆఫీసులలో ఎన్ని గంటలకు తపాలు కట్టి వేయుటకునో విచారించినవెలియును.

శ్రీలంక రిక్రెయేషన్ క్లబ్బు:— మధ్యమోష్ణా దెబ్బలు దగ్గరిన నైఋతలకు సహాయము చేయు నిమిత్తము ఈ క్లబ్బులో సభ్యురాండ్రు శ్రీలంకను శ్రీ వెంటుండు ప్రభిష్ట గారి అధ్యక్షత క్రింద యానెల 17 వ తేది సాయంకాలము 7-30 గంటలకు ఎగుంబూస పోచిపేషకు హాలులో సమావేశమయ్యెదరు. అప్పకు సంగీతము ఇంగ్లీషు పాటలు పద్యములు జరుగును. మేక్సిమియగారిచే వ్రాయబడిన గే-ర వేల్చి పాటకమును ప్రదర్శింపబడును. ఆంధ్ర శ్రీలు “ప్రమిలరాణి” అను పాటకమును ప్రదర్శింపబడును. పాటకరంగమును బహు సాంపుగా దయకు చేయుచున్నాడు. శ్రీలంకను వచ్చి ఆనందింతురగాక.

ఆశీర్వాదము.

పితావురము గౌ. జావారి ద్వితీయపుత్రికా నామకరణ మహోత్సవ కాలమున తాదూరి లక్ష్మీనరసింహరావు పంతులుగారి ఆశీర్వాదించి యుచ్చిన మంత్రము. అనఘంబై చనురావుసంకేతమున జన్మ య్యాంబి కాపద్మినీ వనజాతాననుండు మూర్త్యనిభుండై భాస్వితత్సూర్యగా యనరేంద్రుండు ముదంబురం గనిం భావయ్యున్ బద్ధిలై మౌన దనరం బున్న మీర బాలవైకరణిందవ్యంశము పొంగింక.

పితావురము గౌ. జావారి ప్రథమపుత్రికా కర్ణవేష (చెవుల కట్టు) మహోత్సవ కాలమున తాదూరి లక్ష్మీనరసింహరావు పంతులుగారి ఆశీర్వాదించి యుచ్చిన మంత్రము:— అనిశంబుం దెలికాంతే బొల్లనదియో నాపాలమున్నటిలో జననం బుడి ప్రపంచమంతయు నిచ్చుల నెల్లు శ్రీనోరెనే ఘనరావ్యయజుజాత పాల యుట మంగయ్యున్ బద్ధిలై మౌన జన నాయువ్యమందుంబేత్వముల శ్రీ సౌభాగ్య సాఖ్యంబులక.

బంగనల్లి నెకండరీ పాఠశాల.

సాంవత్సర కోల్పోవము జరుగుట.

(ఒక నిశ్చయము యుద్ధముండి)

బంగనల్లి నెకండరీ 11.— బంగనల్లి నెకండరీ పాఠశాల సాంవత్సర కోల్పోవము చెప్పి పూర్తి కార్పొరేషను (వెసి టెంటు జే. సి. మోర్నె వీ. సి. ఎస్ గా) యాజమాన్యము క్రింద 8 వ తేది నెకండరీ. పాఠశాల భవనము పచ్చయ్యోరణి ములతో, రవానులతోను, చిత్రములతోను శృంగారముగ నలంకరింపబడినది. అధ్యక్షులు విచ్చేయుటకు పూర్వమే పురజనులతోను విద్యార్థులతోను భవనము నిండి పోయెను. మోర్నె గారును వారి భార్యయు నబాయి గారును మోటారు బండిమీద రాగా, వారిని పాఠశాలాధికారులు రక్తసింధి లోపలికి తీసి కొని వెళ్ళిరి. ప్రధానోపాధ్యాయుల సాంవత్సర వృత్తాంతమును చదివుటతో సభ ప్రారంభ మయ్యెను. పాఠశాలలో చదువుకొనుచున్న 170 మందిలో 119 గురు మహాత్ములము 46 గురు హిందువులు, తక్కిన వారు క్రైస్తవులు. అం. గా పాఠశాలయందు చదువుచున్న వారిలో గా. మూడు వందలమంది మహాత్ములము. తక్కిన వారు దాదాపుగా హిందువులు. సుసానాధిపతులు ఒక జేతము నిచ్చుచున్నారు. ఈ పాఠశాలలో చదువుచుగొనియే ఉన్నతవిద్య నభ్యసించదలచిన యర్హతగల విద్యార్థికిని ఇయ్యబడుచున్నది. నెలకు పదిరూపాయల వంతుక మూడు సంవత్సరములవరకు ఇయ్యబడుచుండును. ఇట్టి జేతములవలన ఉన్నత విద్యను ప్రాప్తవాపరమయ్యు నబాయి గారిచేయు వందనములు, బీదవిద్యార్థులకు గూడ కొన్ని జేతము లియ్యబడుచున్నవి. ఉచితముగ విద్యాదానము చేయుచుండుటకలన చుట్టుపట్ల తాలూకాలోనివారు చాలమంది మాపాఠశాలకు వచ్చుచున్నారు. మోర్నె గారి కిక్కడ పరిలో నుండినప్పుడు, ఉచిత విద్యాదానమును చేసిరి. ఈ మధ్యమూ కడలి 7 సంవత్సరములనుండి నబాయిగారి సానుభూతిలన వృద్ధి పొందుచున్నది. విద్యార్థిత్వకేసు గురించి అధ్యక్షులు బంపనీంచిన తరువాత సభ ముగిసినది.

ప్రస్తుత సంగ్రామము

స్వీజరులాండు దేశమున అభిప్రాయము “జర్మనీయులు వామిత్రదగ్గమున ఎన్ని ప్రయత్నములు చేసినను, ప్రస్తుతసంగ్రామములో జయింపబాల”రని కర్షలు ఫేలకు అను స్వీజరులాండు దేశమును ప్రాయము చూడు. నైఋతి చాలక ఏ యుద్ధమున ముగియలేదు. దేశములోని ప్రజలందరూ వాళ్ళకు వరకు లొంగిపోయి చెప్పిన వారెవరు ఇదివరకు లేరు.

ప్రస్తుత సంగ్రామములో రణరంగ మొత్త విశాలముగ నుండిన, అంత తక్కువగా నై విజయమును చూచును. జర్మనీ వారి ప్లే చేసిరి. యుద్ధ రంగమున కందు, నిట్టమైన వారందరు చనిపోయిరి. తరువాత కొంచెము వయసు మించినారు చనిపోయిరి. పిచ్చుట ముసలి వారి కంతువచ్చినది. వారి సేన ప్రయత్నముతోనే దించిన కాని జయ లక్ష్మి నెడమెగము వెట్టింది మిత్రులందరినీ మైత్రము నప్తము కాక పోలేదు. కాని వీరిలో నొక్కొక్కరి నేలు కొద్దిసాటిరంగములందు పోరాడుచుండుటచే వీరి నష్టము స్పష్టము. జర్మనీవారు విశాలరంగమునందు పోరాడుచుండుటచే వారి సేనలు త్వరలో తరిగిపోవును. ఒక గోజునకు కలిసిపోయిన సలమునో ముగ్గురు జర్మను నైఋతలవంతుల నష్టమైపో, సంవత్సరమునకు 18,00,000 మంది నష్టమగుచును. అం. గా జర్మనీ జనసంఖ్యలో 1.54 వ వంతు నష్టమగును. రష్యా వారి కి వీరికంటె మూడువంతుల నష్టము తక్కువన్నది. ఫ్రాన్సుకు 1/3 వంతునను ఇంగ్లండుకు 1/3 రెండు వంతునను నష్టము కలుగుచున్నది. దీనిలో అధిరాజ్యములనుండి వచ్చిన నష్టము వేర్వేరు.

జర్మనీవారికి నూటికి ముగ్గురు నైఋతి నష్టమగుచున్నాడు. 102 సంవత్సరములవై దాటిన వారిలో 2 వంతులవరకు నష్టము కలుగుచున్నది. ఈ నష్టములను భరించుచున్న జర్మనీ ఇక ఒక సంవత్సరముకంటె నెక్కువకాలము యుద్ధములో నిలువబాలదు. జర్మనీవారి తరువాత ఫ్రాన్సుకు ఎక్కువ నష్టము కలుగును. వీరు రెండు సంవత్సరములు నిలువగలరు. బ్రిటను రష్యా లింతకంటె యెక్కువకాలము యుద్ధము చేయగలవు. పరాసు సేనలు అలసిపోయినప్పుడు, ఆంగ్లేయులు తమ సేనారంగమును బ్రస్తరింపజేసి స్వీజరులాండు సరిహద్దులనుండి దస్కరులవరకు, తమ సేనలను వెట్టుకొనవచ్చును.

విజయసాధనములు.

వృత్తాంతలేఖలు	8
కాశీబట్టకము	4
వాతావరణసిద్ధి, సాంఘిక చార్తలు	5
ప్రభావ వ్యాసము	
విజయ సాధనములు	6
విశ్వోపా మహాసంగ్రామము	
విశ్వోపా తంత్రీ చార్తలు	7-8
వృత్తాంతములు	9
ఇంగ్లీషు పత్రికాములు	10-11-12
వైద్యమునను, శ్రీ విద్యాభిమానుల కొకవిజ్ఞాపనము	13
బాలులు	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ నవంబరు నెల 13 వ తేది

శనివారము

విజయ సాధనములు.

మహా సంగ్రామమునందు రంగవరమితి కాల పరిమితి వ్యాప్తమైన కొలది ప్రతిమరుజులందు క్రొత్తయూహలు పుట్టుచుండును. రంగవ్యాపనము కాలవ్యాపనము మిత్రమండలి విజయమున కనుకూలము లని నాదించెడివారు కొందరు ప్రజాకూలములని నమ్మేవారు కొందరు కేయిజరు, కీచేరు ప్రభువు, జోధరు మహారథులు మున్నగు యోధా శ్రేణులకు మహాసంగ్రామమునందలి సాధక బాధకములు మహాధ్యములు. కేయిజరునకు శీఘ్రవిజయమునం దాత యడుగంటి విజయమునందు సంశయ మేర్పడిన దరులు కనకూప్తములైన రంగ ప్రస్థానములు నిదర్శనములు. ఒకరంగమునందు విజయమును బడసి పేరొక రంగమునకు మరలుట యోధానాయకుల ధర్మము. యుద్ధతంత్ర విశారదుడైన నెహొలియను మహామహు డిసిటి నవలంబించి నంతవరకు విజయమును గొంచెను. ఆసితి నతిక్రమించి నపుడు పరాజయమును గాంచెను. పైయిరువురూ, రుష్యాదులు శత్రుసంహారమును కేయిలేక పోవుచు నెహొలియను పతనమునకు ముగిసెను. మూడు వేలమర రంగములందు జర్మనులు 10,00,000 చదపు మైళ్ల శత్రువులదేశము వ్యాపించుకొనిరి; కాని 10,00,000 చదపు మైళ్ల విస్తీర్ణము గల వారి యధిపతి స్థానులకు గోల్పోయిరి. శత్రుకోటికి 60 లక్షల సైనికుల నష్టమును గలిగించిరి; కాని 60 లక్షల స్వకీయ సైన్యములకు కోల్పోయిరి. జర్మనులకు సముద్రవ్యాపార మంతయును నష్టమైనది. జర్మనిదేశపు జనసఖ్య 700 లక్షలు. అం దాయుధిపాలులుగ చుండదగినవారి సంఖ్య 100 లక్షలు. ఆము త్తయులకు 60 లక్షలు నష్టపడిరి. నష్టపడినవారూ సగమునూది తిరిగి స్వస్థతనుజెంది రని నిర్ణయించిన ఆయుధిపాలులుగ చుండదగిన వారిసంఖ్య ఇకను 70 లక్ష లుండవచ్చును. అందు రంగమునందు నున్న సైనికుల సంఖ్య 40 లక్షలు. రంగరంగమునకు జేరగల వారి సంఖ్య 30 లక్షలు. యుద్ధారంభమునందు 70 లక్షల సైనికులు నూతన విజయోత్సాహముతోను సంపూర్ణసన్నాహ సామగ్రితోను నిర్వహింప లేని కార్యమును నలసి వికలత్వము నొందిన 40 లక్షల సైనికులుముందు సాధించుదురనుట అప్రమాణము.

జర్మని ఆఫ్రియ తుర్కీ సైనికుల మొత్తమునం దింత వరకును 16 లక్షలు మృత్యునొందిరి 30 లక్షలు తులగాత్రులైరి, 13 లక్షలు బంధకృతులైరి. యుద్ధము జేయుగలిగిన చాలిలో సగమున కంటె నధికము నష్టమైరిని స్పష్టముగా చున్నది.

1. సుశిక్షితమైన మహాసైన్యము, 2. యుద్ధ సామగ్రి, 3. ఆహారపదార్థములు, 4. సహజసంపదలు, 5. ద్రవ్యము విజయమునకు సాధనములు. యుద్ధ బూరంభమైనపుడు జర్మనీకిగల సుశిక్షితమైన మహాసైన్యము లోకమునగు దింకొక రాజ్యమునకు లేకు ఆ సైన్యమునందు సగము భాగ మిప్పుడు నష్టమైనను జర్మనుల విజయమునకు పరిమాధి నానాటికి దూర స్థలములనుండి గాని సమీపస్థములను లేకు. నలువదేండ్లుగ పట్టుదలతో జర్మనులు సమకూర్చిన యుద్ధసామగ్రి మంతయును వ్యయమైనను సరిల్లిపిడ్డి గలుగునని నమ్ముటకు నూచులు లేవు. ఆహారపదార్థములు జర్మనియందు విరివిగ నుత్పన్నమగు చున్నవి. ప్రజలలో 100-కి 28 వా తుల వ్యవసాయమును జేసి జీవించుచుండును. ఒక సంవత్సరమునకు 40 కోట్ల సవరనుల విలువ గల యాహారపదార్థములు జర్మనియందు ఉత్పన్నమగును. జర్మనియందు మట్టులు బాగుగ పండివు డైనను వారమునం దాచుదినములకు సరిపోవుపట్టుట పండునని జర్మను ఆర్థిక శాస్త్రజ్ఞులు న్రాసియున్నారు. యుద్ధకాలమునందు పూర్వమువలె మట్టులు పండినవి గాని మట్టుకు విలువగలదని గాని తలంచుట యసంగతము వ్యవసాయమునందు పరిచయము గలవారు యుద్ధమునందు నిమగ్నులై నపుడు భేదిలచే జర్మనులు వ్యవసాయమును జేయించినను కావలసిన యాహారపదార్థములలో నాలగవంతైనను కొరతపడియుండు నని నమ్మవలసి యున్నది. సైనికులు నిహతు లగుటవలన జనసంఖ్య తగ్గిను యుద్ధమువలన వ్యర్థ వ్యయము గలుగుటయును ఉత్పత్తి తగ్గుటయును సంభవించుచున్నది. జర్మనీకి చాలినన్ని యాహారపదార్థము లందు బాటను లేవని జేయచున్నది సహజసంపదలు జర్మనీకి జాలినంత లేవు. ప్రతిసంవత్సరమును జర్మని 98 కోట్ల సవరనుల పదార్థములను విడుదలచేయును రెకి కోట్ల సవరనుల పదార్థములు వెలుగుతచేయు చుండెడిది. యుద్ధారంభ మాలాభము పోయిరి. ప్రతిమేడు జర్మనీకి ఏకేషముగ పెల్లుప్పు, కబ్బుకు, రాగి, పెట్రోలియము దిగుమతియగు చుండెడివి. ఆదిగుమతు లాగిపోయిరి. వ్యవసాయాభివృద్ధికి యుద్ధ సామగ్రికిని నవసరమైన పదార్థములు జర్మనులకు జాలినంత లేనిని నిశ్చిత మగుచున్నది.

జాజ్జి లామును గారు జెప్పినటులు విజయము ధనానుత్తము. యుద్ధ ములనలలేను చిరకాలము చేయగల పక్షమునకు విజయము ద్రువము. వర్తమానకాలమునం దేరాజ్యమునకును నితరరాజ్యములతో సంబంధము లేకను ద్రవ్యసముపార్జనమును వస్తు సంగ్రహణమును జేయుట యసాధ్యము. జర్మనిదేశమునకు స్వయంపోషణము సాధ్యమని యొప్పుకొనినను ద్రవ్యము లేకను చిరకాలము యుద్ధమును జేయుట సంభవము గాదు. 1570 సంవత్సరమునందు ఫ్రెంచిరాజ్యమునూడి నష్టపూర్తి కై పనులు చేయబడిన 20 కోట్ల సవరములును జర్మనుల భాగ్యస్థితికిని, యుద్ధసన్నాహములకును,

విజయకాంక్షలకును ప్రేరేపించి. యుద్ధ ప్రారంభమునందు జర్మనికోశమునందు 180 లక్షల సవరనులు నిలువయున్నవి. ఆద్రవ్య మంతికాలముననే వ్యయమై యుండును. సకల రాజ్యములకు ద్రవ్యసంచయమునకు కొన్ని సాధనములు గలవు. మొవటిది నిలువధనము. ఏరాజ్యమును ఏకేషమైన ద్రవ్యమును నిలువ చేసి యుండదు. ద్రవ్య సమీకరణమునకు రెండవమార్గము దేశాదాయము మీదను క్రొత్త పన్నులను విధించుట యై యున్నది. పశ్చిమము పాడై ప్రజానాశనమైనపుడు క్రొత్తపన్నులను వేయుట అర్థికసిద్ధికాదు. ఒకవేళ విధింపబడినను చాలినంత వసూలుగా జాలదు. జర్మనియందు క్రొత్తపన్నులవలన యుద్ధమున కివసరమైన సొమ్మును సంపాదించుటకు వీలులేదని ఇతర రాజ్యముల వ్యవహారములను బరిశీలించుట నలం బోధపడుచున్నది. స్వల్పసైన్యమునకును యుద్ధ కాకలకును నింగ్లాండున కనుదినమును 43 లక్షల సవరనులు వ్యయమగు చున్నపుడు జర్మని కింతవరకు 20000 లక్షల సవరనులు వ్యయమైనదనిన వింతగాదు. ఈ సొమ్మురంతయును జర్మని అప్పునుజేసి సమకూర్చవలయును. జర్మని రాజ్యమున కితర రాజ్యములందు పరపతి తగ్గినది. అప్పునిచ్చువారు లేరు ఇచ్చినను వస్తురూపమున చేరుట దుర్లభము. స్వదేశమునం దప్పుచేయబడుచున్నది. యుద్ధారంభమునండియును కావలసిన మొత్తము దేశమునందు సరిగా సమకూరుటలేదని ప్రతీతి గలదు. వర్తమానకాలము నందు దేశములందు నాణెరూపమైన ద్రవ్య ముప్రయాపమైనపుడు కాగితరూపమైన ద్రవ్య వ్యాపనమును జేయుట పరిపాటి యైది. యుద్ధకాలపరిమితి వ్యాపించిన కొలది నాణెరూపమైన ద్రవ్యము తగ్గుటయును కాగితపురూప మైన ద్రవ్యము పెంపుటయును సంభవించు చున్నది. కొంతవర కీ పద్ధతి వలన కార్యాచక్రాలమగును. కాని నాణెములు లేని కాగితపు ద్రవ్యమువలన నాకస్మికముగ ప్రజలయందు సంక్షోభము జలించుట సహజము. ప్రజలయందు సంక్షోభము గలిగినపుడు జర్మనుల ఆర్థిక సిద్ధి యంతయును తలక్రిందులుగును అవసరమైన పదార్థముల నితరరాజ్యములకునలె జర్మనికిని కొంత తీరదు. కాలపరిమితి రంగవరమితి వ్యాపించిన కొలది జర్మనులకు విజయమునకు ముఖ్య సాధనమైన ద్రవ్య సాధనము తగ్గుచు విజయము దూరస్థమగు చుండును. జర్మనుల కోల్పోవు పట్టుకుండుటయును వారలకు ముదిరై వచ్చినదని వాదించెడు వారు గలరు. యుద్ధారంభము ను దాంట్లఘోడి రుష్యా రాజ్యములు అర్బుదముల యవ్వలపాల్పడి యుండగ జర్మనుల కప్పులుండవు గాన వారియూర్ధ్వస్థితి సంతృప్తికర మని వాదించెడి వారు గలరు. ఆభావము “చచ్చిన చచ్చెను గాని జ్వరము చచ్చగా పోయింది” అను విపరీతభావమును బోలియున్నది. ఏద్రవ్యసహాయమువలన జర్మను సైనికులకు జాలినంత యుద్ధసామగ్రి లభించునో, పోషణకు దగిన యాహారపదార్థములు సమకూరునో, ప్రజల పాణ్యాపాషణ కవసరమైన వస్తుసామగ్రి లభించునో, కార్యసిద్ధి కవసరమైన సంస్థానాలు సాధ్యమగునో, ఏద్రవ్యాపేక్షచేతను జర్మని మహా సంగ్రామము నారంభించినదో, ఆద్రవ్యము సమకూర కుండుటయును జేయకరమని తలచుటభ్రమ. ప్రమాదముల సలక

మహా సంగ్రహము

సెర్వీయావారు బెల్గ్రేడును విడిచిపోవుట - వారి కష్టములు.

ఆంగ్ల దేశమున మెట్టి కాని వారు నిర్బంధ సైనిక శాసనము విధింపబడవచ్చును.

గ్రీసు రాజ్యాంగసభ విరమించుట - దీక్షంబు 19-వ తేదీన మరల సయోజనము.

రష్యావారి యొత్తిడి హెచ్చుట - జర్మనులు తరుచుబడుట.

మామూరు కన్యాపరణపు కేసు - సెషను కోర్టుకు పంపబడుట.

ఇంగ్లండు

ఆంగ్ల సాను ముందుట.

వికరము.

లండను నవంబరు 11:- పారిసు-సోమెట్ వారు వాటి మధ్యాహ్నము ఆంగ్ల సాను ఓడ మెల్లక బోవుచుండెను. ఆ సమయమున పారిసును దట్టము కట్టియుండెను. ఆహ్లాదా మోదలోని వారికి కొంచు అంతర్గతము కలుపించెను. ఈ రెండును ఆస్ట్రీయావారి పతాకములు ధరించియుండెను. ఒకటి మూడువందల ముడుగుల పొడవుండి రెండు ఫీట్లకు పైకి గలిగి యుండెను. ఆంగ్ల సాను తప్పించుకొని బోయినచో తాని రెండవ యంతర్గతము వారికడనుండెను. ఓడకు దెబ్బతగులగ నే ఓడ నిలిచెను ఎనిమిదవదినను దిండుకప్పుటికి యోడ మునిగి పోయెను. రెండవదిన చక్కమీదకు వచ్చిన ప్రయాణికులును కళానులును ముగిసిపోయిరి. ఎనిమిదవదినను దక్షిణముగ పోయి పారిసు కాలమున ఆరగంటల కొకయోడను గాంచిరి. ఈయోడలో దీపములులేవు. అప్పుడు నీ గాయోడలోకి స్వల్ప జేరి- ఓడ చావుకుదొచ్చెను కాని యంతర్గతములు వెన్నెటి యందుంటున్నది కనుపడకుండబోయెను. అప్పుడు పడకలు విడిచిపోయెను. మంగళవారము వాటి యుదయమున కొకపడక టూయిన్ తీరమును చేరుకు. ఇందు 26 కు గలరు-తక్కిన పడకలలో అరం నుండి గలగట. తక్కిన పడకలు పోయిన వర్షేళ పడక యధికారి యభిప్రాయము. బుధవారము వాటి యుదయమున జెర్మనాదీగియుద్ధ సరిముకడకు గనుపించెను. ఇందు అర కు గలరు. హితవేషులలో కొందరు మొదటి యంతర్గతములు జర్మనీయుల పతాకమును ధరించియుండె నని చెప్పుచున్నారు. అని టూయిన్ లోని బాక్ ఆగ్రిమెంటుండి తంతుకచ్చెను.

ఒక మాత్రేషుడు దెబ్బంది.

లండను, నవంబరు 11:- మల్టా-ఆంగ్ల సాయోద యుద్ధమునందలి మాత్రేషుడకు నొక బిటిషువాడిట్లు దె బ్బుచున్నాడు. తనవారమువాటి పారిసు కాలమున నీయోడ నే విజృంభించి బయలుదేరి మెస్సినావచ్చి అక్కడరలన బోవు నట్టి 1300 మంది గ్రీకుల నెక్కించుకొని, వీరిలో చాల మంది స్త్రీలును బిడ్డలును గలరు. ఆ సవారమువాటి మధ్యాహ్నము గే గంటలకు యోడ మెస్సినావచ్చెను విడిచెను. శత్రువుల యంతర్గతములు తిరుగుచున్న నీ కెప్టానుకు తెలియను కెప్టానును తగినబండ్లబట్టులే సెను. సోమ వారమునాడు మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు చాలదూరమున నొక యంతర్గతము గనబడెను. అంతర్గతము వైకవచ్చి తీరగమమునో ఆంగ్ల సాను సమీపించుచు ఓడనుంచి భాగమున కడముగ నొక ఫిరంగిని బ్రయోగించెను ఇందుచే ప్రయాణికులు కలరరును నొందెరి. ఓడవైపు నకు నేగముగా బోవుచు అంతర్గతము లోపల ఫిరంగుల బ్రయోగించుచుండెరి. ఒక గుండు దెబ్బ తగిలినను దగ్గరకును స్థలము ను ధ్వంసముచేసెను. అప్పుడు ఓడనీలబడెను. అప్పుడంతర్గతము యోడ దరికినట్టి ప్రయాణికులు వెదలిపోవుటకు కొన్ని నిమిషములు మాత్రమే గడువునిచ్చితిమిని. గందంగము ప్రారంభించెను. ప్రయాణికులకు మరణపోయినట్లు గనబడెను. అంతర్గతము కొంచెము వెనుకకుబోయి యోడమట్టును ఫిరంగుల బ్రయోగించుచుండెను. పడకలకొరకు జేతులు ముగసాగిరి. పడకలలో చాలవరకు తలకొండయ్యెను.

ఆంగ్ల సాయోడలోనున్న య మెరికావారు చాలవరకు పాల్గొన్నును. ఓడ పరిధిచున్న యూడలని న్యాయాధ్యక్షు లో తెలియచున్నది.

ఆ మెరికావారికిల భీతావహము.

ఆంగ్ల సాయోడలో నున్న వారెమియు సెషనువారగు ట సెక్యరట్రీ మెరికావారికిల భీతావహమును బుట్టించెను. కొన్ని క్లికల ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు రానువారపు మూలమున గాంచిన జయమును ఖండించెను.

ప్రజలకు కోర్టు హెచ్చుచున్నది. ఉద్యోగియుల కంతులేక సోయినను ప్రజల యభిప్రాయమునకు హద్దుగలదని న్యాయాధ్యక్షుల హెచ్చు ప్రాయశమున్నది.

కాంతూ నొకను ముందుట.

లండను నవంబరు 11:- కాంతూ అను బిటిషువారి యోడను ముంచిరి.

బిటిషు విమోచనములు.

పాల్గున గారి ప్రసంగము.

లండను నవంబరు 11:- కామస్సుసభలో పాల్గున గారి టెబ్బు జెప్పిరి విమోచనములలో నెల్ల జెప్పిరియే మిక్కిలి ప్రయోజనకారులని నిపుణులకింకను నమ్మిక కలుగలేదు. కాని శోధన కార్యములకై యనేక విమోచనములు నిర్మించబడుచున్నవి. నా వికాడశమునకు సంబంధించిన వైమానిక పటాలము వేగముగ వృద్ధి నొందుచున్నది. జెప్పిరియలవాడులకుండి లండనుకు రక్షించుటకు వసాయములు తీరవచ్చి జేతకులందు జరుగవలెను. ఈ రక్షణోపాయములు దిక్షి నాభివృద్ధి నొందుచున్నవి.

నిర్బంధ సేవ

లండను, నవంబరు 11:- జాతీయమున కాదశ్యముకు కార్యములను తగినంతమంది యువకులు నవంబరు 30వ తేదీలో పుగ తమంతలాము చేరవచ్చునో నవంబరు రెండవతేదీని వివాహితులకన్న ముందు అనిగాహితులు సైన్యమున చేర నిర్బంధించబడుచునని కామస్సుసభలో ఆస్పిక్టర్ గారొసర్విన వాగ్దానమును జెల్లించుటకు దొరతంతువారు తమ విధానముల బ్రయోగించుటకు చెప్పుచు ఆస్పిక్టర్ గారు నెలవిచ్చు రని దెబ్బపడువు గారు చెప్పిరి.

ఆంట్వెర్పు దండయాత్ర.

ఆస్పిక్టర్ గారి ప్రసంగము.

లండను నవంబరు 11:- కామస్సుసభలో పరిష్కరించు కాలమున ఆస్పిక్టర్ గారిట్లు నడిచిరి. ఆంట్వెర్పు దండయాత్రను గూర్చిన పత్రములు యుద్ధమింకను జరుగుచున్న నీ సమయమున సభికులకు పరిదర్శించుటకు వీలులేదు. చర్చించు గారు తమవై మోపబడుచున్న నిందలకు లక్ష్యము చేయక యుండవచ్చును. వారంతయు వారుగ కార్యముల నడపిరి. విషయమంతయు పూర్తిగ బయల్పడినతరువాత వారి లోపములు గనపడెను.

పశ్చిమరంగ వర్ధిల్లితి.

లాహోరు నవంబరు 12:- లండను నవంబరు 11:- పశ్చిమమున మనవారివైబాటు నిష్ఫల మయ్యెననుట యన్వతము. ఈ యుద్ధము మింకను నడచుచున్నది. ఇప్పటి యెప్పుడో మరియొక దెబ్బ తీయుచును. జర్మనీయులు దారి పట్టుదనక దెబ్బబడియుచు నే యుందుమని లండనులో నొక సభ సుపర్యవించుచు వాక్ బుకన్ గారు చెప్పి.

బిటిషువారి నూతనవిమోచనములు

లండను నవంబరు 11:- విదేశపత్రికా సంపాదకులు కొందరు బిటిషువారి నూతనవిమోచనములు వైమానిక కర్మాగారములను బరిశీలించుటకై యనుజ్ఞపడసిరి. వాలో నొకరిట్లు ప్రాయశమున్నారు. ద్విపక్షవిమోచనమున నమర్చియున్న చక్కని ధురిగల యొక ఫిరంగిములమున జెప్పిరియకుండకంటె రెండు రెట్లు యెత్తుగల బాంబుల వేయగలుగును. వాతావరణమెట్లున్నను విమోచనము మిక్కిలి నిలకడగనుండును. నిమిషమునకు చేయయడుగులు వైకి బోబాటును. అని నీ॥ మి॥ గె తెలుసకు తంతి వచ్చెను.

నెర్నక్రభువు మృతినొందుట.
లండను నవంబరు 12:- ఇయె మెర్నక్రభువు కెప్టానుగ మన్న వెర్నక్రభువు గారు బంకవిరేచనములవలన మల్టాలో మృతినొందిరి.

ఆంగ్లేయుల పతాక సారవము.
లండను నవంబరు 11:- ఈజిప్టును సముద్రమున సైనిక నౌకను శత్రుజలాంతర్గతము టార్పెడోలో కొట్టినపుడు సైనిక నౌకవైని 86 గురు ఆంగ్లేయచారికలుండిరి. వారిలో 10 మంది మునిగిపోయిరి. పరాసువారి నౌకలు వారిని కాపాడుటకు రాగానే ముందు ప్రాకులను కాపాడుటకు అని ఉపచారిక లందరు శక్తిగ్రహముగ నుడివిరి. పరాసువారి క్రూరము కెప్టాను చెప్పెను.

ఒక నౌకను జలాంతర్గతము తలచుట.
లండను నవంబరు 10:- ఆంగ్లేయముండి వెల్లుచున్న మెస్సీయును అను నౌకవై మధ్య ధరాసముద్రమున శత్రు జలాంతర్గతము ఫిరంగుల కాల్పిడి నౌక నుక్షితులుగ నౌకా శ్రమమును చేసెనని వారి నౌకలోని వారిలో 28 గురు మాత్రెరి 50 మందికి గాయములు తగిలినవి 80 మంది కలుగుటలేదు అని ముద్దకార్యాలయము వారు ప్రకటించిరి.

ఫిరంగియుద్ధములు.
లండను నవంబరు 11:- పారిసు- లూస్, సాచెజ్ భాగములందు ఫిరంగిపు సౌగముయరువకు జరిగెను. మందుగలను నుల్లెమున సైనికులు చాలజల్లాలలో శత్రువులనుంచెలను ధ్వంసము చేసియు కందకముల గూలదోసియు చక్కగ కార్యమును నడపిరి. ధ్వంసముగావించిన నెలకకందకములను మొదలగునట్ల వన మాకరిమించితిమని ప్రకటించబడెను.

పరాసునుండి గ్రీసుకు వెళ్లుట.
లండను నవంబరు 12:- పారిసు- టెన్సిస్కో-షికు మంత్రి చాల ముఖ్యుడుకు పరివాద గ్రీసు దేశమునకు వెళ్లిరి గ్రీసు దేశమునందలి రాజనీతిజ్ఞులంద టీయనకు స్నేహితులుగాన నీతని పోక చాల ముఖ్యమైనదని తలచుచున్నారు.

పరాసునుండి సెల్వీనికాకు వెళ్లుట.
లండను నవంబరు 12:- పేరీస్- పరాసు సైనికుల తరీక్షించుమిత్తము డెస్సా-షిన్ మంత్రిగారు నిన్న రాత్రి సెల్వీనికాకు బయలుదేరిరి.

రీగాలో రుష్యావారి కార్యనిర్వహణము.
లండను నవంబరు 11:- వెట్రోగ్రాగు-రీగాకు పడమట ఆస్పీయమునకు రుష్యావారు గావించుచున్న కార్యములు జరుగరదుగలరునున్నది. రీగా సింధుశాఖలోనున్న రుష్యావారి యుద్ధపు టోపణ జర్మనీయుల నిల్వ వైసికుల వైని ఫిరంగుల బ్రయోగించి గొర్రెలవలె చెల్లచెదరు జేసెను.

కోల్కత్తా యుద్ధము.
లండను నవంబరు 12:- వెట్రోగ్రాగు- కోల్కత్తా కుత్తమున జరిగిన యుద్ధమునందు మొత్తమువారి 3571 మంది వైదిల రుష్యావారు పట్టిరి యిటీల తెలియచున్నదని ప్రకటించబడెను.

మంత్రిత్వమునకు రాజీనామా నొసంగుట.
లండను నవంబరు 11:- వెట్రోగ్రాగు- రాకపోకలను గమనించు మంత్రి యస్, రుఖాఫ్ గారు తమ ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నొసగిరి.

ఇటలీ
ఆస్ట్రీయావారు పారిపోవుట.
లాహోరు నవంబరు 12:- లండను నవంబరు 11:- ఎక్స్ప్రెజ్ కంపెనీ జి నీ వా వి లే ఖ రి యి ట్లు ది ల్లు చున్నాడు. వాల్సీనియవద్ద వి శేష న వ్త ము క లు గు టు నలన లట్లను గుర్తు కొమె నెట్టి ముఖమునుండి తనకు తు బోవుటకు సిద్ధముగనున్నారని తెలుపబడుండి తంతుకచ్చుచున్నదని నీ॥ మి॥ గె తెలుసకు తంతుకచ్చెను.

ఇటాలియనులు ముందునకు పోవుట.

లండను నవంబరు ౧౨:—రోమా— శత్రువులు కెంపిలి లోయలో నున్నవని యుద్ధమునకు పోయిరి. ఈ యుద్ధమునందు వీరు నహాయములగుట కొన్ని ఫిరంగుల పరిసరములనుండి వ్యవృత్తి భిక్షువుల కిచ్చుకొని వెళ్లిరి. వీరి సహాయముతో వీరు ముమ్మడి నెదిరించి గాని మేము వారలనుట్టడిని తొలగ గొట్టితిమి. కార్లవారి పర్యంత పంక్తిపై మేము మిక్కిలి ఒత్తిడి కలిగించి, ఔసాంతో రంగమున పూస పరిసరమునకు, గొరిజియాకు వా యవ్యమునకు ముందుకు పోవుచుంటిమి. వ్యవస్థ కుర్చుంటు చేతను, సగముగ పొగడచు పడుచుండుట చేతను, కొండ కనులపై ముగ్రహము లుమ్మెను. అందువలన కార్యో యుద్ధ కార్యముల కంతరాయము కలిగినది గాని సాన్ మార్టి నోవ ఆస్ట్రేయియనునను వెక్కు కందకముల పట్టి గారు కొమ్మిచేసి పట్టుకొనిరి

సర్వీయా

సర్వీయానున్నది.

లండను, నవంబరు ౧౧:—సర్వీయా గోని బ్రిటిషువైద్య కాలలో పు. తే. ముటకు తమతతము సర్వీయా బోయియుం డిన జెంకిన్సన్ ఫింక్లెపురసంఘమువారి యింజనీరు సర్వీ యాలాగి దురవస్థనుగూర్చి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.— బెల్ గ్రేసున భాగీచేసేవపుట జనులు గుంపులుగుంపులుగ రెండ దుగులలోనున యరదతో నిండియున్న పాటలమీదుగ దక్షి కాభిముఖులై పోసాగిరి. స్త్రీలు జోళ్ళకు మేజోళ్ళ ను దీసివైచి యిరదలో నడచు సాగిరి. వీరిలో నేతము బిడ్డలను దీసికొనిపోవుచుండిరి. వీరును ముగ్గులును నకుంపులు పంపులు లోనగు జంతువులలో గలసి పోయిరి. ఒక్కొక్కచో వీరు యరదలో చిక్కుకొని ముందు నకు సాగలేకపోవుచు వచ్చిరి. వారింతమాత్రమున భీతివొంది నట్లుగనడలేదు గాని నిరాశులై యుండిరి. వారిట్లనేకనికములు ప్రయాణముచేసిరి. ఆ నేతల కెక్కడికి పోవుచుండిరో తెలి యున. వారు ఆస్ట్రీయావారికంటె బల్గేరియావారిని జూచిన వెక్కువ భయమువొందినట్లు గనబడిరి. సత్రములు బహు కోర్ది. వీరిలోనైనను ఆహారములేదు. వారు మాంసమున నెట్లు ఆహారమును సంపాదించుకొనిరో తెలియును. బిడ్డలనేతలు మృతివొందిరి. వారిని బాటసంపాదముననే వదలివేసిరి.

బల్గేరియాను పరాసునేలకు యుద్ధము.

లండను నవంబరు ౧౧:—బుఖారము సాయంకాల మున సెలూనికానుండి ఒక తంతివార్త పంపబడెను. గ్రాడ్ స్క్రిగుపుటకు నకును మంగళవారమునుండియు బల్గేరియాను పరాసు నేలకు శత్రువుల యుద్ధము జరుగుచున్నది. సరియు, గాయపడిన వైరివల పోరుచేసికొనుటకును, మృతివొందిన వైరివల భూసామిగ మొదలగుటకును తమకు 5 గంటలకాల మెదవీయవలసినదనియుబల్గేరియాను పరాసువారినికొరగ పరాసువారు రెండుగంటల కాలము మాత్రమే వారికొసగి రనియును ఈతంతివార్త వలన తెలియుచున్నది.

సర్వీయానులు బల్గేరియానుల ముట్టడించుట.

బల్గేరియాను పలాయించుట.

లాహోరు నవంబరు ౧౨:—లండను నవంబరు ౧౧:—

మిట్రానిబలోయన్స్ విలేజు కొల్లి పరిశిల్ల సెరన్ ప్రతిక కిట్లు తెలియజేసెను. కవాన్ పొంతమున కెవ్వియకు నేలకు నహాయమొకర్న ప్రాత్రనేలు వచ్చినది. ఇట్లు బలపడి వీరు బల్గేరియానుల నుగ్గునకు తమయచున్నాడు. ఉమ్మట, ముగ్గులన్ మొదలైనవి బల్గేరియానుల విడుచుటలక్ష్యముగనుగది నవ్యుకముకలిగియున్నదని ప్రీస్టికనుండి వచ్చిన సమాచారము వలన తెలియచున్నది.

బల్గేరియాలో సర్వీయానుల వాగింకతము తమ వశమొనర్చు కొనుచున్నాడు. బల్గేరియానుల బోర్ స్క్రియా నొక ముఖ్యుడుగు గనిని స్వాధీనపరచుకొనిరి.

గ్రీసు

గ్రీసుమంత్రి వర్గము.

లండను నవంబరు ౧౦:—ఏథెన్స్—గ్రీసు, రాజ్యపు మంత్రులను ఉద్వేగములనుండి తప్పించుటకు శిక్షణపంపబడి వచ్చిన అధికారి వ్యవస్థాపక వెల్లడియైనది.

లండను నవంబరు ౧౨:—గ్రీసు రాజ్యాంగవ్యవస్థాపని ఉద్వేగముల నారివారి వదలుటనుండి తప్పించబడినియు వచ్చేవెల ౧౮ వ తేదీన నియోజనములు జరుగుచుననియు ఏథె నునుండి రూటర్ తంతివార్తను పంపెను.

గ్రీసుదేశపు టాదాయ వ్యయములు

లండను నవంబరు ౧౨:—౧౮౧౧-౧౨ సం॥ మునుగు గ్రీసు వారి కాదాయమునకు ౧౮౩౦౦౦౦౦ పౌను లధిక వ్యయ మైనదని సూనికానుండి తంతివార్త వచ్చినది

యమేనియా

యమేనియా గ్రీసుదేశముల భావము.

లండను నవంబరు 12:—యమేనియావారును గ్రీసువారు మొదటలను పరికించుచున్నాడుగాని శత్రువులను తలపడుట కెవరును సాహసంపతేతుండ నున్నాడు. సెలూనికానుండి మిక్రి మండిలి నేకల త్రవముగ వెల్లుట సమంజసము గాదు. మాన్సు ఎనే వారు విస్తారముగ నేలను చేర్చురలెను. అంగ్ల పరాసు నేలకు వాసులయై పోరుటకు గహ్యవారు 2 లక్షల మంది వైనిటలను కల్ల సచుద్రము మాగ్నమునగాని బెనార్పు యను సరిహద్దులోని రెనివారినిగాని మంపుట యవసరము అట్లు చేయుటవలన యమేనియా గ్రీసుదేశములు అంగ్లమిత్రులందరి కనుకూలములను విషయము నిర్ధారణమగును అని యమేనియా వైనికోవ్యోగులు అభిప్రాయపడిరిని బుకారెస్టునుండి తంతి వార్త వచ్చినది.

బల్గేరియా

బల్గేరియానుల నురదీయుట.

లండను నవంబరు ౧౨:—ఆమెస్టరుడం. వైద్యముల రాకలొకలను శత్రువులకు తెలిపినందులకు చుగ్గురు బల్గేరియాను జరితీయబడిరి. నాల్గవవారికి ౧౨ సంవత్సరములు కతిన శిక్ష నిధింపబడినది.

అల్బేనియా

అల్బానియాదేశము

లండను నవంబరు ౧౨:—పారెను— వెనుకటి అల్బానియా ప్రభువుల వీడుప్రియ గావును బల్గేరియావారి శివీరము లో నున్నాడు. దీనినిబట్టి బల్గేరియావారికి అల్బానియా దేశము ను గూర్చినభావము స్పష్టమగుచున్నది.

అమెరికా

అమెరికాలో యంత్రశాలలు తగులబడుట

లండను నవంబరు ౧౨:—అరెగు గంటలలో రెండు పెద్ద ఆయుధ నిర్మాణ కాలనీశకులబడుటచే జర్మనలేమైన ద్వోహముచేయుచున్నారేమో యని అమెరికా ప్రభుత్వ వ్యోగ లక్ష్మీసింహ సారంభించిరి

తల్లస దేశపుప్రియరును అంగ్లేయులు శోధించుట.

లండను, నవంబరు ౧౧:—పాసింగుటను— ప్రాక్రె నా మెక్సికోవద్దకున్న అమెరికావారిప్రతినిధి యిట్లు తెలియ జేసెను:—జలాండియా అతప్రీయ యుచ్చుట నొకాశ్రయము లో నున్నది. అంగ్లనొకాదశపక్షమువారి నొకాశ్రానికి పోయి దీని శోధించిరి. జలాండియానొక ప్రయాణ మారంభించిన దానిగ వట్టుకొనలేనను తలంపుతో ఒక బ్రిటిషు యుద్ధనౌక కాకాశ్రయమున కావల కాచుకొనియున్నది. జలాండియా నొక పెన్ సొలను విడుచునప్పుడు నావికులందరు జర్మనలే అనియు, న్యూబోర్డు న్యూబోలో నిర్బంధవాసమునుండి తప్పించుకొని సాంపోయిక జర్మనలలో వెక్కుం ద్రీవారివలయును కలరని వదలి కలిగియున్నది. గుగ్గిలము రాగి అధికముగ జలాండియ స్త్రీయన గలవు.

అంతర్జాతీయ శాసనము సతి గడుపుటలేదు

లండను నవంబరు 12:—వాషింగుటను— దేశ సరి హద్దులొనికి పోకమునుపు జలాండియాను శోధించుటవలన అంగ్లేయులు అంతర్జాతీయ శాసనమునకు భంగము కలిగింప లేదు. జర్మనీకి పంపబడిన సామ్రాజ్యతో అనొక స్పీడనుకు వెల్లుచున్నదని నమ్ముటకు ఆధారములు కలవని అధికారులు ప్రకటించిరి.

సింలా

శ్రీ రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతివార్త సర్వీయా.

లండను నవంబరు ౧౧:—పరాసువారు నెలెనును గురల పట్టుకొనిరి సెర్వీయాను ఆస్ట్రేయియతో సమన్వయము మొదలు పెట్టినది. అంగ్ల సేనలముగనున్నది. ఆస్ట్రీయా జర్మనీ నేలు కొద్దిగా ముందునకు వెల్లినదిగాని సెర్వీయానేలను వెక్కు చెదరలేదు.

రహ్యవారు రీగాస్

వైద్యములను చేర్చి బడింగును పట్టుకొనిరి, జకో బస్తు ద్వీపుల యొద్ద పోరు తీవ్రముగలేదు. రహ్యవారు కొవెసానో ఇనుపదారికి దక్షిణమున స్పీర్ నదికి వశ్యమున శత్రులనేనకు చీల్చి బుడ్డాను అడవిని ఆక్రమించిరి. 50 మంది వైనికోవ్యోగులను 2000 మంది వైనికులను రహ్య వారికి పట్టుబడిరి. బకోంకానది. సమీపమున రహ్యవారు కొన్ని కందకముల నాకరిమించిరి.

ఫ్రాన్సు.

విమానముల యుద్ధము జరిగినది. లూహూరు మెట్టకడ రెండుసార్లు తీవ్ర పోరుల జరిగినది. రెండుసార్లు పరా సువారు శత్రువులను తరిమిరి

ఇటలీ.

ఉత్తర కాల్బెవోలామొద్ద ఇటలీ వారికి విజయ ము కలిగినది. విసాంజ్జోయొద్ద ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. సార్ది నానుండి బయలుదేరి న్యూయూగ్గునకు వెల్లుచున్న అంకో నాయకు నొకను ఆస్ట్రీయా పతాకమునుధరించిన యొక జర్మను జలాంతర్గామి ముంచివేసినది. 200 మంది మాతులైరి. ఇంగ్లాండు నుండి బయలుదేరిన ఆమెరికాఅను నొకవైని యుద్ధభరాసము ద్రమున శత్రుజలాంతర్గామి ఫిరంగులను కాల్చెను. నాక నాకా శ్రయమున చేరినదిగాని కొంత ప్రాణహనముకలిగినది.

హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము.

ఈవిషయమున సర్ విలియము వెదరుబర్డు గారును సర్ క్రిష్ణగోవిందగుప్త గారు నేకముగ వ్రాసిన లేఖనుగూర్చి యెం గాలీ పత్రిక ఇట్లుల వ్రాసినది. వైష్ణవకరులు మార్చెదియును కోరబడుటలేదు. కపటనాటక మనవరములేదు యధార్థమగు వ్యవహార పాలనాధికారి కా ర మే కోరబడుచున్నది. కానన నిర్మాణమునందు దేశపరిపాలనమునందు దేశ ధనవ్యయమునందు ప్రజలు అధికారమును కోరుచున్నాను రాష్ట్రీయా స్వపరిపాలనము దీనికి మూలము. దీని నిర్మమని దొరతనమువారు వాగ్దాము చేసిరి. ఆ ప్రారంభము పునాది దానిపై నాధారపడి దేశీయ స్వపరిపాలన మేర్పడవలెను. అవిధానమును దేశీయులు నిర్ధారణచేయ నర్హులు కానన సభ్యులు కానన సభలలో చెప్పినంత మాత్రమున ప్రయోజనము కలుగదు ప్రతినిధి సంఘమును ఇంగ్లాండునకు పంపుట ముఖ్యము. దేశీయమహాజన సభవారును మహావ్యక్తియును మహా సభవాకును బొంబాయినగరమున దీశంబరు నెలలో తీర్మాన మును చేయుట యవసరము.

భారతీయుల ధనసహాయము.

ఘోర మైనయుద్ధము జరుగుచున్నది. 3౧-3-౧౮౧౮ తో నంతమగు ౧౦ సంవత్సరములకును దామాషాను వైనిక నొకాదశ వ్యయము ౧౮౦-౨౦౦ లక్షల మధ్యకుండెను. ౧౮౧౮-౧౯ కన్న ౧౮౧౯-౧౯౨౦ లో వ్యయము కొంతకల్గినది కాని హెచ్చలేదు దీనివలన యుద్ధ కారణమున భరితపడెదమున సయికివ్యయ మేమియును హెచ్చలేదని స్పష్టమగుచున్నది. అంగ్లనొకాదశ ప్రాత్రస్త్రయములన ఇండియా దొరతనము వారు భారతీయుల కెట్టి యావదయును కలుగకుండ కాపాడుచున్నారగా భారతీయులకు యుద్ధతీవ్రత లెప్పుగా తెలియుట లేదు దీని తీవ్రమును గుర్తించగలవారు చాల తక్కువ గ నున్నారు. కావుననే మనకెట్టి యువదత్తమును కలుగకుండ కాపాడుచున్న వైసా భిన్నద్వికి ధనసహాయ మొర్చి మనము కూడ వోడ్పడుట యవసర మనువిషయమును భారతీయులు సరిగ గుర్తించగలిగి యుండలేదు. అంగ్ల దేశకోకాధిపతి ఇటీవల పృజలను హెచ్చరించుచు పృజల తమ ఆదాయమున సగ పాజు నిలువచేసి దొరతనము వారికి యుద్ధ వ్యయముల కొర కొనుగవలెనని నూచించిరి. ఆస్పీక్తు మంత్రిగారు మరల సొమ్ము నిప్పించలేనని పొమ్మెంటు వారు కోరిరి. కె న దా వారు ను ఆస్ట్రీయా వారు ని ని వ ర కే చాల సొమ్ముకు వినియోగించి ఇంకను వినియోగించున్నాడు ఇటీవల దొరతనమువారు కోరిన ౧౦౦ కి రక్తి కడ్డి బంధువు హిందూదేశమునుండి ౧౦,౨౦ లక్షల పాజులు పంపబడినవి. కాన ఇండియా దొరతనమువారు పృజలవలన ధనము స్వీకరించి ఇండియాలోనే నిలువయుంచి విదేశీయులకు పంపుటకు నే నల నేర్పరుచు ట యం చు ను వాని వ్యయమును భరించుటయందును వ్యయపరుచుట సమంజసముగాదా. భార తీయులందరును తమ ఆదాయమున దేశమాంశముకు నిలువచేసి ఏ వాంకి నో తమ పేరుననే జాతీయ యుద్ధయుగము కొరకు అని వేయదగును ఇట్లుచేసినచో అవసరము వచ్చినప్పుడు చాల సొమ్ము దేహుగబడు. ఇట్లుల నీదేశమున మూలములొనడిగి యున్న ధనమును సమకూర్చుటకన్న ముఖ్యమగు కార్యవి. కొకటిలేదని ఇండియా వైయుప్రతికకు డి. పి. వెలు. సి.విమిం గారు కరాచినుండి వ్రాసిరి.

వృత్తాంతములు

ఆయుధ సామగ్రిల కొరత యంత్రాల నిర్మాణము:— భావనగల మహారాజుగారు తమ యంత్రాలను నామోద నిర్మాణమున కొనసగిరి.

ఒక కబు ఇంట్లోనుండి:— సింధు పోలీసు శాఖకు చేరిన ఘన ఇన్స్పెక్టరు ఆదర్శమును 18 నెలలు కఠిన్ శిక్ష విధింపబడినది.

వ్యాసరావు స్వామిలవాడ:— వ్యాసరావు స్వామిల వారు సివిల్ దావాల సంబంధమున స్వయంశుగా కొట్టుకురా కక్రర చేదని మైసూరు దొరతనము వారు తీరపు చేసిరి.

ఒక నిద్రాధిక్తి నిర్బంధవాసము:— కాళి హిందూ కాశీ విద్యార్థి యగు మరణచంద్ర భట్టాచారి కాన్పురు చేరువ నున్న జోలములో నిర్బంధవాసము విధింపబడినది.

పురుచ్చేర రాజ్యాంగ సభ:— ఈసభ ఈనెల ౧౦-న తేదీ పురుచ్చేరలో సమావేశమయినది. పురుచ్చేరికి ౨౫౦౦ ప్రాంతములు యాధ్యధికి ౫౦౦ ప్రాంతము నిష్పాదనలెనని పరామర్శవర్తులగు గౌరవ సభా సభ్యులు రంగీకరించిరి.

లాహోరుకు ప్రత్యేకము:— ఈనెల ౧౨-న తేదీ మరల విచారణ జరిగినది. ఆ ప్రాంత మూలాసింగు సాక్షియను బల వంతసింహా ధ్వజులెను గ్రంథిగొడుగు సాధుసింగు మూలా సింగును ఆచారసింగును సాక్షిమిచ్చిరి.

స్వామిస్థాన తిరస్కారపు కేసు కొట్టివేయుట:— ఒక మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో నొక పార్సీ అసిస్టెంటు సర్జను సరిగా సాక్షిమిచ్చులేదని స్వామిస్థాన తిరస్కారపు కేసు చేయ బడినది. హైకోర్టు వారి కేసును కొట్టివేసిరి.

రాల్ బ్రదర్సు వారు ఆంగ్ల శిక్ష వర్తకులని నిరపకుట:— కరాచీలోని వర్తక శాఖ వారు తక్కిన పట్టణములలోని శాఖల కన్నీటికిని వారతనము వారు తమ సంఘము ఆంగ్ల శిక్ష వర్తక సంఘముని నిరపరచినది ప్రకటించిరి.

వజీరు ముస్సేనుగారి రాక:— బొంబాయిలో మహ ముదీను మహాసభను జరుపు విషయమును నేర్పాటు చేయుటకు కాంగ్లదర్శి వజీరు ముస్సేనుగారు ఈనెల 12-న తేదీని బొంబాయికి వచ్చిరి.

పరామ దొంగలను పట్టుకొనుట:— బొంబాయిలో దొంగతనము చేసిన 4 గురు పరామలలో తక్కినవారి నిర్దోషి గూడ ప్రజలు పట్టుకొని పోలీసువారి కప్పగించిరి. తక్కిన దొంగలను త్వరలోనే దొరికెదరు.

వాచాగారి కాశ్వన సంఘాధ్యక్షుల నొసంగుట:— ఈనెల 12 వ తేదీ సాయంకాలమున మొహతా గారి స్థానమున వాచాగారిని దేశీయమహాసభ సభాధ్యక్ష సంఘాధ్యక్షునిగా సంఘమువారు నియోజించిరి.

సర్ ఫిరోజీవా మొహతా గారు:— ఈనెల ౧౨ వ తేదీ సాయంకాలము పూర్వపుర పాలకసంఘమువారు సభచేసి మొహతా గారి మరణమునకు సానుభూతిని తెలిపిరి. అగ్రతల్లి లగు సరీసారాయణ ఆస్తి గారును ముఖ్యులు మహారు ఖండల్ల నల్లగారును మొహతా గారిని కొనియాడుచు నుపన్యసించిరి.

లాహోరులో మోహరంపండుగ:— మంగళవారము నాడు రాత్రి చంద్రోదయమైనది. బుధవారమునండియు మొహరంపండుగ ప్రారంభమైనది. ౧౫ మొదలు ౧౮ వరకును కలవలయునుండి ౧౯ వ తేదీగూడ చాలముఖ్యమైనపండుగ గాన నానాడుగూడ నెలవిచ్చుని పంజాబు దొరతనమువారిని మహమ్మదీయ ప్రమాఖలు కొరిరి.

ఒక యువరాష్ట్రముని పట్టుకొనుట:— నొకవోలీయొ ద్దనున్న గాంధర్వపురవాసియగు త్రిశక్తి మోహననేను ఆను నతడు ఈనెల 11-న తేదీని మధ్యాహ్నము 2.30 గంటలకే గొలాండ్లో స్త్రీ మహిళానుండి చాందతూరు రేవులో దిగుచుండ గా పోలీసువారు పట్టుకొని చాందతూరు మేజిస్ట్రేటుగారి ఎదుట బెట్టిరి. ఇతనిని క్షణముగనే తీసికొని పోవుటకు తీర వియ్యబడినది. ఇతనికి యువరాష్ట్రమును

గాములు తగిలిన సిపాయిలకు గ్రామములు కొట్టుట:— కొందరు సిపాయిలు యాధరంగమునుండి వచ్చి కరాచీ వైద్యశాలలో నున్నారు. వీరికి గాయములు మానిన పిమ్మట నొక నాడు ౧౦ మైళ్లదూరమున నున్న ఏటికి స్నానమున కేగిరి. అచట గ్రామమును వీరిని కొట్టిరి. ౬ గురి మీద కేసు చేయబడి శిక్ష విధింపబడెను.

మొహరము ఊరేగింపు ఉత్సవము:— కలకత్తాలో మొహరము ఉత్సవము ఊరేగింపు జరుపుకొన నీయవలసినదని వెల్లడై దరఖాస్తులు వచ్చినవి. ఈ దరఖాస్తును విచారణ చేయుటకు కమిషనరుగారు యిద్దరు డిప్యూటీ కమిషనర్ల నియోగించిరి. ౪౦౦ నుండి దరఖాస్తు దారులను ఊరేగింపు ఉత్సవముల జరుపుకొన వచ్చునని ఆమజ్జయ్యాడునది.

బొంబాయిలో మహమ్మదీయ సభ:— బరిగాళము చెన్నపురి ఢిల్లీ బర్మా పశ్చిమోత్తర పరగణాల ప్రతినిధులు బొంబాయిలో సభచేయవలె నని. పంజాబు బొంబాయి వారిలో హెచ్చుమంది కూడదని. పంజాబు పరగణాలో జేయవలసిన హెచ్చుమంది జేయవలె నని. గౌరవకార్య ద్భవజీవుల ముస్సేనుగారు ఈనెల ౧౧ వ తేదీ సాయంకాలము లక్నోలో బయలుదేరి బొంబాయికి వెళ్ళిరి.

గిరి మెంటుకూలీలు:— ఇండియా దొరతనమువారు ఇండియానుండి గిరి మెంటుకూలీలను వివరముగ తెలియలేదు గాని ఫలవంతమగునట్టి శ్రమలు వ్రాసుబడినదని మాత్రము తెలియజేసిరి. ప్రస్తుతవిధానము సాగించుట యా తీసివేయుట యానున నవియే ముఖ్యములగు ప్రశ్నలు. తీసివేయవలసినదని యే ఇండియా దొరతనమువారు నూదించిరి. ఇండియానుండి గిరి భార మారము కలిసియున్నది.

బి. ఎ. మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలలో పాస్సు లభింపకుట:— కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున బి. ఎ. మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలలో విద్యార్థులు వెక్కిరింపు పాస్సుగటకు కారణము రయవలయునని డాక్టరు వాట్సునుగారిక తీర్మానమును నీనే టునభలో ప్రకటించెట్టిరి. వచ్చేనెల 4-న తేదీని జరుగబోవు నీనేటునభలో నీ వైతిర్యానము చర్చింపబడును. ఈవిషయమున అభిప్రాయభేదములు బలముగ నున్నవి. అన్నదే సవరణ నోటిసులు కుప్పముగ కురియుచున్నవి.

శ్రీ వెల్లింగ్డు ప్రభుత్వగారి పక్షపాదము:— ప్రభుదానము ఈనెల 11 వ తేదీని మహావైశ్యవమునుండి బయలుదేరి పూజావత్సర్గి అచట కొద్దిసేపుండి వాదార్పియును స్టేషనుకు వెళ్లి ప్రత్యేకపు రైలుబాడీ నెక్కి బెల్గామకు వెళ్ళిరి. ఈనెల 12 వ తేదీ యాదవమున కచటికిచేరి మోటారుబండిమీద ధార్వాడకు వెళ్ళిరి. మరల నేడు సాయంకాలము రైలుబండి మీద బయలుదేరుదురు వారు మైసూరు సంస్థానమునందలి మనోహరయగు గవీర్నాస్వామిలవాడను చూచెదరు.

తిలక్ గారు సర్ వెలంపైరుచిరలు గారు:— తిలక్ గారు కొన్ని నోజులనుండి సింహగడమున నున్నారు. గాన నాయన దగ్గరకు వెళ్లుట కనకాశయగలేదు. సర్ వెలంపైరు చిరలుగారికి నోటిను ఇచ్చితిమి మాత్రమే తిలక్ గారి స్వామిలవాలు లండనునుండి తిరివార్తనంపిరిని తిలక్ గారి బంధువులు తెలిపిరి. మూడువారముల గడువులోపల ఇండియను ఆన్లెట్టు ఆనుగంధమునందలి ప్రాంతలను ముచ్చటించుట చిరలుగారి రంగీకరించనేలేదో జవాబే వ్రాయలేదో తిలక్ గారి స్వామి వారును కష్టముగ తెలుపలేదు.

లాహోరు రెండవ కుట్రకేసు:— ఈ కేసులో ఆక్స్ ఫర్డు మరయును సింగును సంయికోద్యోగులు విచారణచేసి ఆతనికి రెండు సంవత్సరములు నేరలోనుండి పారిపోయి నందుకు కఠినశిక్ష విధించిరి. ఇతడు ఆఫ్ఘానిస్తాన్ వాజూలమును ధృవ పరచెను. ఆక్స్ ఫర్డు దక్షిణము లోని వారికిని గాధుని సంఘము వారికిని సంబంధము కలదనియు పటాలమున విప్లవభావము కలిగినదనియును కుట్రసంఘమువారి ఆలోచనలను విధానములను ఈతడుచెప్పెను ఇతనిని క్రానువరీక్ష చేసిరి. బలవంతసింగును మరయొక యాక్స్ ఫర్డు విదేశముల కేగి సాంఘముండి నివాసమున నున్న గువారో నీ దేశమునకు వచ్చెను మొదటి లాహోరు కేసులో నిలికిని ఇతని దాముడి కృపాలసింగునకును శిక్ష విధింపబడినది. ఇతడు ముద్దాయిల నందరిని పోల్చెను. ఇతడు విషయముల నన్నిటిని ధృవరచెను.

తునిజియా దాని గా:— శ్రీ రాజా వత్స గారు వెంకట సుధదీప్తియ్య జమీందానిగారు కాళి ప్రియాగ మొదలైన యాత్రలకు నేపియగొంగడది 6-వ తారీఖున తునిజియా వారు. 6 వ తారీఖుమొదలు తొమ్మిదవ తారీఖువరకు గొప్ప యుత్సవములు సంక్రమణలు చేయించిరి. ఆదివారము గొప్ప సభచేసి సోమనాథశాస్త్రుల వారు చర్చా వెంకటరావుగారు ప్రాసాద మేష్టరు వనయ్యగారు మొదలగు గొప్ప వార్తందరు శ్రీరాజగిరి దగ్గరనుపవాదములు ఇచ్చి వారు గరబ్బుగూలు మేష్టరు కరణమును బార్వరావు గారి కన్న తముగా మాజిత్తు చేసి వారు. అని యొకపురవాసి వ్రాయుచున్నాడు.

బొంబాయిలో రెండు రక్షక సేనా ప్రతిష్ఠాపనము:— ఎవ్వర్డు చక్రవర్తి ప్రాముఖ్యమునుండి మిలితంబూరు పటు పాతకాలయందును శ్రీ వెల్లింగ్డును క్రభు దంపతులు కార్య ప్రారంభోత్సవములు కానించెదరు. మొదటిసారిలో నిరాధారులైన పాశ్చాత్యులకు తావి సుగమము. చిత్తుకాగి తమలను పోషించేయుటకు నేరపరచుటకు వారిని చక్క పరచి క్రొత్త కాగితములను చేయుటకు శగిన్లు సిద్ధములయి నచట ముఖ్యముగ చేయవలసిన కొంతకాల మిచట పనిచేసిన పిమ్మట వారికి స్వాస్థ్యనోపాయములు చూపబడును. అధికారుల తెగలోని వారిలో చెరసాలలలోనుండి కడలబడిన వారికిని పిల్లలకు పట్టుపాతకాలలో పని నేర్పబడును.

ఆస్థములేక శిశువార్త:— నడియాలో ౧౮ సంవత్సరముల వయసుగల ముచ్చివారిపడును తనదిడ్డును చంపి తన్ను చంపుకొన ప్రయత్నించినదని పోలీసువారు కేసుచేసిరి. నడియాజిల్లా జడ్జిగారు కేసు విచారణచేసి ముద్దాయి నేరము నొప్పుకొనెను నాభర్త వ్యాధిపీడితుడై పడియున్నాడు 4 దినములకుండి తిండి లేదు ఆకలిబాధ యర్భరమైనదిగాన 1 1/2 వత్సరముల ప్రాయముగల శిశువును చంపి నేను చావ నిశ్చయించితిని ఆమె చెప్పిందిగాని గాయములు ప్రాణహాని కరములకావు కనికరమున నాపూటకు మాత్రమే ఆమెకు జడ్జిగారు కారాగృహవాసము విధించిరి అచట కఠవుబాధ ఎంత హెచ్చుగా నున్నదో దీనివలననే తెలియగలదు.

ముఖ్య స్వామిస్థానములందలి స్వామియారులు:— మదరాసునందును కలకత్తానందును గల ముఖ్య స్వామిస్థానములందు తత్కాలమునకు కొందరి స్వామికర్తలను నియోగించుటవలన ఆ స్వామిస్థానములందు గల పని యెత్తిడి తగ్గిన దనుకొనను కాని వృద్ధి కాలేదు. పొట్నాయించు నూతనముగ నొక ముఖ్య స్వామిస్థానమును స్థాపించుటవలన కలకత్తావారి భారము తగ్గుతు. ఇతరులదీ మున్న పని చాలభారము సురత్స రాంతములోగ తగ్గునని మదరాసులోని స్వామికర్తల యభిప్రాయము. తత్కాల నియోగములకుల కలుగు నిబ్బండుల నేనెరుగుదును కాని తత్కాలమునందు పని యెక్కువగనుండుటచే నిరముగ మద్యోగమున నుండువారి సంఖ్య హెచ్చించుట యుచుండును: పని గాదని చాంబర్లెస్ గారు మాకోకల్లం స్థాపించు గారికి బయలుదేసిరి.

కూమారు కేసు

ఈనెల ౧౨వతేదీ మధ్యాహ్నము ౨.3౦ గంటలకు రంగసామిమీదను న్యాయమొన దొరసానిమీదను నేరములు మోపిరి.

1. మిరిద్దరును మేరీ రేలేకు కుయలులు రేలే సహాయముమీద ౧౧-౮-౧౫ తేదీని ఇంటినుండి ఆమె మాంభంగముచేయు నుద్దేశముతో నామె బలవంతపెట్టు తలంపుతో లేదెత్తితిరి. ఆమెకు మాంభంగము కలిగినది గాన ౧౦-౩-౬౬ నెక్షనుల ప్రకారములకు చేసితిరి.

2. మాంభంగమును రంగసామి చేసెను. అందులకు న్యాయమొన దొరసాని మద్దతు చేసెను. కాన రంగసామి ౩76-109 నెక్షనుల ప్రకారమును నీమెను దొరసాని ౩76 శెక్షను ప్రకారమును నేరములను చేసిరి.

3. ఆగస్టు నెలొఖన మొదలు 8-9-15 వరకును మేరీ రేలే మునికి పట్టు ఆమె అక్రమగాని పోలీసువారికిగాని తెలియనంకునట్లు నీమెను దొరసాని ఆమెను నిరోధించి ౩76-౩ నెక్షనుల ప్రకారము నేరము చేసినది. ఈనేరములన్నియు నెను న్యాయకోర్టువారే విచారణచేయుట కర్హము అని మేజిస్ట్రేటు గారు నేరస్థాపనచేసిరి. కోర్టుకు చాలమంది స్త్రీలును పురుషులును వచ్చిరి.

THE GREAT WAR.

Compulsory Service for Unmarried Men Likely.

EVACUATION OF BELGRADE: GREAT SERBIAN MISERY.

Greek Chamber Dissolved: Elections on 19th December.

GREAT RUSSIAN PRESSURE: GERMANS DRIVEN BACK.

COONNOOR ABDUCTION CASE: ACCUSED COMMITTED TO COIMBATORE SESSIONS.

[Reuter's Agency.]

GRAT BRITAIN.

Compulsory Service.
A Definite Announcement.

LONDON, November 12.
Lord Derby has been authorised by Mr. Asquith to state definitely that it is sufficient young men not indispensable to business of national importance do not volunteer before November 30th. Government will after that take steps to redeem Mr. Asquith's pledge made to the House of Commons on November 2nd, that in that event compulsory means will be taken before married men will be required to fulfil engagement to serve.

The Antwerp Expedition.
Statement by Mr. Asquith.

LONDON, November 12.
In the House of Commons at question time Mr. Asquith said that papers could not be laid regarding the Antwerp expedition during the continuance of the war. He added that Mr. Churchill might treat with indifference any allegation against him. He had a good record and would be amply justified when the full story was told.

Another British Steamer Sunk.

LONDON, November 12.
The British steamer "Caria" has been sunk.

British Aircraft.

A Statement by Mr. Balfour.

LONDON, November 12.
In the House of Commons Mr. Balfour said that experts were not as yet convinced that Zeppelins were the most desirable form of aircraft, but many airships were being built for scouting purposes. The naval flying wing was increasing as fast as possible. The defences of London against Zeppelins should be largely coastal. Both gun and air defences were improving daily.

The Situation on the Western Theatre.
Mr. John Buchanan's View.

LAHORE, November 12.
LONDON, November 11th. - Mr. John Buchanan, addressing a meeting in London, said it was untrue to say that the great attack in the west was a failure. The movement was continuing, and sooner or later would come the next blow and the next until the German defence broke. ("C. and M. Gazette's" cable.)

The New British Aeroplanes.

LONDON, November 11th. - A party of journalists, all foreign, has been permitted to inspect the new British aeroplanes and aircraft factories. One writes: - A biplane fitted with a gun of marvellous precision drops bombs more than twice the weight of Zeppelin bombs. It is remarkably stable in all winds, and climbs nearly 1,000 feet a minute. ("C. and M. Gazette's" cable.)

Transport Attacked by Submarine.

LONDON, November 12.
The war office announces that the outward bound transport "Mexican" was attacked by the gunfire of an enemy submarine in the Mediterranean. She reached the harbour safely but the following casualties occurred: - twenty three killed, thirty missing, and fifty wounded.

British Nurses' Bravery.
Their Patriotism Praised.

LONDON, November 12.
The Captain of a French Cruiser tells the story of British devotion to the flag when a transport was torpedoed in the Aegean. There were thirty six British nurses on board of whom ten were drowned. When the French rescuing boats arrived the nurses with one accord shouted "fighting men first."

Death of Lord Vernon.

LONDON, November 12.
Lord Vernon, Captain in the Yeomanry, has died at Malta of dysentery.

A Transport Torpedoed.

LONDON, November 12.
The War Office announces that the transport "Southland" from Alexandria has been torpedoed in the Aegean sea but she reached Mudros the same day. The casualties were nine killed two injured and twenty two missing and believed drowned.

FRANCE

A French Minister on a Mission to Greece.

LONDON, November 12.
PARIS. - M. Denys Cochin, Minister without portfolio is going on a special mission to Greece. The visit is regarded as important as he is an intimate friend of the leading Greek statesmen.

Active Cannonading.
Successful Work of French Miners.

LONDON, November 12.
PARIS. - A communique says: - There was particularly active cannonading in the Loos and Souchez sectors. Our miners obtained excellent results in several districts, wrecking the enemy galleries and damaging trenches, one of which at Les Eparges we occupied.

French General to Return to Front.

LONDON, November 12.
General Marchand has completely recovered and will shortly return to the front.

Latest French Bulletin.

LONDON, November 12.
PARIS. - A Communique reports reciprocal bombardment in the sectors of Loos and Fosse De Caloyne. The French artillery silenced the enemy batteries in the region of Bus Artois. There was a successful mine fighting on the remainder of the front.

RUSSIA.

Russian Operations in Riga.
Developing Most Successfully.

LONDON, November 12.
PETROGRAD. - The Russian operations westward and south-east-ward of Riga are developing most successfully, Russian warships in the Gulf of Riga shelled the German reservists, scattering them like sheep.

The Action Near Kolki.
Prisoners Taken by Russians.

LONDON, November 12.
PETROGRAD. - A communique says that supplementary reports show that the Russians captured altogether 3,571 prisoners in the action north of Kolki.

Austrian Retreat

LAHORE, November 12.
LONDON, November 11. - The Exchange's Geneva correspondent says: - A telegram from Lemberg states that the Austrian retreat from the whole of the Lutsk-Dubno-Kremenetz line is imminent, owing to the enormous losses suffered at Volhynia. ("C. and M. Gazette's" cable.)

A Minister's Resignation.

LONDON, November 12.
PETROGRAD. - M. Roukhoff, Minister of Communications, has resigned.

Great Russian Pressure.
Germans Driven Back.

LONDON, November 12.
Telegrams from Petrograd state that the Russian pressure on the Germans in the north has brought them well west of Mitau, where apparently the most important flank movement is developing against the German positions. The Russians are also firmly established south of Lake Svanten and west of Dvinsk, where the Germans are at present quiescent. Altogether, the Germans have lost 73 miles of ground on the Riga-Dvinsk front since the 4th instant, the Russians occupying 20 villages. The steady advance of the Russians in Courland and striking successes in Volhynia are preventing the removal of German troops to Serbia.

Thousands of German Prisoners.

General Ivanoff's Armies in Volhynia during the last ten weeks have captured 125,000 prisoners. The country offers the greatest scope for ingenious tactics consisting of bog, forest, hills and rising sandy swamps, only traversable by causeways of timber and paths between villages.

GREECE.

THE GREEK CHAMBER.
Dissolution Decided on.

LONDON, November 12.
ATHENS. - It is stated in Government circles that dissolution has been decided on.

TELEGRAMS.

Reuter telegraphs from Athens that the Chamber has been dissolved. The elections will take place on 19th December.

French Minister's Visit to Salonika.

LONDON, November 12.
PARIS. - Ministers Denys Cochin left last night for Salonika to visit the French troops.

The Greek Budget.

LONDON, November 12.
A Salonika telegram says that the Greek budget for 1915 will show a deficit of 14300000 pounds.

ITALY.

The Ancona Disaster.
Seven Life Boats Missing.

LONDON, November 12.
PARIS. - A telegram from Cape Bon, Tunis, states that the "Ancona" was steaming slowly, sounding her siren in a dense fog at noon on Monday, when she noticed two submarines flying Austrian flags, one three hundred feet long and carrying two guns. The other barred the way of the "Ancona" which attempted to escape, but stopped immediately she was struck. The eighth boat had just been launched when the liner dived bows first. The passengers and crew who were crowding on the afterdeck were engulfed. Eight boats rowed southwards in company, and sighted at six in the evening a vessel showing no lights. They signalled to her by flares and the vessel approached but disappeared on seeing the submarines which were following. Then the boats separated. One with twenty six on board reached the coast of Tunis at nine on Tuesday morning. Her commander was of opinion that the other boats with two hundred and forty on board were lost. Another boat with twenty eight persons was picked up on Wednesday morning at the island of Zembra. Some survivors state that the submarines were flying the German flag when first sighted.

British Survivor's Story.
Passengers Panic Stricken.

LONDON, November 12.
MALTA. - A British survivor of the "Ancona" states that the ship left Naples on Saturday evening and proceeded to Messina where she embarked one hundred and thirty emigrants mostly Greeks, the majority of whom were children. There were also many women among them. The vessel left Messina at five o'clock on Sunday afternoon. The Captain had been warned of the presence of enemy submarines and took all precautions. At one o'clock on Monday afternoon a submarine was sighted at a great distance. She came to the surface and proceeded at full speed towards the "Ancona" firing a shot across her bows which caused a panic among the passengers. The submarine continued shelling while gaining rapidly upon the steamer. A shot destroyed the charthouse, and the engines were then stopped. The submarine came alongside, and the passengers were told that a few minutes would be given them to abandon the ship. Pandemonium ensued. All the passenger appeared to have lost their heads. The submarine, which had withdrawn a little distance, continued to fire around the vessel, and there was a rush for the boats. Many of them were overturned, and their occupants drowned.

The Missing Americans.

It is stated in New York that the Americans on the "Ancona" were mostly Jews returning from Palestine.

American Press Horrified.

New York papers are horrified at the slaughter of innocents on the "Ancona," and some comment scathingly on President Wilson's diplomatic victory.

The "New York Herald" asserts that the tide of popular wrath is rising, and there is a limit to public, if not to official opinion.

Enemy Attack Repulsed.
The Italian Advance.

LONDON, November 12.
ROME. - A communique says: - The enemy's attack in the Campese valley, supported by numerous guns hauled to adjacent peaks, was repulsed. We continued vigorous pressure against the mountainous ridge of Cordevole and began to advance in the Plava sector of Isonzo and northwest of Gorizia. Persistent fog and rain is converting numerous ravines into torrents and has hampered operations on Carbo, but the Italians have stormed a number of entrenchments southwest of San Martino.

SERBIA

Misery in Serbia.
Pitiful Story of Refugees from Belgrade.

LONDON, November 12.
A Finchely municipal engineer named Mr. Jenkins, who went to Serbia in April volunteering for the sanitary work in the British hospitals, gives thrilling descriptions of Serbian misery. When Belgrade was evacuated, crowds trudged southwards on roads two feet deep in sticky mud. Rain and sleet were falling pitilessly. Women took off their shoes and stockings and walked in the mud to their knees, many carrying babies and leading children. These and old men were mixed inextricably with cattle, sheep and pigs. Sometimes the procession came to a hopeless deadlock crowding together in the mud. There was no sign of panic, simply stolid hopeless resignation. Thus they trudged for days; many not knowing whither they were going. They seemed more afraid of the Bulgars than of the Austrians. The writer could not say how they were fed, as there were few inns and they were foodless. Many children died, and their bodies were left by the roadside.

The Katchanik Gorge.
General Boiovitich's Gallant Fight.

LONDON, November 12.
Telegram from Salonika dwell on the importance of the Serbian possession of the gorge of Katchanik, north of

prevents the Bulgarian invasion to the plan of Kossovo. General Uskitch's Army defending the gorge was compelled to retreat, abandoning important position at Prishtina, and started for Mitrovitz, but General Boiovitch was reinforced by the two Regiments from the Morava Division and the two from the Drina River, which arrived by forced marches from Old Serbia. He counter-attacked the Bulgarians with extraordinary violence, and reconquered the greater part of the gorge.

British Troops in Serbia.

The British lost 15 killed and wounded in their first fight with the Bulgarians near Doiran on Saturday.

A Way to Monastir.

British and French Officers inspected the road from the Adriatic port of Santi Quaranta through Delyino and Lescovitch and Koritz to Monastir, and found it suitable for the passage of food and troops.

French Occupation of Kuprulu.

Apparently the report of the French occupation of Kuprulu is premature.

RUMANIA.

Attitude of Rumania and Greece.

ALLIES' NORTHWARD MARCH DISAPPROVED.

Russia's Help Indispensable.

LONDON, November 12.

A telegram from Bukharest sums up the attitude of Rumania and Greece as watching each other intently but neither is willing to take the initiative in the challenging Central Powers. Military opinion in Rumania disapproves of the northward march of the Allies from Salonika considering the concentration of forces further east essential. It regards as indispensable that Russia should send two hundred thousand troops to co-operate with the British and the French forces either disembarking them on the Black Sea or sending them via Reni on the Bessarabian frontier. Such a step would probably determine the adhesion of Rumania and Greece to the Entente.

BULGARIA.

Albanian Prince in Bulgarian Camp.

LONDON, November 12.

ROME.—A telegram states that the Prince of Wied (whom the Powers selected Ruler of Albania after the Balkan War) is at the Bulgarian headquarters. This is regarded as proof of Bulgaria's intentions towards Albania.

Fighting Between French and Bulgarians.

Bulgarians Ask for Truce.

LONDON, November 12.

A message from Salonika, dated Wednesday evening says that fighting on a large scale had been proceeding since the previous day between the French and the Bulgarians between Gradske and Kuprulu. The Bulgarians asked for a truce of five hours to bury their dead and collect the wounded, but only two hours were granted.

Serbian Offensive Against Bulgarians.

Flight of Bulgarians.

LAHORE, November 12.

LONDON, November 11th.—The "Corriere Della Sera" Mitrovitz correspondent says, according to news reaching Prishtina, the Serbians, reinforced along their favourable positions at Katochank, are now pursuing the Bulgarians eastward. It is believed that the Bulgarians will be compelled to abandon Uskub, Scutlos and Monastir.

The Germans at Belgrade are confiscating all copper. The Bulgarians have seized an important mine at Borski. ("C. and M. Gazette's" cable).

MEXICO.

British Search a Neutral Steamer.

At Progreso Mexico.

LONDON, November 12.

WASHINGTON.—The American Consul at Progreso Mexico reports that a British naval party boarded and searched the steamer "Zealandia" lying in harbour there. He says that a British warship remains off the harbour with a view to seizing the "Zealandia" if she attempts to sail. It was rumoured, when the "Zealandia" left Pensacola that the crew consisted principally of Germans and included interned Germans who had broken their parole and escaped from Newport News. The "Zealandia" carries much resin and copper.

No Violation of International Law.

LONDON, November 12.

WASHINGTON.—It is authoritatively stated that International Law was not violated by the British in the search of the "Zealandia," which was outside the territorial limit. There was reason to believe that she was bound for Sweden with cargo destined for Germany.

GERMANY.

Belgians Executed.

For Communicating News to Enemy.

LONDON, November 12.

AMSTERDAM.—Three Belgians have been executed and the fourth sentenced to twelve years penal servitude for communicating to the enemy the movement of troops.

UNITED STATES.

Fires in Munitions Factories.

German Treachery Suspected.

LONDON, November 12.

NEW YORK.—The occurrence of four big fires within twenty four hours in Munition factories has led to an official investigation with a view to the possibility of a German plot.

EXCHANGE BETWEEN GREAT BRITAIN AND U. S. A.

The International Committee.

LONDON, November 12.

NEW YORK.—The International Committee of Bankers organised to regulate exchange between Great Britain and the United States consists of Lord Gunliffe, Sir Edward H. Holden, Sir Felix Schuster and nine American representatives. The plan contemplates an initial loan of at least fifty million dollars, to which American Banks will be invited to subscribe. The proceeds will be used chiefly against acceptances of cotton and grain bills.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, November 12.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State:—

LONDON, November 11th.—The French have recaptured Neles. The British are in strong occupation of Dorrain to the extreme southeast of Serbia. The Austro-Germans advanced slightly, but the Serbian army maintains cohesion.

The Russians consolidated themselves near Kemmen, west of Riga and occupied Odeng. Fighting near Jacobstadi and Dvinsk is less desperate. To the west of the river Styr, south of the railway Kovel-Sarny, the Russians broke the enemy lines, occupied Budka and the forest north and south, captured 50 officials and 2,000 men. On the river Okonka the Russians captured part of the enemy trenches.

Sir John French reports activity by our aircraft. The French report two successive violent assaults at Tahure Hill. The first the French stopped by curtain fire. The second after getting into trenches at one point the enemy was objected by immediate counter-attack.

The Italians continue successful offensive at Upper Cordevola. Artillery action continues on Isonzo. A submarine flying the Austrian colours but believed to be German sank an Italian liner "Ancona" sailing to New York from the south of Sardinia. Over 200 lives were lost. The outward bound British transport "American" was attacked by gun fire from an enemy submarine in the Mediterranean. 23 were killed 30 are missing and 50 wounded. The ship reached the Harbour.

Workshops Offered for Munitions Work.

DELHI, November 12.

His Highness the Maharaja of Bhavnagar has generously placed his railway workshops at the disposal of Government for munition works in connection with the war. The offer has been gratefully accepted.

Crop Telegrams.

DELHI, November 12.

Crop telegrams for the week ending 6th November show no material change in the agricultural outlook. Distress in Singbham district is decreasing. Rain is badly needed for a greater part of western India. Prices of wheat are:—Lahore 8½ Ambala 8½ Bawalpindi and Lyalpur 9 seers per rupee. In Bombay presidency prices have slightly fallen in the Deccan and steady elsewhere.

The Indentured Labour Despatch.

DELHI, November 12.

Although no further details about the Government of India's despatch on Indentured Labour are yet available it is understood to be a document of far reaching character. It covers the points raised in the report submitted last year by Messrs. McNeil and Chiman Lal after enquiring into the indentured labour conditions to the Crown and Dutch Colonies. This was circulated to all the Local Governments and their opinions are received in due course after careful consideration of the whole question. The issues narrowed down to 2 points, (a) whether the present system should be continued or (b) abolished. It is understood that the abolition has been urged by the Government of India and it is now for the Secretary of State to decide. His Excellency the Viceroy has taken great interest in this question and his name will ever be associated with the abolition of indentured labour in this country.

Rainfall.

SIMLA, November 12.

Rainfall has been practically general in the South Peninsula. Elsewhere it was dry. Conditions were slightly disturbed in the extreme north where cloud reappeared. The Principal amounts are:—Tinnerelly and Ouddalore 3 inches, Pamban, Madura 2, Madras 2½. No important change is forecasted.

CALCUTTA.

A Starving Mother's Crime.

CALCUTTA, November 12.

Mr. Menair, District Judge of Nadra, has just disposed of a case which throws light on the acuteness of distress now prevailing in the district. The accused, who is a young Moochi woman of 18, stood charged with attempting to murder her infant son, aged 1½ years, and trying to commit suicide. She admitted the offence and said that for four days she had no food, her husband, the only bread winner of the family, being ill. Unable to suffer any longer she intended to kill herself after killing her son. The cut on the throat of her son as well as on her back did not prove very serious, and so they recovered. Mr. Menair sentenced her to imprisonment till the rising of the Court.

Self-Government in India.

Press Comment.

CALCUTTA, November 12.

Referring to the joint note issued by Sir William Wedderburn and Sir Krishna Govind Gupta recommending the course of action that should be taken by the Indian leaders to promote self-government in India the "Bengalee" says:—Of course no revolutionary change is wanted, but it must be real Self Government a genuine article not any sham or show, a real and potential voice exercised by the representatives of the people over legislation and administration and expenditure of public money, beginning with provincial autonomy, which indeed has been promised, it is only the beginning, and foundation stone; and the superstructure has to be raised on it on the lines which have to be decided by the united voice and judgment of India. The note suggests the issue of a manifesto by the members of the Legislative Councils and the despatch of an Indian Deputation to England. This last point we have repeatedly urged. We are glad to find that it meets with the support of Sir William Wedderburn and Sir Krishna Govind Gupta. We fear that a manifesto signed by the members of the Legislative Councils will not suffice for in Bengal at least, and perhaps in other provinces there are eminent leaders of public opinion who are not members of the Legislative Councils. The proper procedure would, in our opinion, be for the national Congress and the Moslem League to decide upon a programme of reform at a joint session of the League and the Congress. Such a scheme of reform would have behind it the unanimous voice of India and have a significance and a weight, all its own. The meeting of the Congress and we hope of the League in Bombay during the next Christmas week will, we are confident, largely help to forward the accomplishment of this object.

BOMBAY.

Not Committed Into Mrs. Besant's Hands.

BOMBAY, November 13.

The "Indu Prakash" learns on reliable authority that a very prominent and distinguished moderate has sent from Calcutta a letter to his Bombay friends saying they they in Calcutta have by no means committed themselves into Mrs. Besant's hands.

Mr. Wazir Hussain's Arrival in Bombay.

BOMBAY, November 12.

In view of the decision to hold the next session of the All-India Moslem League in Bombay Mr. Wazir Hussain Honorary Secretary of the League, has arrived to-day to make the necessary arrangements.

THE MOSLEM LEAGUE SESSION.

Mr. Jinnah's Letter.

Let Us Close Up Our Ranks.

BOMBAY, November 13.

Appropos to the decision to hold the next session of the All-India Moslem League in Bombay Mr. M. A. Jinnah who was one among those opposed to the idea writes to the local dailies as follow:—Now that the Council of the All-India Moslem League has decided to hold the Session of the League in Bombay may I appeal to the Mahomedan leaders of the community in general to close our ranks? We are bound by our constitution. Reference for and obedience to that constitution and discipline are absolutely necessary qualities to enable us to say that we are fit to real political franchise, freedom and self-government. What will the success of the sessions of the League this year mean?

1. It will show the power of organisation, solidarity of Mussalman opinion and their true worth. This will entitle them to claim rights and privilege of a free people.

2. It will make our Hindu friends value us all the more and will make them feel more than ever that we are worthy of standing shoulder to shoulder with them for the cause of the motherland.

3. It will prove to British politicians and statesmen, to Parliament and the British Nation generally that we are not crying for the moon when we ask for self-government but that we are determined and are in earnest about it and that we shall pursue our course steadfastly and unitedly till the goal is realized. It will convince the Government here and in England and the British Empire at large that the Mahomedans of India notwithstanding their religious sentiments at this juncture of the greatest crisis that the Empire has to face, can show due control, restraint and moderation in their deliberation and can exercise judgment and pursue the course of which it is worthy of the highest statesmanship. In conclusion, I urge all Mahomedans to rally round the flag of the All-India Moslem League and as true patriots stand by its constitution and thus make the community feel proud of the only political organisation it possesses at present.

Lord Willingdon's Tour.

Another Report.

BOMBAY, November 12.

H. E. the Governor and Lady Willingdon left Mahabeshwar yesterday on tour through Southern Mahratta country which at this time of the year is a most delightful part of the presidency. They motored to Poona and after a brief stay there, continued by motor to Wathar apoint on the Southern Mahratta Railway, whence they travelled by special train to Belgaum. There were no official proceedings at this place which was reached early this morning. Their Excellencies and a small party of the staff proceeded to-day again by motor car to Dharwar. A brief stay was programmed for this place, after which Their Excellencies were again to take train this evening, the eventful destination of this portion of their tour being the beautiful Gersoppa falls in Mysore Territory.

Bulgarians Interned in Egypt.

BOMBAY, November 13.

The following are the extracts from a letter of the "Times of India's" Cairo correspondent

On the entry of Bulgaria into the War the General Officer Commanding in Egypt at once issued a proclamation requiring all Bulgarians under penalty of martial law to register themselves and they are now being gradually interned. Bulgarian arms have also been removed from the Consulate General and the consulates

TELEGRAMS.

of Bulgaria in Alexandria and Cairo. Curiously enough at the time neither the Bulgarian Consul-General nor Bulgarian Consul was in Egypt, the Vice-Consul having the charge of affairs. It has not yet been announced which of the three neutral Consul-Generals here (those of the United States, Spain and Switzerland) will take over Bulgarian interests but it will probably be the latter.

The Armenian Refugees.

The Armenian refugees have now ceased to arrive in Egypt temporarily at any rate but there are still between ten and twelve thousand camped near Port Said. Everything possible is being done for these poor people in their hour of misery and never perhaps has England shown the greatness of her generosity so well before.

People Help Police.

BOMBAY, November 12. In connection with the burglary in Bombay people rendered most material assistance to Bandra Police. Two of the Pathans who were at large have been arrested, so that in all four accused are at present securely under lock and key at Bandra police station. The rest are soon expected to follow suit.

Mr. Wacha Elected Chairman.
Of Congress Reception Committee.

BOMBAY, November 12. The Reception Committee of the Indian National Congress this evening elected Mr. Wacha as chairman in place of Sir Pherozshaw Mehta.

Three Salvation Army Institutions in
Bombay.

To be Opened by the Governor.

BOMBAY, November 12. Lord and Lady Willingdon will conduct the opening ceremonies of King Edward Industrial Home and William Booth Memorial Silk School buildings on the 9th December. King Edward Industrial Home is for the accommodation of stranded Europeans. It provides home and industry for stranded men without pauperising them and after helping them on their feet, through a labour bureau they are enabled to go out to situations and earn honest living. The principal industry is collecting, sorting and pressing of waste paper for remanufacture. The Silk Schools are in connection with released prisoners and boys of criminal tendencies.

Mr. Tilak and Sir Valentine

POONA, November 12. Enquiries made with the relatives and friends of Mr. Tilak, who has been for some days past staying at Sinha-gad and is, therefore, not easily accessible, go to show that his Solicitors in London wired to him the bare fact of the process having been issued against Sir Valentine Chirol. The wire says nothing as to whether Sir Valentine Chirol refused to withdraw his allegations in his book entitled the "Indian Unrest" or whether he did or not send any reply to Mr. Tilak's Solicitors within the given period of three weeks.

BEHAR.

The Patna High Court.

BANKIPUR, November 13. The Bankipur "Express" learns on good authority that two or three days after the opening of the Patna High Court by the Viceroy on the 6th February regular work of the Patna High Court and sitting of Judges will begin. It is not a fact that the work will begin from March. All these will be officially announced after the 15th December when all the Patna High Court Judges will hold a Conference at Bankipur and finally settle all details. As regards a seventh Judge no appointment will be made for some time. Patna High Court will open and work with six Judges only including the Chief Justice, for the present.

Maharajah of Darbhanga.

BANKIPUR, November 13. The Maharajah of Darbhanga comes to Bankipur on the 14th and goes to Sonapur Fair on the 19th to preside over the Behar Sanatan Dharma Sammilan on the 20th and 21st and then leaves for up-country. The Maharajah Bahadur of Hathwa presides over the Dharma Sammilan after the Maharajah of Darbhanga leaves. All preparation for the Sammilan is ready.

Farewell Parties to Sir Charles Bayley.

The Maharajah Bahadur of Hathwa with the Dowager Maharani went to Ranchi on the 8th to see high officials. They will return to Bankipur to-day and give a farewell party to the retiring Lieut.-Governor on the 15th. Civilians and planters and others from all over the province are invited. Parties, dinners and at homes are being given to the retiring Lieut.-Governor. The Senior Civilian Dinner will be attended by Civilians from Bengal and other provinces.

PUNJAB.

Mohurrum at Lahore.

LAHORE, November 12. Owing to the Moon having been seen on the night of Tuesday last the Mohurrum began on Wednesday, and the Mehdis of Imam Qaim will be exhibited on Tuesday and the Duldul horse procession will take place on Friday the 15th instant. The gazetted holidays are from the 15th to 18th and as the 19th will be a very important day for Mahomedans, the Nawab Fatah Ali Khan Kaziab, has moved the Punjab Government on behalf of the Mahomedan community, for the grant of a public holiday in the Government Offices on the 19th instant.

SIND.

A Sub Inspector Sentenced.

KARACHI, November 12. Sub-Inspector Adam Khan of Sind Police who was found guilty of misappropriation by a majority of three

to two assessors has been sentenced by the High Court to eighteen month's rigorous imprisonment.

Contempt of Court Proceedings Quashed.

KARACHI, November 12. The High Court Appellate Bench has quashed the Proceedings wherein Doctor Contractor, a Parsi assistant Surgeon of Shikarpur was prosecuted by Mr. Mulraj, the Hindu City Magistrate of Shikarpur, for contempt of court for alleged unseemly and insulting behaviour while a witness. The bench observed the allegations were somewhat vague and in view of the undignified nature of the case it would be unwise to allow further proceedings in a court of Law.

Ralli Brothers Recognised as British Firm.

KARACHI, November 12. Messrs. Ralli Brothers' Agency, Karachi, have issued a circular to their staff in Bombay, Calcutta and Karachi under the signature of two local Greek managers to the effect that Ralli's office is a British firm and to avoid any sort of misunderstanding amongst the staff regarding its nationality they have asked them to refer to the Government of India who along with the British Government have recognised Ralli's as a British firm.

MYSORE.

A Port in the West Coast for Mysore.
Survey Commenced.

BANGALORE, November 13. The Mysore Government decided to make a survey for a line of railway from Shimoga to Bhatkal Port in North Canara and accordingly notified acquisition of land in the districts through which the line passes. Survey Officers are being authorised to exercise powers of land acquisition. The new officer deputed in connection with the Bhatkal Railway Scheme is expected to arrive early next month. Work is expected to be finished expeditiously. Government being anxious that a definite conclusion be reached in regard to it without further delay.

The Mysore University.

BANGALORE, November 13. The present position about Mysore University Scheme may in view of somewhat contradictory news already published be stated as follows:—The idea of a new University was started some three years ago. After preliminary local investigation it was resolved to send 2 officers (one European and one Indian) to travel abroad visiting all older and new Universities of Europe, America and Australia. After visiting these Universities the officers drew up and submitted reports which have since been under the careful consideration of the Government who are known to be anxious to forward its progress. At the present moment a final scheme for submission to the Government of India is under consideration. A Committee of Local Educational Officers are being consulted in regard to the form it should finally take. It is not expected that there will be much delay in the preparation of the scheme, Government and people being equally anxious to advance the matters with great celerity. The scheme as finally drawn up will be published for general information by the Government. If the present rate of progress is kept up it is not improbable that matters will be pushed through to make it possible, for Lord Hardinge to accord its final sanction to the proposal in which he has so far evinced an abiding interest.

The Mysore Executive Council.

BANGALORE, November 13. It may now be definitely stated that there is little truth in the rumour regarding changes in the personal of the Mysore Government. The Executive Council of the State at present consists of Sir Visweswarayya, President, Mr. H. V. Nanjundayya, First Member, Sardar Kantaraj Urs, Second Member, and His Highness the Yuvaraj, as Extraordinary Member. It was expected that the 1st Member will retire on attaining his 55 year, from which originated stories. Mr. Nanjundayya will continue. The office of a Councillor in Mysore is unlike in British India not limited by statute to a definite period after which he automatically retires. Here the Dewan and Councillors hold office as long as the Maharaja desires, and at present moment it is known His Highness does not contemplate any changes in the Council.

SOUTH INDIA.

The Coonoor Abduction Case.

COONOOR, November 12. At 2-30 to-day His Honour, framed the following charge against the first accused Rungaswamy and against the second accused Mrs. Newman, the latter waiving her claim to be tried as European. British subject and asking to be committed to the Sessions Court of Coimbatore:—

1. That you both did abet the abduction by Violent Reilly of Marie Reilly from her house, Cottage, Coonoor on the 11th, August last, in order that the aforesaid Marie Reilly might be forced or reduced to illicit intercourse or, knowing it to be likely that she would be so forced or seduced in consequence of which, abetment of such abduction did take place and thereby committed an offence punishable under sections 109 and 366 and within the cognizance of the Sessions Court.

2. That you Rangasamy did at Connemara Cottage about the end of August or beginning of September last commit and you Mrs. Newman did at the same time abet the commission of rape upon the aforesaid Marie Reilly and thereby committed offences punishable under sections 376, 109 and 376 respectively and within the cognizance of the Sessions Court.

3. That you Mrs. Newman did from about the end of August last until the 8th September wrongfully confined the said Marie Reilly in such a manner as to indicate an intention that the place of confinement might not be known to her sister and guardian Adolphine Reilly or to the police and thereby committed an offence punishable under section 346 and within the cognizance of the Sessions Court.

The Court was crowded with spectators including several ladies.

Police Extortion and Wrongful Confinement.

RAMNAD, November 12. Mr. B. Rama Rao, I. C. S., First Class Magistrate, Ramnad, commenced hearing yesterday the case against Mr. R. Sessa Iyengar, Sub-Inspector of Police, Aruppukota and Muthukumaraswami Naik, a Constable who stand charged with alleged offences of bribery and extortion of confession, wrongful confinement and suppressing a theft case. The prosecution case briefly is that Mr. Narayana Iyengar, Pleader at Satur went to Mallangunaree some day in May last in connection with a criminal case before the Sub-Magistrate of Aruppukota who was then camping there. In the evening he found that his brief bag entrusted to his client was lost and informed the accused Sub-Inspector in the presence of the Sub-Magistrate of the theft of the bag. The first accused without taking any complaint asked the accused constable to enquire in the matter. In the course of his enquiry that night the Constable is alleged to have beaten and whipped Krishna and Govindan and wrongfully confined them in a house. The house of the latter was searched but no bag was found. The second accused similarly dealt with one Vithal Naik who first pleaded innocence but subsequently traced the bag from a sheep shed. The contents of the bag were checked and a fountain-pen, a pencil and a book were missing. In the meantime the Constable had threatened the mother of Govindan to pay Rs. 200 for not taking any action on her son and Rs. 100 was paid to the Sub-Inspector. Vithal was approached but had nothing to give. The 1st accused returned the bag the next morning after getting a receipt from the Pleader who immediately went away to his place. Information received Mr. R. R. J. Dawson then the Superintendent of Police, Sivakasi, that the cause of the theft was hushed up by the police. He investigated the matter and charged the accused. Fourteen witnesses have been examined for the prosecution. Cross examination is reserved. The Case is proceeding. The District and Assistant Superintendent of Police are present in the Court watching the same.

కర్ణాటక

వెల సీనా 1 కి రూ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ దావకము వలన చెవిపోటు, చెవినుండి నీముకారుట, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును 5, 6, బొట్లను చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును. మాటయుండదు.

రోమహరి

డబ్బీ 1-కి రూ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

ఈ భస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలువెక్కును. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సుధికి, బాలింతకు రోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రియమగుటచేతను, నవనవ సమయములందు దొరకుట దుస్సము. మా డిహాయందలి కస్తూరి యంతిర పదార్థము లేవియును శేర్చబడవు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోకు. తులం 1-కి రూ 30-0-0

అమృతాంశం డిపో, హదరాసు

మహాభాగ్యము! మహాభాగ్యము!!

నమవాయ పత్రములు

ప్రావిడెంటు కంపెనీగాడు! లాటరీగాడు!!

మోసము లేదు.

దస్తావేజు వెల రూ 1000 లు అది ఒక్కమాటుగాని వెల 100 రూ 1000 లు. అర వెలలలో గాని చెల్లింపవచ్చును. సుపర్వీసు 1 కి రూ 1000 కి రూ 1000 లు. వడ్డీ ఈయబడును. మూడుమాసముల కొకమాటు చొప్పున 12 లో 10 వస్తావేజుల సెంటర్లలోనుండి మీ అదృష్టము బాగున్న 1000-0-0 లు మొదలుకొని ఇరవై వేలవరకు బహుమతి రావచ్చును. బహుమతి వచ్చినచారి దస్తావేజు చెల్లుతనము. లేదన్న సల 1 కి 1000-0-0 లు వడ్డీయిచ్చును వరకు ఆభుజన 1000-0-0 లు నడుమ ఒక్కమాటు ఇవ్వబడును. ఏనభయము కనులయిన సొమ్ము ఆనభయము ఇండ్లుకట్టుకొనుటకు భూమి లుకొనుటకు అప్పులు ఇవ్వబడును. ఏదెట్లు కావలెను. వివరములు తెలియసోయవారు ఒక అణాబిళ్లతో రంగారెడ్డిగుమ్మయ్యకామ్రొగారు బంధువులకు గంబంజిల్లా ఆ ప్రాంతానికి వెళును.

రాక్షస

వెద్దవిమానము

పరాసువారు నిర్మించుట

లండను ప్రెస్బుట్రికన్ ప్యాసిఫిక్ యుద్ధమునండి, ఒక విశేషము దీనిని వ్రాయుచున్నాడు:- వెద్ద యుద్ధపుటోడవలెనే వెద్దవిమానమునూడ కట్టబడినది. దీనినందర కట్టినవిమానము లన్నియు పిట్టలవలె అగడదును. ఇది ప్రభుత్వకారముగనుండు ను దీనిలోపల గలిగియు కూర్చుండవచ్చును. వీరిలో ఒకరు విమానమునకు సంబంధించినవారుగ నుండును. వైమానికశిల్పగు ఒకరికొకరు దగ్గరనుండును. కాని ఆవసర మయినచో ఇద్దరితో నిమిత్తము లేకుండ ఒక్కడే దీనిని నడుపవచ్చును. సంగతి సందగ్యములను కనిపెట్టువారిద్దరును ఫీరంగులను ప్రేల్చువారిద్దరును కళానుభాగ నుండును. వైమానికులును వై సలుగురు తప్ప మరియొకరు కళానుభాగండును. దీనిలో 1½ అంగుళముల ఫీరంగు లుండును.

ఈ విమానము సుమారు గంటకు 80 మైళ్ళవరకున వెళ్ల గలదు. జపినుకువెట్టిన సామ్యులో ఒకవందలవరకు దీనికి అక్కర లేదు. అయితే ఉపయోగములో జపిను కిదియెంతమాత్రములేని పోదు. ఇది జపినుతో సమానముగ పోగలదు. అంతవేగమున్నది. అంతవలపు మోయును. వాతవలెనే మున్నును ఇది యిప్పుడు అటుండ, జపినువలె సంతృప్తగా పాడైపోయింది. ఇంత ప్రేమ మైన విమాన మిదివరకు తయారుచేయబడలేదు. ఇంతవెద్దవిమాన మైనను దీనివలన, చిట్కలేవియు లేవు దీనికి తెల్లరంగు చేయ బడినది.

ఇది వాగుగా పనిచేయునోలేదో పరీక్షించినవెనుక రణరంగమునకు సంబంధము. లోకముయొక్కయు, పరాసు వారియొక్కయు దృష్టి దీనిపైపడుచున్నది. విమానయుద్ధము నందు నూతనప్రధాన ముద్రకమిందుననే నేను మాట్లాడిన ఉద్యోగులు చెప్పిరి ఇట్టివిమానములు బయలుదేరి శత్రుసేనల మీద బాంబులు వేసినచో, ఫీరంగులు వెట్టికొట్టి దానికంటె విశేషవృద్ధి కలుగగలవటం.

దీనికి తోడుగ మరొక విమానము నిర్మించ బడినది. దీనికి రెండుభుజులు లుండును ఒక మోటు దు లోనే నడుచును. గంటకు నూరు మయిళ్లు

నడుచును. ఒక మరఫిరంగి అమర్చబడియుండును. దానిని విమానము నడపేవాడు పేల్చుచున్నాడు. మరియూ శత్రువులగుట్టును కనిపెట్టుచున్నాడు. ఒకడే ఇన్ని పనులను చేయవచ్చును. అన్నిటికి అందకు అక్కరలేదు. ఇప్పుడు డిప్టోయరు లని పిలువబడుచున్న యుద్ధవాని సమద్రీయ మీద శత్రువులగుట్టును కనిపెట్టుచున్నట్లుగానే వై విమానము లు సంచారముచేసి, శత్రువులగుట్టును తెలిసికొనవచ్చును. మనాయాసముగ ఎటు తిరిగివచ్చి అట్లు తిరుగును. ఇంత ముఖ్యమైనదే గిరిగిరి లేదు. రంగుల ఒక విమానము తిన్నగా గొంతు గజములయొక్క పంకి లేచినది. యంత్రమును తిప్పివూర్చుండినచో మరయవసరము లేకుండ గనే అది నడుచుచుండును; భయములేదు. వైమానికుడు తన కేతువ్యంతరములేకుండ శత్రువులమీద బాంబులను ప్రయో గించవచ్చును

అను సందవర్తనముగ్రింద యుద్ధములో విమానముల సహాయగించుటయే లేదు. అట్టిని కొలదికాలములోనే పరాసు వారు విమానములలోని లోటుపాటులను దీర్చుకొనుచు వైమానికులను తయారు చేసికొనుచున్నారు. ఈసంగతుల వివర వారికి ఆశ్చర్యము కలుగకమానదు.

యుద్ధమునకు పూర్వము సందర్భమునకు గంగెం మొ॥ 2000 విమానములకు పూర్తిగా పరాసు వారు తయారుచేయు చుండిరి. నేను ఒక ఫ్యాక్టరీలోనే దిండునట్టి అయిదువిమాన ములకుండు తయారుచేయుచున్నాను. తక్కిన కంపెనీలలో కూడ ఇన్ని విమానములను తయారు చేయుచున్నార. ఎన్ని విమానములలో వెల్లి ముట్టడించిన అంతకుంచిననే మూట్లాడిన వైమానికులు చెప్పిరి.

“ఏమియో రుదయో విమానములలో వెల్లిమొట్టల జను ప్రధమగ బాంబులను వేసి రావచ్చును. తగినన్ని విమాన ములు ఒకసారి వెల్లిమొట్టల జర్మనీకృష్ణకర్మగారమును ఒక మాటే నిర్మాతలను చేయవచ్చును”

విమానములు చాలప్రయోజనకారిక నుండునని పరాసు వారు గ్రహించి ఈక్రొత్తవిమానము కట్టిరి. కొత్తకొత్త విమానములు త్వరలోనే తయారుచేయబడుచున్నవి. ఇంతేకాదు నూతనముగ వైమానికులనుకూడ సమకూర్చుచున్నారు.

స్త్రీవిద్యాభిమానుల కొక విజ్ఞాపనము

(రంగాభట్ల గున్నయ్యశాస్త్రిగారు)

స్త్రీవిద్యయొక్క అవశ్యకము మొదలగు అంశములు స్త్రీలు పురుషులు చర్చించుట మాని, యొకరినొకరిను విషయములగురించి బాగుగా అలోచించి తరుతము అభిప్రాయము ప్రభుత్వము వారికి తమచుగా తెలియజేయుటల్ల స్త్రీవిద్య త్వరలో వృద్ధిపొందునని తలంచుచున్నాను. 1. బాలికాపాఠశాలలో నేర్పించినవిద్య యెటు లుండవలెను? 2. ఉన్నత విద్య వభ్యసించిన ఉపాధ్యాయులను త్వరలో సంపాదించు తెట్టు? 3. స్త్రీల మున్నతపాఠశాలలో ఇంగ్లీషు నిర్బంధ విద్యగా నుండవలెనా? లేక ఇష్టము సారముగనుండవచ్చునా? నిర్బంధవిద్యగా నుండినచో, విధాన మెట్లుండవలెను? 4. ఉన్నతవిద్యను జేశభావలో నేర్పవలయునని హిందూజాతియు ప్రభుత్వమువారు నూనించినచొప్పున అట్టిపాఠశాల నొకటి తెలుగు జేశములో స్థాపించుట ప్రభుత్వమువారిని కోరుట. 5. పరిశ్రమ విద్యను నేర్పుటకు శిక్షకురాండ్రు దొకకళాపుటచేత పరిశ్రమ పాఠశాల స్థాపించుటకు అవకాశము లేకుండవచ్చును. కాబట్టి ఆంధ్రదేశములో ఉన్నతవిద్యతోగూడిన స్త్రీల పరిశ్రమ పాఠశాల నొకటి స్థాపించుటకు ప్రయత్నములు చేయుట. 6. బాలికాపాఠశాలలో నుండు శిక్షకురాండ్రుల మాత్రము జీతములు వృద్ధిచేయవలసినదని ప్రభుత్వవారిని కోరుట. 7. స్త్రీవిద్య వృద్ధిపొందుటకు ప్రస్తుతము ప్రజల సహాయము అత్యవశ్యకము కాబట్టి స్త్రీవిద్యయందు అభిమానముగల వారందరు తమక సహాయము చేయవలసినదని ప్రజలను ప్రార్థించుట. 8. స్త్రీ విద్యాభివృద్ధి నిమిత్తము ఆంధ్ర ప్రదేశ్ న సంఘమువారు శ్రద్ధ వహించవలసినదని ప్రార్థించుట. 9. ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలలో ఉద్యోగములు కానివాడు ఉద్యోగములు నుగల సంఘులవారులకుంచి ప్రభుత్వమువారిని కోరుట 10. బాలికాపాఠశాలలకు మాసవారాగంటు ఇప్పించునని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుట. (11) జేశభావలలో రెండు లిఖితపాఠములు వెట్టించుననిగాని లేక శిక్షాపురము, విజ్ఞానచంద్రికా మండలివారి పరీక్షలు అంగీకరించుననిగాని ప్రభుత్వము వారిని కోరుట. (12) స్త్రీలు జేశభావలలో ఉన్నతవిద్య పొందుటకు కారలసిన గ్రాంథములు ప్రచురపరచుటకు ఒక సంఘము స్థాపించుట.

ఈ మొదలగు అంశములు స్త్రీలు పురుషులు చర్చించి వాటి యభిప్రాయములు పత్రికలలో ప్రచురపరచగలంబులను ప్రార్థించుచున్నాను.

శ్రీమహాభారత విమర్శము (ఉద్యోగపర్వము)

ఇట్టి విమర్శ గ్రంథ మాండ్రభాషయందు లేదు. పాశ్చాత్యుల విమర్శనాపద్ధతి ననుసరించి వ్రాయబడినది. ఈ గ్రంథమును చదివినచో భారతమునం దెన్నో విశేషాంశము లగుపడ గలవు. ఇది వట్లాకిమిడి కాలేజీలో సంస్కృతాంధ్రముల యందు నుండితులగా నుండిన బ్రహ్మశ్రీ పార్వతి రామశాస్త్రిగారిచే వ్రాయబడినది.

వెల. 0-8-0. క్యాలికో బైండు 0-12-0.

విజ్ఞానేశ్వరము.

అభినవ కండి యనుపేరు బరగిన కేతన నిరచితము. తిక్కన సమకాలీను డగు యాతనిగూర్చి మేము వ్రాయుట నవసరము. కవిత్వ మనర్థము. ధర్మశాస్త్ర మును గూర్చి వ్రాయబడిన గ్రంథములలో వెల్లి నిదియే సగ్రగణ్యమయినది. ఈ గ్రంథ మును వృద్ధులు, బాలకులు తప్పక చదువవలసినది. ప్రతి భాండగారమునందును యుండ వలసిన గ్రంథము. ఈ గ్రంథమును గూర్చి మేము వ్రాయుటకన్న చదువరులే గ్రహించుట యుత్తమము. క్రమము 16 పేజీల వైభవ అచ్చు త్రింపబడి యున్నది. వెద్దక్షరములు దళ సరికాగియుండు. వెల. 0-8-0. క్యాలికో 0-12-0.

గా. హరిసర్వోత్తమరావు ఎమ్. ఏ., గారి గ్రంథములు.	
అబ్రహంలింకను (క్యాలికో బైండు)	రూ. 0 12 0
దానుచరిత్ర (క్యాలికో బైండు)	,, 0 8 0
Neglected Emperor Poet	,, 0 8 0

బాలభాగవతము (ద్విపద)

ఈ గ్రంథము నూడువందల సంవత్సరములకు ముందు వెలసిన కోనేరు దోనేరు కవిచే వ్రాయబడినది. కవిత్వముదాగ్రహారము. చదివినకొలది చదువవలయు నని యాసపుట్టించు మహాత్మ్యమైన గ్రంథము. ఇందు కొన్ని భాయాపటములు సయితము చేర్చబడి యున్నవి. క్లిష్టపదములకు అర్థములకు. కొన్ని గ్రంథములే ముద్రించినవి. వెల రూ. 1-0-0. పేజీలు 250.

అబలానచ్చరిత్ర రత్నమాల.

బండారు అచ్చమాంబ నిరచితము. ఇందు హిందూ దేశమున వెలసిన నారీమణుల చరిత్రము రమణీయముగా వర్ణింపబడి యున్నది. ఇట్టి వచన గ్రంథము ఆంధ్రభాషయందు నుండును. నుండకీ మునుల చాయాపటము లున్నది. అచ్చమాంబగారి జీవితము సయిత మిందుతో బొందుబరుపబడి యున్నది. క్యాలికో బైండు 300-పేజీలు వెల రూ. 1-0-0

చిరంజీవులు :—
మేనేజరు, ఉత్తమ గ్రంథాలయము,
145 శాలవీధి, మద్రాసు.

జాబులు

I సామ్రాజ్య విద్యాలయములు

అయ్యో, ఈ పేరున వాగ్దానమైన మీ 9వ తేదీ పత్రికయొక్క ప్రధానవాగ్దానమును జరిపితిని. అంతకుమున్ను రామలింగారెడ్డిగారి యువవాడనుటను గూడ జరిపితిని. ఈ విషయమును గురించి మీ చదువుల మీదకుండుట వింతగానున్నది. బడి బాలక ప్రస్తుత యరభ్యంతములు ఆశ్చర్యమునకాకాలాస్థానములను కొంతవరకు బాగుపడగలరని యితరవరకు విని యున్నాము. ఇపు డాపదధిని గర్హించుచు, నూతనములగు స్థాపితములుగానున్న విశ్వవిద్యాలయములు ఇతర పద్ధతుల ననుసరించి యుండవలయునని కొందఱు వాదించుచున్నట్లు మీరు వ్రాయుచున్నారు. ఇందుకు తార్కాణముగ రెడ్డిగారి యువవాడను సంగ్రహమును రెండుమూడు వాక్యములలో జెప్పి యూరకుంటిరి. మీ మట్లుకు మీరు నూతన విశ్వవిద్యాలయములు నూతన పద్ధతుల ననుసరించి నెలకొల్పబడిన యమెకా విశ్వవిద్యాలయముల ననుసరించి నిర్మించుట యుచితము గాని స్వాభావిక పద్ధతుల ననుసరించుచున్న యితర విశ్వవిద్యాలయముల నిర్మాణముల ననుసరించి నిర్మించుట ననుచితము గాదని ముఖ్యము నిర్ధారించినారు. ఇంతవరకు సర్వ సామాన్యముగ నుప దేశమునందు ప్రకటించుచున్న ప్రజా విశ్వాసమును శంకించు నూతనవాదులు తమ కొత్తవాదమును వివరముగ దెలియజేయుట యవశ్యము. రెడ్డిగారు ఈ విషయమును సాకల్యముగ చూచి స్వాభావిక పద్ధతుల ఆయుక్తము నిలవరకు జూపించి యుండలేదు. కావున కారు దనుచేసి తమ యవధానమును తమ యభిప్రాయమును సవిస్తరముగ దెలియజేయుదురని కోరుచున్నాను. విషయము ముఖ్యమైనది. కావున రెడ్డిగారు ప్రత్యేకముగ తగ్గించినకొండరిన నమ్ముచున్నాను.

ఆంధ్రుడు.

II

పెనుమెట్ల గ్రామము - అపరిశుద్ధము.

అయ్యో, ఈ గ్రామము యాదవరకు గోస్తనది విస్తారముగా కచ్చికపుట్టె. గ్రామము మీద నీరు వచ్చి చురల తీసిపోవుచు ఎండకాచినతోడనే అపరిశుద్ధ అరిపోయెడిది. నుమారు సంవత్సరము క్రిందట గ్రామకచ్చేరి కాంపాంకునిమిత్రము ఆయన కొంతవరకు మూలమును బిల్చిండుటకులయు గామమును మధ్యగా జేసి లోకలోభముగోడ్డుదరి కొంతసేపు చిన్న సాయగా కడలిపెట్టి మిగత అక్కడనున్న భాల్లిస్థలము అంతయు మెరక చేసినారు. ఇండ్లకును ఆ మెరకకును మధ్యను వీధికొరకని స్థలము వదలినారు. గామములో కడలిన కచ్చపు నీరింతయు కొంచెము అయినను బయటికి వెళ్లక యీ వీధిలోనే వెళ్లె ఆభారముగా నిలిచియుండును. గోస్తనదిలో నీరుకూడ ఎక్కువ అయినప్పుడు రోడ్డుపక్కను కడలి వెట్టి నవాయగుండావచ్చి యీ ఆభారములనే కలియును. ఈ వీధిలోనికి నీళ్లు వచ్చుటకేగాని పోవువార్గము లేదు. అయితే ఈ నీళ్లు ఎండకాలములో సహితము ఎండక నీళ్లు కుట్టి చెడు వాసన యెత్తుచు తోక పుగుగులతో కూడి యుంటున్నది. ఈ వీధిపక్కనే కొండరి కాపురములున్న గ్రామకచ్చేరియున్న గలవు. ఇప్పటికి ఘమారు సంవత్సరమునుండి యిట్టి అకస్థలను అనారోగ్యములను పొందుచున్న వీరడస్థితిని గామధికారులయినను పొందించరయిరి. ఈ గామములో సగముమందికి ఆధారముగ నీళ్లు చెరువు ఒకటి గలదు. దానికికూడ ఈ నీళ్లవీధిలోనుండి గి దాటి వెళ్లవలసియే యున్నది ఒక్క యీవీధిని గురించి గామములో నిలవించి ప్రజలు బాధలుపడుచుండగా మాచియుండియు, దీనికి తగు శ్రద్ధాపించి కుద్ధుల చేయించక గామవాద్యుల లూరకుండుట కడుకోవలయును. కనుక నీ గోతిలోనుండి నీళ్లు బయటికి పోవు సాధనముయినను లేక వచ్చు నీళ్లును గోస్తనది నీళ్లును నిచ్చుటకీ చేరకుండుటకూడను తనవ వర వాలోనించి యీపురజనుల యస్థితిని అనారోగ్యతన బాధ అధికారులు స్పృశింతులు.

పురవాసి.

III బెజవాడ పుర నాస్తత్వముల కొక విజ్ఞప్తి.

అయ్యో, తమ పట్టణమును కొన్ని దినములనుండి విశోదారము కూచిపూడి భాగవతులం బిలిపించి భాగవతులు కట్టించుచుండుట అందఱికిందే ఇంక విద్యాధికులు పురప్రముఖులు చాలమందికూడ నిందు కా నందించి వారు సహితము వారి వారి యిండ్లముందర వీధి బాటకంటె లవ్వారిగా నాడుచుచుండిరి. ఈ భాగవతము అను ప్రవర్ణమునకులకు మాత్రములేమీ నీతిని బోధించెదరో విద్యాధికులకు ప్రముఖులే నిర్ణయించుట? అందు కులాంగగలగు మానవత్వితోములు లేమి గ్రహించెదరో? సత్యా, కుక్కిలుల సంవాదము, విరహ తాపము, మగనిరసనములే గదా? యింక ఇతరభావములే నయిన నున్న విద్యాధికులే గ్రహించ నవ్వడు సామాన్య ప్రజలమాట చెప్ప నవసరము. ప్రవర్ణములనుమాటల విశోదను అభివ్యాయముచూచి యానందింతురే గాని సామాన్య ప్రజలేమి చూచెదరో? వీరు గ్రహించునవేమి? నాటకప్రదర్శనములలో సత్వభావముయొక్క అకతాపము, చిత్రాంగియొక్క యర్థము మొదలగు నీ యన్నియులే త్వరగా గ్రహించెదరు. కాని సారంగధరు నిశ్చలత్వ యనమును గ్రహించరు గదా? ఇందుకు తార్కాణము నున కాకివాడసోదరు లను భవించిన దస్థితి మరపునకు వచ్చునా? ఆకలారా! ఉన్న మాటన్న యీరక మర్యాదగ్రహింతులుగాక ఒకత వ్యయైక దస్థి విశాకింతుడు. మన బందరు సోదరులు బాతీయకళాకారుల దృష్ట్యలేమిని దెలుపుచుండ చేశును పరిశ్రమలు మృత్యువాత కడియిండ్ల మన రాజమండ్రి సోదరుడు అగ్ని పుల్లలపాక్షి నోకటి స్థాపించజేచుచుండ అంధ్రదేశసేనకా సంఘము ధన మాసిండుచుండ నింక నెన్నియో బాతీయాదర్శములు, ఆర్యాదర్శములు నిన్ని యుండ మన "రామమోహనధర్మపుస్తకాగారము" భవననిర్మాణ మింకను పూర్తికాదండ అది యటుండ, మీపరమేశ్వరీవిద్యాలయ మట్లుండ అంధ్రదేశానికి యట్లు ధన లేమిని నొగుడుచుండ నిప్పుడిట్టి యీ యాత్రదానమే? విద్యాధికులే యిట్టి వార్యంబులం బూనుట చూడ కడుకోవలయును. అజ్ఞానులకు ప్రజ లిట్టి కార్యములకు పూనావిద్యాధికులు వాని వాని వారి మనంబుల బాతీయాదర్శముల వైపున కొకింత ప్రేమిని నెంతయో ప్రగాఢ సకారి కాగలదు. మీ యీపు లిట్టి దుర్వినియోగము చేయుచు? ఒక ప్రవర్ణమునకు మీరెప్పు డెప్పుడో నునడేకి చూడు మన సోదరుడు నిరుపేదవాలు డోకడు ఒక సంవత్సరము చదువుకొన గలగును. ప్రతి పల్లెయు నిప్పటి నూతన శక్తి ప్రబుల్ల చేశమాతకు బుట్టినందునకు కృతజ్ఞతం దెలుప కొద్దిగనో గొప్పగనో సేనజేయుచుండ బాతీయ కలాకారుల చందాలు వ నూలుచేసి పంపుచుండ దయామయాలగు మీరు విద్యాధునింబులగు మీరు ధనసంపన్నులగు మీరు దేశమాతయెడ కృతఘ్నులయ్యెదరని ఎర రగలరు? అట్లైన సామాన్యము కాదా? అట్లు సాహసించగలరా! అదిగాక రామమోహన పుస్తక భాండాగార సంఘమువారు కూడ ఈ ప్రవర్ణములకు పామిఖ్యులక నిచ్చుచున్నట్లు కర్ణాకర్ణిక గా వినియుంట గడువిచారము కలగజేసె. అది నిజమా? అను సందేహము ముగ్ధించుచుండ, వారట్లు చేయుదురా? వారే యిట్టి దానికి పామిఖ్యులను నిచ్చిన వా యనలసిన దేమి? దీనినే మనగలము! వారి కిందు సంబంధ ముండదనియే నానమ్మకము. మీరు ఆయ్యలసంతతివారు! గదా? ఆయ్యల రక్తము తమ రక్తకాశముల ప్రసరించుచుండ ఆయ్యలు చేతుల ఆపాత్రివాస మేల చేసెదరో? అయ్యలారా! బావ్వుప మాలించి యిట్టి వృధాధనవ్యయము చేసి అనీతిని ప్రబల చేయుటకున్న సత్పాత్రిక బడయగల వీలుండ నిట్లు ధనమును వెచ్చించి దేశమాతకు వివాదమును కల్పించకుండెదరని నమ్మెదను. అధనమును మన అంధ్రదేశ విద్యాలయముల కంపుడు. లేదా అంధ్రదేశకాశి కంపుడు. లేదా అంధ్రదేశాపత్రిక కంపుడు. లేదా మీ పరమేశ్వరీవిద్యాలయమున కిండు? లేదా పరిశ్రామికాలయమున కొనుగడు. లేదా? భక్తపుస్తకాగారమున కిండు. ఇన్ని సత్పాత్రికములుండ అపాత్రివాస మొనర్చి బాతీయతకు మన ఆదర్శములకు భంగ మొనగూర్చుచుండెదగాక యని మిమ్మును స్పృశించుచున్నాను. సాహసించి వాగ్దానములను మిమ్ముండల ధిక్కరింపితిని తలంచక దయాద్రోహ్యవర్ణముగయి ధనమును సమకూర్చి మన బాతీయాదర్శములకు వినియోగించి వాత లయ్యెదరని యును అంధ్రదేశాకమునకు వచ్చెదచ్చెద రనియును మన విజయవాడయ పురవాసులు సార్థకముచేయుదు రనియును విన్నవిం విరమించుచున్నాను. నేను వాగ్దానమి సాహసమున చేయున పథము లన్న హితమును కోరి వాగ్దానమిగాన మన్నింప స్పృశించుచున్నాను.

ఒక ఆంధ్రుడు.

శ్రీ తునిరాజీగారి స్వాగతము

(స్వకీయ విలేఖరి)

శ్రీవారు తమ ఆప్తగ్రంథుతో కాకియాత్ర పరిసమాప్తి నొందించినచ్చివారు. వారికి స్వాగతములుటకై సౌరలు పురమున సర్వవిధముల శోభామయముగ నలంకరించి రయిలు సేవను నతిరమ్యముగ జేసి రాకకై వేచియుండిరి. ఈ యుత్సవమును జూచుటకాబోపి వరుణదేవుడు వింగినుండి తొంగి చూడసాగెను. అంతట మెయిలువచ్చెను జనుబయ్యవ్యయము, హాసాకారులు, సంతోష స్వాగతములకు మేరలేదు. జన సమూహము క్రిక్కిరిసియుండెను. శ్రీ వరమలరాజుబహద్దరుగారిని కర్పూరహారతులతోడను, పూలదండలతోడను, పండ్లతోడను సవాసింబిరి. రయిలువచ్చెనుదాటిరమ్ముట 5 గంటలు పట్టెను. శ్రీవారు రాజుపేటబంగళాలో ప్రవేశించుటకు దయ చేసిరి. ఆయనవటిదినము సౌరలందరు బంగళావద్గ సభజేసి శ్రీవారికి ఉత్సాహముతో స్వాగత మొసంగిరి. అచ్చట రెండు రోజులుండి నిజపురమునకు సోమవారమురోజున బయలువెడలిరి. పురమున వచ్చునోరములతోడను స్వాగతపుటాదాలతోడను మనోహరముగ నలంకరించిరి సాయంత్రముయింకగంటలకు శ్రీవారిని ఎత్తగొనుటకు బయలుదేరిరి. భజనలతోడను బ్యాండువాద్యముల తోడను, స్వప్తివాచనముల తోడను, నృత్యములతోడను ఉత్సరము గంభీరముగ నుండెను. ప్రజా సమూహము లక్షకు మించి యుండెను. సౌరలబాలగోపాలము అత్యంతాతురతతో మనోనందమును బొందుచుండిరి. అంతట శ్రీరాజీవారి రాక కనయ్యెను. స్వాగతనివాదములు రోదసి. కువారమును నింపిజేసెను. ఫిరంగిధ్వజము నభోమండలమునందు చుండెను. కురుపునవారులు వరుసవచ్చి వచ్చుచుండిరి. పలు విధముల చుందుగుండు సామాను కాల్యబడుచుండెను. ఆరతుల నిచ్చుచు పురంధ్రీలలాడులు రాజభక్తిని చూపుచుండిరి. ఏవీధి దాచినను తెరవితేక జనసమూహముచేత నిండి యుండెను గృహములన్నియు దీపములచే నలంకరింపబడెను. ఆరాత్రి యెంతయు వి నోదము గ నుండెను. ఇట్టి మహోత్సవ త్రైభవముతో శ్రీవారు దర్శనము లో ప్రవేశించునప్పటికి చాల రాత్రి యయ్యెను. విద్యుద్దీపముల కాంతిచేతనో లేక పురజనులు సంతోష సాగరమున దోలుచుండుటచేతనో వారికి పట్టపగటిరల నుండెను. ఇట్టి మహోత్సవము ఎన్నడు జరుగలేదు. శ్రీ రాజీవారి సద్భక్తి పరిపాలనముక నిట్టిది జరుగుట వింతకాదు. శ్రీవారి యావాగ్యము, వాక్యము, దీనజవాదరణ, విద్యాభిమానము, మొదలగు మహోపసమదాయమే పురవాసుల యుత్సాహమునకు కారణము. శ్రీవారికి బంధుసమేతముగ నుకల శుభముల ప్రసాదించి సర్వేశ్వరుడు పరమారంధమును నూర్చుగాక.

ఈ క్రింది స్వాగత పద్యములు శ్రీవారికి సమర్పించబడినవి.

శా॥ శ్రీరంజిల్లగ పుణ్యతీర్థముల నుసేవించి, శుద్ధాత్మతో, సారాచార ప్రక్రియతో, సఖితుతో, సమృద్ధభావంబుతో, నారాధిన్ విజయంబునీయు తమకున్ అందెంబుగా మేము గా॥ ధీరావృన్ము సేయవచ్చితి మిదే ప్రేమచిత్తంబునన్॥

క॥ స్వాగతము రాజీవారికి

స్వాగతములముతోడ పరమాత్ శక్తికిన్

స్వాగత మమృతజీవకి

స్వాగత మీయాశ్రితాశిస్వాముల కల్పన్ ॥

గీ॥ ఘనత మీరయశోధన కల్పముకును

దీనమానవజనకామధేయ వగుచు

రమ్యతీర్థములను గోరి రాజీవారు

నిజపురముల జేరుచున్నార నేడు గనుచు ॥

సీ. శ్రీజగన్నాధుని సేవించి ముదముతో

వచ్చెడు తమకినే స్వాగతంబు

కురుచిరకల్పటా మాచి యానందించి

వరలెడు తమకినే స్వాగతంబు

భక్తకాశిపురి భాగీరథి, గ్రంథి

వరలెడు తమకినే స్వాగతంబు

దృగ్మతులను జేసి తద్గయానకులను

సుమించి తమకినే స్వాగతంబు

యాంధ్రదేశపు గీర్తిని యద్భుతముగ

బరపిజేతులతోబల బరపిజేట్టి

జేవి మహారాజి శ్రీరాజి దివ్యమైన

విశుల స్వాగతమిదే మీకు వేడ్కతోడ.

కావలెను

జింతాను మున్నగు సరకులను అమ్ముటకు ఏజెంట్లును, గుల్లెగాకొను కర్తవ్యముకావలెను. లేట్లు వచ్చుగా నుండును. వివరములను తెలియగోడవారు 0-4-0 బిల్లలనుచేర్చి పంపవలెను. ది మ్యూచుయల్ కో-ఆపరేటివ్, ఏజెన్సి మదరాసు.

కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ

కృష్ణా జిల్లాలోని యేలూరు తాలూకా యందుగల చింతల పూడికిని యేలూరునకును 30 మైళ్ల పొడవైన లోకలుపుండు రోడ్డుగలది. ఆ రోడ్డుమీద యేలూరునకును చింతలపూడికిని రాకపోకలకు ఎడ్లబండ్లుమీదను నుమారు 20 గంటలు పట్టును. ఆ ప్రయాణము ప్రభుత్వ రెండు మూడు గంటలలో నుకరముగ చేయవచ్చును. ప్రయాణ సౌకర్యములు గలగజేతులుకై కృష్ణా మోటారు కంపెనీ స్థాపించబడినది. ఆ కంపెనీవారు ప్రస్తుతము రెండు పెద్ద మోటారు బండ్లను చింతలపూడి రోడ్డుమీద వాడుకయందుంచుట కేర్పాట్లను చేయుచున్నారు.

ఒక మోటారు బండియందు తడవకు 28 మంది ప్రయాణము చేయగలరు. ఈ మాసమునందు మోటారుబండ్లు నడుచుట ప్రారంభమగును. బండ్లు ఏ రేదినండి నడుచునదియును టిక్కెట్లధర వివరమును కంపెనీవారి నిబంధనలను బండ్లు నడుచుట ప్రారంభించుటకు వారముదినములకు ముందు ఏలూరు నందును చింతలపూడియందును రోడ్డునకు ప్రక్కలనుండు స్టేషనులలోను ప్రకటనములమున వెల్లడిచేయబడును.

ప్రొవైడరు,

కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ.

కిర్తి శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0, 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,

బొమ్మబాజ్స్ నెం 212, మదరాసు.

చూడండి! చూడండి! చూడండి!

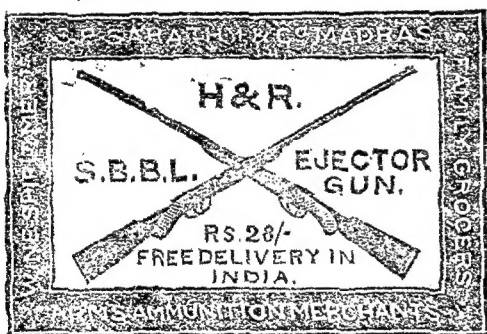
మదరాసునండి మీకు ఏ సామానులు ఎన్ని ఎంత విలువగలవి కావలసియున్నను మాకు వ్రాసినయెడల కృషి ముగా ఖరీదుచేసి సరఫరాచేయగలముంది సామానులను కంపెనీ దము. ఒక్కసారి పరీక్షించి చూచిన మీకే తెలియగలదు.

విలాసము—గోకేలు ఏజెన్సీ

కమిషను హాసు

42 వాలాబాగ్లోడ్డు, మద్రాసు.

స్టేషన్లో తయారుచేసుబడిన యాదిగువ కనుబడిన బడియున్న బోడుకుసావల మార్కుగల నిష్పన్నెట్లెలను తెప్పించుకొనుదు. బహుళ దొరుకగల వాటిలో నుంచి, ప్రతి పదిపెట్లెలకును రెండుపెట్లెలయందు రెండు రి రూ సాయల నోలు పెట్టబడియున్నవి.

కుపాకి నుండుగుండ్లు వగయరా సామానుల ధరలకు వెలుపు కట్టి కొరకు వ్రాయుదు.

ఎస్. పి. సారథి అండు కంపెనీ.

181, చై నాబాబాగ్లోడ్డు మదరాసు

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్దర్శన మానముల నేరుంగ కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్దము చుంకయి యోగ్యతాపత్రములు నూకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను దెలిసికొనగలరు. దూర శత్రువుల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభపట్టములు, నస్తువుల ధరలు, పరీక్షాఫలితములు, పేద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు నూ యద్దము శ్రుప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

కెదల చక్కని సీమ అద్దము 6 0 0

సీమ అద్దము 8 9 0

సామాన్య అద్దము 2 9 0

ఈ త్రికాల అండ్ యోగ్యతాపత్ర వ్రాయవలెను.

ఆమాభాయి వాగ్భిజీ ఫటల్,

కరంసాద్. ఆనందమార్గముగా, కైరాజిల్లా

Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.

Via Anand Kaira District

మదరాసు మోటారు ఇన్స్టిట్యూటు

24 జనరల్ పీటర్సురోడ్డు

మకాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

మోటారుబండ్ల యంత్రవిద్యను నడుపుభాగమును, బోధనాధ్యక్షముల గలవరును. ప్రత్యేక గమనిక:— పాఠశాలవిద్యార్థులకు ఈ విశేషగతవర్తియు, భోజనాదికములు నా ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతినెల పరీక్షయైన క్లాసు ప్రారంభమునకు తయారైన వైశాకరికి కిఫాయత్తుచేయబడును. కృషి సంఖ్యయేదీసినవరును. మే నెబరు గాతకి వ్యాపికినడు.

మోటారు బండ్లు

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని వాగుటకు గలగు తరఫియందు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎన్ని నడుచునో యేదోభాగములు యేదోపనులుచేయునో అవి చెడిపోయినపుడు స్వల్పముగాలేదు రిపేరులను యాచుకముల నెల్ల అభ్యాసపురస్కరముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ వొరల్డ్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటువారివద్దకుంచి లై సెన్సు యిప్పించి పంపబడును ఎందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలెను.

క్లాసు నవంబరు మొదటివారమున ప్రారంభించబడును. రాదలచినవిద్యార్థులు అక్టోబరు నెం 31 తేది లోపల 10 రూపాయలు అద్వాన్సుగా పంపుకొని తన కొక స్థానమును నిలుపుకొనవలయును. పాఠశాలవిద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తా కొనగలరు. ఈ క్రింద మదరాసుయవాకి వ్రాసికొనుదు.

గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

THE

[PHONE 431]

HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

WEDDING CAKES, Xmas and, New Year Cakes prepared.

Branches:—

COMMERCIAL HOTEL, Armenian Street.

Y. M. C. A. RESTURANT, Esplanade

BAR ASSOCIATION RESTURANT,

High Court Building

ఆకాశ విమానములు.

ముంద వీనిని గుఱించి యిదిగఱ తెవరును తెలుగులో వ్రాసి లేదు. ఈ గ్రంథమును విమానముల నిర్మాణము, అవి ఆకాశమున సంచరించువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా వివరింపబడినవి. విమానములపట్లములు చాలకలవు. వెల 0-8-0

గౌతమ బుద్ధుడు

ఇందు నులభ్యతెలిలో బుద్ధునిచారిత్ర మంతయు వచన రూపమున మిగుల రసవంతముగా వ్రాయబడినది. బుద్ధుని కుటుంబ గలవు. 0-4-0

పాలవ రై రామమూర్తిగారు.

టీచరు-మిషను కాలేజీ, గుంటూరు.

కస్తూరి

తులం 1 కి చూ. 20-0-0

గోరోజనము తులం ౧కి 2-0-0 కుంకుమ పువ్వు తులం ౧-కి చూ. 2-0-0

జీర రసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుచు వలన అన్నము వచనముగును. జీర్ణశోశము బాగు పరి రసప్రావము క్రమముగ గలగును. మలబద్ధము మానును. 25 మాత్రల దబ్బి 1-కి వెల 1-4-0

అమృతాంజనము దీహ బొంబయి అండ్ మద్రాసు

ఆనంద గ్రంథమాల

శ్రీ మదమరసింహకృత

నామలింగానుశాసనము

ఆంధ్ర ఆంధ్రేయ పర్యాయపన సహితము

చిన్ననైజ మేలైన కాగితములు. నుంచి కట్టి నైంకు నల్లపేయునాకి ఆత్మంతోపయోగము.

వెల 0-8-0

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ కో.

ఆనంద ముద్రాలయాధికారులు,

మదరాసు.

మాగాజిభూములకు నీరుపారించు

టెన్ గేరోను మించిన నీరుతోడుయంత్రము

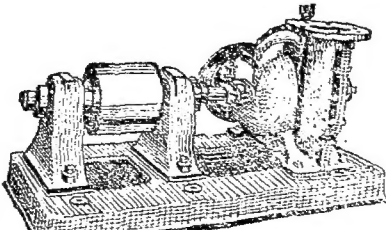
(పంపు) లేదు.

పేరొందిన మధ్యస్థలాపకస్థిత జలాహరణయంత్రము.

పైపు "A" పైకి 36 అడుగులవరకు.

గృహాపయోగమునకును,

తోటలయందు నీరుపారించుకొనుటకు

చిన్న చిన్న చేయంత్రములును కావల

సినచో క్రిందిఅడ్రసుకు వ్రాయుదు.

టక్సు అందు కంపెనీ లిమిటెడ్,

ఇంజనీయర్లు, 9 వ్రాడ్వే, మదరాసు.

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముగ్గులాలి కేకి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము ముగ్గులమూరమ్మముగ లిఖింపబడినది.
డికంబరు నెల 31 వ తేది లావుగ నొకసారిగ నాడుగు రూపముల విలువగల రూపండుల గొనవారలకు
క్యాలండరు ఇచ్చియు బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని దబ్బీతో రూ. 0-8-0; దబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము

పండ్ల పొడి

మోహినీ తైలము

దబ్బీ 1-కి 0-4-0.

దబ్బీ 1-కి 0-2-0.

సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

అమృతాంజనము డి పో,

100 ఫ్రెంచ్ డ్యు. బొంబాయి. 6 తంబులైట్టిపేద, మద్రాసు.

ఈ యాద్యములను క్యాలండరులకు కొద్ది ప్రతిబలు ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను తెలుపనే పంపుకొన
యాచారము గలది.

వనోపధి సారసపరిల్లా

ఇది దేహమానంగ బుటు పెత్తురుగడ్డలను మరియు కల చర్మరొగములను బాగుజేయును. కీళ్లపొట్టు, పాతవాయ్యపొట్టు
నివారణము, రక్తవికారములను గలిగిన అన్ని రొగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినికలిగించును. నాడెంతకు
తలకు పుష్టినికలిగించును. పెత్తురు కుద్దివలచి వృద్ధి జేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసాముందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా కల రూ 1-4-0.

కువ్వకుమందు:- ఇది చర్మము పువ్వుగా బాగుజేసి రొగమును కుదుర్చును. భారతమధునల్లి, తాగు
టకు మందు) నాగల్లితైలము వైపులకు మందు. ఈరెండుకలిసి నెలరోజులకు సరిపోవుముందు 5-0-0.

ప్రొప్రైటరు:- వి. డి. సావంత్, ౧౪౪, వనసవాడీ, నం. ౨, బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

ఇప్పుడే పెట్టించుకొని!

క్రొత్త ఫాక్టరీ వేనా

మిగుల సత్వనది

ధనలక్ష్మి ఫాక్టరీ వేనా

ఇది మాకై యింగ్లాండు క్రొత్తగాజేయబడినది. ఈ వేనా నుంచుకొనుటకు దగిన పెట్టెమీదను వేనా
మీదను మాకంపెని పేరు ముద్రింపబడి యుండును. దీనిని విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, కళిల్లు మొదలగు వార
యివయోగించుచున్నారు. ఈ వేనాలో నింపబడిన సిరా యే కారణమున గాని కారకచాలదినములకంటె మించును ఇది
“వల్యునైట్”తో జేయబడి, 14 కారట్ల బంగారపు నిబ్బు గలిగియుండును ఈ నిబ్బు మునకుండు “ఇండియన్
ఉండుటచేత పెన్నుటికి జెడక వాియుటకు ముఖ్యమై యుండును. ఒక తూటి యుపయోగించినవారు మజల వేలు
వానిని నువయోగింప సమ్మతించును. వేనాలో సిరాలోయ్యట్టి గాను నీరింజి మొకటి వేనాలో యుండును.
బుట్టతోడ పోస్తేజి కాక దీనివల రూ. 8-0-0

బరోపా ఖండయుద్ధ చరిత్రము.

మొదటి భాగము రూ. 0-8-0 పోస్తేజి సహ రూ. 0-10-0

ఇది తేటతెలుగున వ్రాయబడి యున్నది. ఇప్పుటి బరోపాయుద్ధమునకు నిజకారణము లరయగోరువారు
ఈపుస్తకమును జదివితీరవలయును. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా మొదలగుదేశము లుత్పత్తియైన వివరణములు చాటి
గల వైరవివరణలు, వైరములమునజరిగిన యొక కొన్ని యుద్ధములు వానిఫలితములు అందరు తెలుగదగిన ముఖ్యతైలిని
వివరింపబడి యున్నది. ఇప్పుడు ఈయుద్ధమునకు తీటపమైన కారణము, వానికై వారిచాటికి జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తర
ములు, యుద్ధారంభము మొదలగు విషయములు గల 120 పుటలతో 6 భూగోళపటములతో 80 పోస్టల్తో
కటములతో విలసిల్లుచున్నది. రెండవ భాగమును సిద్ధమగుచున్నది. దరఖాస్తులంపును.

చాన్సలర్ ఫాన్టన్ వేనా.

ఈ వైవేరును, మాకంపెని యంకితమును పెట్టెమీదను వేనామీదను ఈ ఫాక్టరీ వేనా మాకొజకు
ఇంగ్లాండులో సిద్ధపఱచబడినది. ఈ వేనాకు సిరాపోయె అద్దపు కిచికారియొకటి వేనాతో పంపబడును. మాటిమాటికి
సిరాయెత్తుకొన శ్రమదీనివలెను. ఉంచిన చేతివైతక యెంతసేపయినను వ్రాయవచ్చును. ఇందలి నిబ్బు రోల్లు
గోల్డుచే జేయబడినది. ఇది యెప్పుటికి జెడకు. ఒకటిని పెట్టింపు యుపయోగించి మంచిచెడుగుల గనగొనుడు.
నిబ్బుతోడ కల 1-కి 1-8-0; రోల్లుగోల్డు నిబ్బు 1-కి 0-4-0. పోస్తేజి కొనుపారు భరింపవలెను

విషయము:- ధనలక్ష్మి కంపెని, 6, వెంకటేశ మేష్ట్రీ వీధి, సాహుకార్ వేట, మద్రాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ ంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

తైలిసులభము, కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును బహు ప్రాచీన కాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందాపద్ధతి ఆదరించికలకు రూ. 2-0-0

అంచెకూలి లేకు. ప్రవేశ గురుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు వి. పి. గా పంపుకొను.

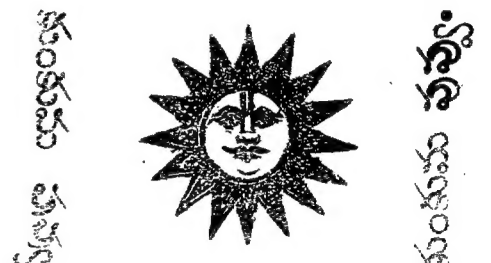
వలయువాడు:- ప్రపంచచరిత్రాకార్యాలయము,

145, కాంచీధి, మద్రాసు అని వ్రాయుడు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!

ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విస్తోత
విశేషములను అనేకాన్తములనుండి గ్రహించి లోక
ప్రేమమును గోర ప్రకటించి యా న్నాము. ఇండియాదేశ
మానో దర్శించిన కలిమనమృతమును అవశ్యకముగా జూర
వలయును. ఈపుస్తకమును తెలుతేడు. తపాలాఖర్చు లేదు.
వైద్యశాస్త్ర మునీశంకర్ గోవింద్రి,
అంతర్జాతీయ డివైషణాలయము, 157 బ్రాడ్వే,
98 మాంటురోడు, నుదర్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

వ్యవస్థాపకుని విర్బలము నాకు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద వొరకును. కొనునాకు సూర్యమా
పును గమనింపును. కరస్పాంజెన్సు కుంకుమపువ్వు
ఇంగ్లీషు వ్రాయవలయును:-

ఎన్ నారాయణ అంధు కంపెని.
21, మాన్సువీధి, బొంబాయి.

సర్వరోగ కుతారము.
ఈ క్రింద కనబఱచిన మందులు కాలనేద భేదములు
లేక ఆశాలవృద్ధులకు శ్రీపురుష లిరువురు సేవించిన
ఎప్పుడును నిరోగులుగ నుండగలరు.
మననమంజరి మాత్రలు.
40 గల దబ్బిక్రయము రూ 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
20 చీనాబహార్ రోడు మద్రాసు.

ఉమ్మిడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెని,

షరాపు వర్తకులు, మద్రాసు ఈస్టు.
తంతి విలాసము:- “ఉమ్మిడియార్”

ఇందుక్రింద కనువరచినట్టిన్ని ఇతర మైనట్టిన్ని
బర్మానైజలకు తగుమైనటుల ఇమిటేషన్ కెంపు
లున్ను వైకాంతములు వగైరా కమలములున్ను
బేడకాసులు అణాకాసులున్ను బంగారపు నగలు
న్ను పైరాళ్లుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును
కావలసినవారు మా కాలలాగులను తెప్పించుకొని
ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని
ప్రాధించుచున్నాము.

